

**Powiatowa
Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna
w Kłobucku**

**OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI
EPIDEMIOLOGICZNEJ
W POWIECIE KŁOBUCKIM
W ROKU 2023**

PAŃSTWOWY
POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W KŁOBUCKU

lek. med. Andrzej Lisiecki

SPIS TREŚCI:

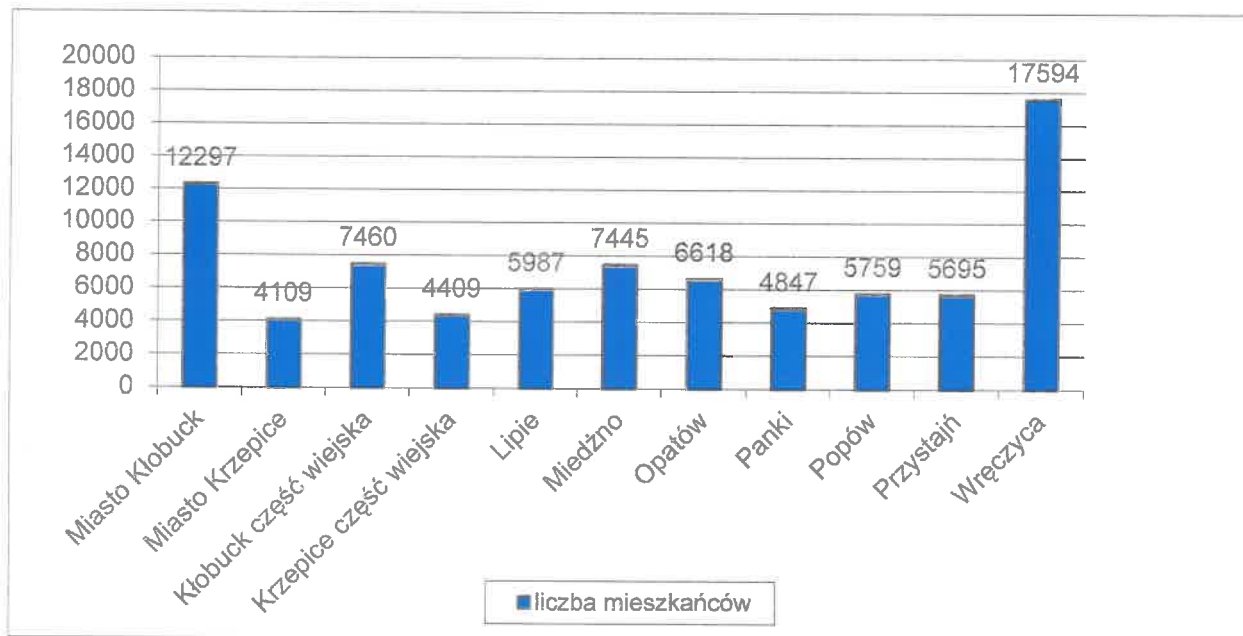
I. OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ W POWIECIE KŁOBUCKIM.....	3
II. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU.....	20
III. OCENA STANU SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNEGO PODMIOTÓW LECZNICZYCH.....	36
IV. OCENA STANU SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNEGO OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.....	40
V. OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA	47
VI. OCENA SANITARNA KĄPIELISK	48
VII. OCENA STANU SANITARNO – TECHNICZNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ W ZAKŁADACH NAUCZANIA I WYCHOWANIA	49
VIII. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE NADZORU NAD WARUNKAMI PRACY W ZAKŁADACH PRACY.....	52
IX. OCENA STANU SANITARNEGO MIAST I GMIN W ZAKRESIE DZIAŁALNOŚCI ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO	53
X. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO –ZDROWOTNA W 2023 ROKU	60

Teren powiatu kłobuckiego objęty nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kłobucku zajmuje powierzchnię 889 km². Powiat kłobucki w **2023 roku** zamieszkiwało **82 220** mieszkańców. W skład powiatu wchodzi 9 jednostek administracyjnych (2 miasta) Kłobuck i Krzepice oraz 7 gmin: Panki, Przystajń, Wręczyca, Miedźno, Opatów, Lipie, Popów.

Wykres nr 1

LICZBA LUDNOŚCI W POWIECIE KŁOBUCKIM W ROZBICIU NA JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Kłobucku prowadzi nadzór nad profilaktyką oraz zwalczaniem chorób zakaźnych poprzez analizę zgłoszeń i zachorowań na choroby zakaźne. Czynnie bierze udział w realizacji programu profilaktyki zakażeń szpitalnych prowadząc kompleksowy nadzór bieżący nad działaniami przeciwepidemicznymi prowadzonymi w zakładach opieki zdrowotnej w celu ustalenia źródeł i dróg transmisji drobnoustrojów. W odniesieniu do chorób zakaźnych i infekcyjnych, którym można zapobiegać poprzez czynne uodpornienie populacji realizowane są obowiązkowe i zalecane szczepienia ochronne wynikające z Programu Szczepień Ochronnych w punktach szczepień nadzorowanych przez inspekcję sanitarną.

W związku z odnotowywaniem zachorowań na choroby zakaźne oraz wobec nadal aktualnych zagrożeń epidemiologicznych jakim jest konflikt zbrojny na Ukrainie, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłobucku współpracuje z Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego, Policją, Strażą Pożarną oraz Inspekcją Weterynaryjną.

Analizę sytuacji epidemiologicznej powiatu kłobuckiego przeprowadzono w oparciu o zgłoszone i zarejestrowane choroby zakaźne figurujące w rejestrach Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Kłobucku. Wykorzystano również dane z druków MZ 55 dotyczące zachorowań na grypę i przypadki grypopodobne.

Tabela nr 1

Zachorowania na wybrane choroby zakaźne w latach 2014-2023

Lp	Jednostka chorobowa	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Salmonellozy – zatrucia pokarmowe - posocznica	26 0	19 0	20 0	8 0	26 0	13 0	16 0	15 0	22 0	20 0
2	Salmonellozy – zakażenia pozajelitowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Zakażenia SARS COV-2	-	-	-	-	-	-	2576	4282	3904	615
4	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - ogółem	31	35	35	36	41	37	12	42	22	36
	- w tym dzieci do lat 2	12	19	14	10	10	17	6	3	1	2
5	Wirusowe zakażenia jelitowe - ogółem	108	94	101	109	89	127	30	77	224	132
	- w tym dzieci do lat 2	41	50	42	41	28	51	11	31	61	30
6	Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu- ogółem	39	35	77	52	45	51	22	23	40	54
	w tym dzieci do lat 2	8	6	10	7	8	7	5	4	13	13
7	Krztusiec	16	7	9	6	7	7	1	0	0	3
8	Szkarlatyna	18	15	19	34	19	33	9	7	5	78
9	Zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu w tym wywołane przez:	4	1	3	6	1	1	0	1	4	6
	- inne bakteryjne	2	0	1	1	4	2			0	1
	-wirusowe										
10	Inwazyjna choroba meningokokowa- w tym-	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
	-zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	-posocznica	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
	-inna określona i nie określona	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Borelioza (choroba z Lyme)	28	15	20	20	26	26	21	18	11	63
12	Pokąsanie przez zwierzęta ilość osób zaszczepionych p/wścieklicznie	10	14	7	9	11	14	10	6	12	5
13	Ospa wietrzna	867	308	366	591	491	283	105	309	805	747
14	Różyczka	24	8	12	7	1	0	2	1	1	5
15	WZW typu A	0	0	0	6	38	3	2	0	0	0
	WZW typu B przewlekłe, ostre	16	10	9	9	10	8	10	19	10	14
	WZW typu C potwierdzone	12	18	14	20	17	8	5	0	5	7
	WZW mieszane B+C	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
16	Świnka	11	7	8	2	9	3	3	5	6	4
17	Posocznica wywołana streptococcus pneumoniae	0	0	0	0	0	0	3	3	2	3
18	Posocznica wywołana hemofilus influenzae	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
19	Gruźlica	27	20	12	10	8	10	6	8	14	18
20	Zachorowania grypopodobne	72	1071	459	1972	2489	3556	3047	2030	7571	13895
21	Grypa ogółem w tym dzieci 0-14 lat	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
22	Listerioza	0	0	2	1	0	0	0	0	0	2
23	Ostre porażenie wiotkie u dzieci do lat 14	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
24	Odra	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0
25	Grypa potwierdzona testem antygenowym	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34
26	Zakażenie wirusowe RSV potwierdzone testem antygenowym	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14

Analizując zachorowania zgłoszone do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłobucku w 2023 r., najwięcej zachorowań zarejestrowano na choroby o podłożu wirusowym m.in. przypadki grypopodobne, ospa wietrzna, SARS-CoV-2.

Tabela nr 2 Liczba zachorowań i zgonów na SARS-CoV-2 w powiecie kłobuckim w latach 2020-2023

	Liczba zachorowań na SARS- CoV- 2				Liczba zgonów na SARS- CoV -2			
	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Styczeń	-	188	1658	11	0	10	14	1
Luty	-	213	1041	62	0	7	13	1
Marzec	3	840	197	193	0	13	8	0
Kwiecień	12	1060	31	42	0	29	0	0
Maj	19	181	19	6	1	22	0	1
Czerwiec	21	10	18	1	0	1	0	0
Lipiec	8	3	123	0	0	1	1	0
Sierpień	128	7	321	3	1	0	2	0
Wrzesień	169	11	380	17	5	0	1	0
Październik	546	86	77	10	17	0	0	0
Listopad	1212	707	16	75	30	12	0	0
Grudzień	458	976	23	195	21	30	0	3
Razem	2576 (160 hosp)	4282 (393 hosp)	3904 (286 hosp)	615 (80 hosp)	75	125	40	6

Od początku marca 2020 roku do 31.12.2023 roku zarejestrowano 11.377 zachorowań na SARS-CoV-2, w tym hospitalizowano 919 osób, zmarło 246 osób. Od 2020 roku zarejestrowano 22 ogniska epidemiczne spowodowane SARS-CoV-2, wystąpiły one w szkołach, domach dziecka, placówce medycznej, zakładach pracy. Wdrożono obowiązujące przepisy prawne oraz opracowane procedury celem przerwania transmisji wirusa na pozostałe osoby. W związku z powyższym prowadzono na bieżąco monitoring sytuacji epidemiologicznej. Należy podkreślić, że zarejestrowane zakażenia SARS-CoV-2 dotyczyły każdej grupy wiekowej oraz wszystkich grup zawodowych.

W roku 2023 na SARS-CoV-2 zachorowało 615 osób, hospitalizacji wymagało 80, zmarło 6 osób, nie odnotowano ognisk epidemicznych.

Tabela nr 3

Ogniska epidemiczne w latach 2020-2023

Ogniska-czynnik chorobotwórczy	2020	2021	2022	2023
SARS-CoV-2	4	11	7	0
Salmonella	1	1	0	0
Clostridium difficile	0	1	0	1
WZW typu A	1	0	0	0

W 2023 roku zarejestrowano 1 ognisko szpitalne wywołane bakterią clostridium difficile, w którym zakażonych było 6 osób.

GRYPA - jest ostrą chorobą wirusową, wywoływaną najczęściej przez wirusy grypy A i B, rzadziej C. Namnażają się one w komórkach nabłonkowych górnego i dolnego odcinka dróg oddechowych. Okres wylegania grypy wynosi średnio 2 dni, natomiast największa zakaźność występuje 1 dzień przed i 3 do 5 dni po ustąpieniu objawów. Choroba przenosi się drogą kropelkową, przez kontakt bezpośredni z zakażoną osobą lub przez kontakt ze skażonymi powierzchniami i przedmiotami. Charakterystycznymi objawami klinicznymi są wysoka gorączka, dreszcze, bóle mięśniowo-stawowe, ból gardła, ból głowy, kaszel, katar oraz ogólne osłabienie. Najczęściej zachorowania mają przebieg lekki lub umiarkowany, jednak w najcięższych przypadkach, zwłaszcza u osób ze współistniejącymi schorzeniami, choroba może skończyć się ciężkimi powikłaniami, a nawet śmiercią. Najgroźniejsze dla zdrowia są powikłania grypy wśród których wymienia się choroby dolnych dróg oddechowych oraz układu krążenia występujące zarówno u dorosłych, jak i u dzieci. Do grupy najbardziej narażonych na występowanie powikłań po grypie należą dzieci, osoby po 50 roku życia oraz osoby obciążone przewlekłymi schorzeniami. Do zakażenia dochodzi łatwo w dużych skupiskach ludzi, w szkołach, autobusach, zakładach pracy.

W powiecie kłobuckim w 2023 roku w okresie od 01.01.do 30.06 zarejestrowano (wg MZ 55*!!!) **13 895** przypadków zachorowań na grypę i przypadki grypopodobne, współczynnik zapadalności wyniósł **16 903,89**.

!!!*nowelizacja Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej na 2023r. znosząca obowiązek składania przez placówki medyczne od dnia 7.07.2023 r. do Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawozdań MZ 55 „Tygodniowy, dzienny meldunek o zachorowaniach i podejrzanych zachorowaniach na grypę.

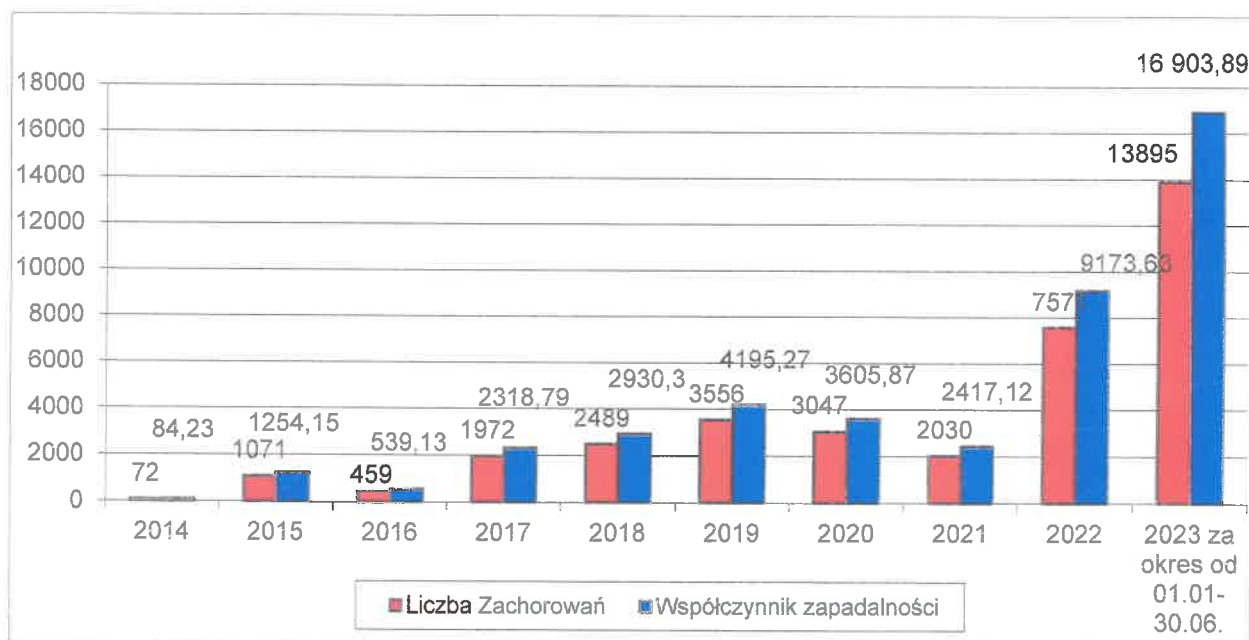
Tabela nr 4

LICZBA ZACHOROWAŃ NA GRYPĘ WG MZ 55 W LATACH 2014-2023

Rok	Ogólna liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności
2014	72	84,23
2015	1071	1254,15
2016	459	539,13
2017	1972	2318,79
2018	2489	2930,30
2019	3556	4195,27
2020	3047	3605,87
2021	2030	2417,12
2022	7571	9173,63
2023 za okres 01.01-30.06.	13 895	16 903,89

Wykres nr 2

OGÓLNA LICZBA ZACHOROWAŃ NA GRYPĘ WG MZ 55 W LATACH 2014-2023

Z powyższego wykresu wynika, że w 2023 r. nastąpił najwyższy wzrost zachorowań na grypę i przypadki grypopodobne na przełomie 10 lat mimo, że dane dotyczące 2023 roku obejmują okres od 01.01.2023 do 30.06.2023.

(Zapadalność liczona na 100 000 mieszkańców na wybrane choroby zakaźne w latach 2014-2023 przedstawiono w formie wykresów graficznych).

Tabela nr 5

LICZBA ZACHOROWAŃ ORAZ PODEJRZEŃ ZACHOROWAŃ NA GRYPĘ WG MZ 55 W POWIECIE KŁOBUCKIM WG WIEKU CHORYCH W 2023 ROKU za okres od 01.01.2023 do 30.06.2023

Wiek (ukończone lata)		Liczba zachorowań oraz podejrzeń		Powody skierowania do szpitala - liczba osób		
		Ogółem	w tym osoby skierowane do szpitala	objawy ze strony układu krążenia	objawy ze strony układu oddechowego	inne przyczyny
0		1	2	3	4	5
0 - 4	1	1511	5		4	1
5 - 14	2	2846	3		1	4
15 - 64	3	7739	3	3		
65 i więcej	4	1799	5		3	2
Razem	5	13 895	18	3	8	7

Z analizy danych z MZ 55 za 2023 za okres od 01.01 do 30.06 wynika, że 18 zachorowań na grypę i przypadki grypopodobne wymagało hospitalizacji. Powodem hospitalizacji były objawy ze strony układu oddechowego, objawy ze strony układu krążenia oraz wysoka temperatura, kaszel. Pozostałe zachorowania miały przebieg łagodny bez powikłań.

Natomiast na podstawie sprawozdania MZ 56 za okres od 01.01.2023 do 31.12.2023 zarejestrowano 34 zachorowania na grypę - potwierdzone szybkim testem antygenowym, wśród których 5 osób wymagało hospitalizacji.

Profilaktyka czynna grypy polega na stosowaniu co roku szczepień ochronnych opracowaną na dany sezon szczepionką. Szczepienia przeciw grypie realizowane są jako szczepienia zalecane w Programie Szczepień Ochronnych i wykonywane odpłatnie na koszt zlecającego oraz nieodpłatnie dla niektórych grup społecznych. Państwowa Inspekcja Sanitarna w Kłobucku od wielu lat podejmuje działania promujące postawy prozdrowotne w zakresie profilaktyki grypy. Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się wzrost świadomości społeczeństwa lokalnego na temat zagrożeń i powikłań pogrypowych oraz możliwości ochrony przed zachorowaniem.

Wykres nr 3

LICZBA OSÓB ZASZCZEPIONYCH PRZECIW GRYPIE W POWIECIE KŁOBUCKIM

W 2023 roku odnotowano nieznaczny wzrost osób zaszczepionych na grypę; ze szczepień skorzystało 1689 osób.

OSPA WIETRZNA – jest chorobą o bardzo wysokiej zakaźności, wywołaną przez wirusa ospy wietrznej (Varicela-Zoster Virus). Wirus ten może przetrwać w organizmie człowieka wiele lat w stanie latencji i reaktywować się po latach jako półpasiec. Jest szczególnie groźny dla kobiet w ciąży z uwagi na niebezpieczeństwo wystąpienia poważnych wad wrodzonych płodu oraz noworodków i niemowląt.

W 2023 r. zarejestrowano 747 zachorowań na ospę wietrzną, współczynnik zapadalności wyniósł 961,26. Zarejestrowano nieznaczny spadek zachorowań w porównaniu do roku 2022.

Tabela nr 6

Analiza zachorowań na ospę w latach 2014-2023

Rok	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności
2014	867	1014,32
2015	308	360,67
2016	366	429,89
2017	591	694,93
2018	491	578,05
2019	283	333,87
2020	105	124,25
2021	309	367,92
2022	805	961,26
2023	747	908,53

Wykres nr 4

ANALIZA ZACHOROWAŃ NA OSPĘ WIETRZNĄ W LATACH 2014-2023

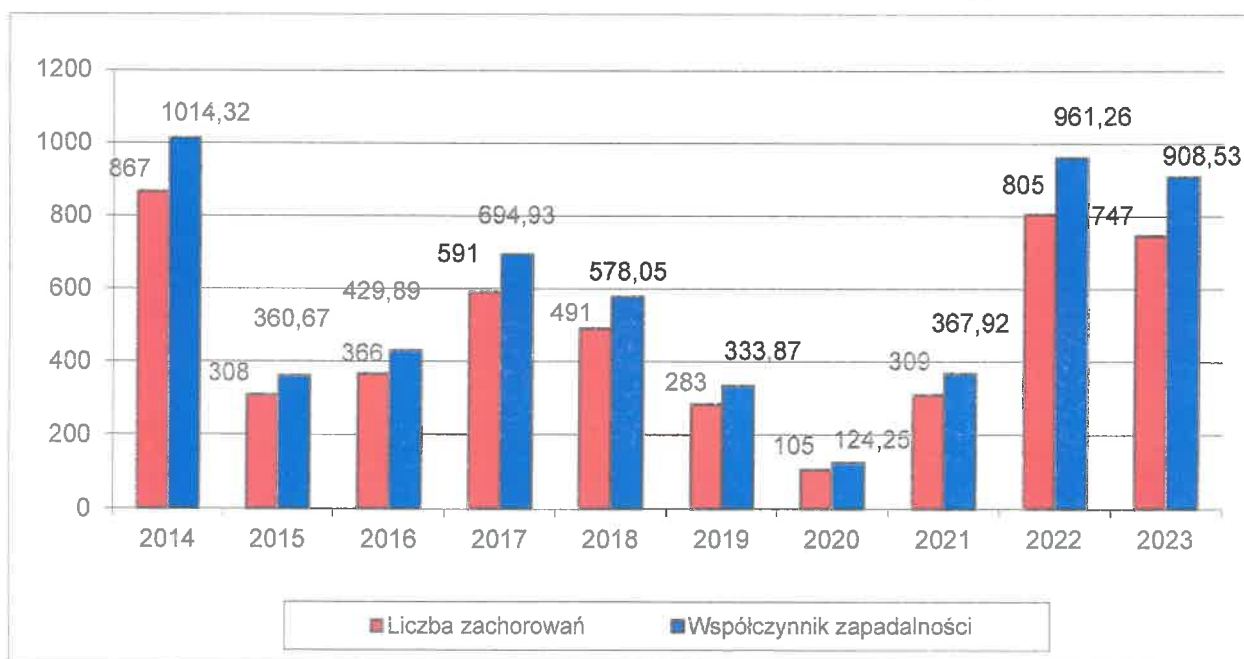

Tabela nr 7

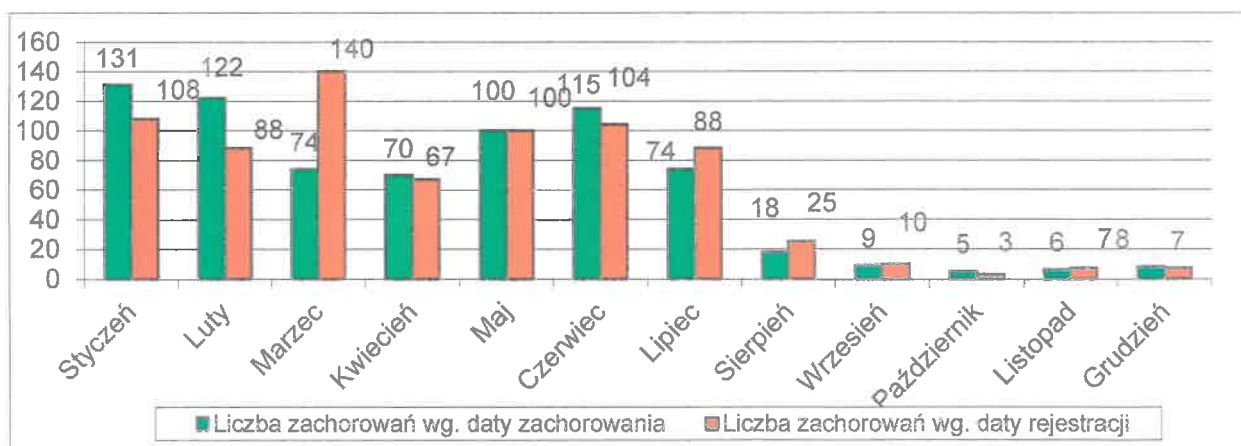
Sezonowy rozkład zachorowań na ospę wietrzną w 2023 roku

Miesiąc		Liczba zachorowań wg daty	
		zachorowania	rejestracji
0		1	2
Ogółem (wiersze 02-13)	01	732	747
I	02	131	108
II	03	122	88
III	04	74	140
IV	05	70	67
V	06	100	100
VI	07	115	104
VII	08	74	88
VIII	09	18	25
IX	10	9	10
X	11	5	3
XI	12	6	7
XII	13	8	7

18 zachorowań z XII 2022 wykazane w meldunku 01A/2023 oraz 01B/23; 3 zachorowania z XII 2023 wyk 01A/24.

Wykres nr 5

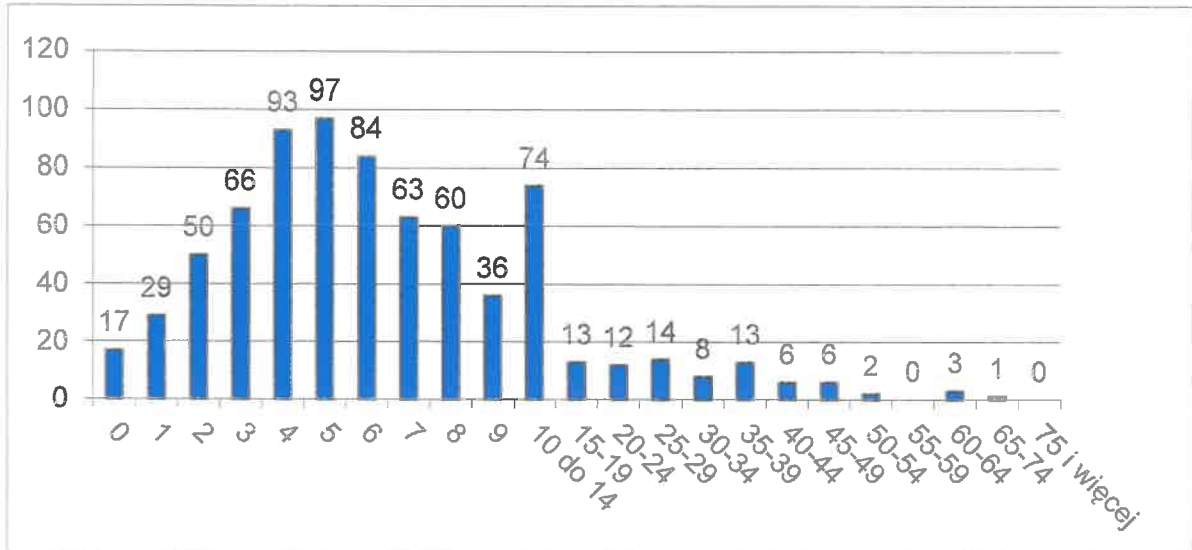
SEZONOWY ROZKŁAD ZACHOROWAŃ NA OSPĘ WIETRZNĄ W 2023

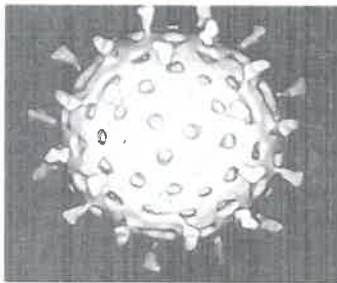
Największą liczbę zachorowań na ospę wietrzną obserwujemy w miesiącach styczeń i luty.

Wykres nr 6

ANALIZA ZACHOROWAŃ NA OSPĘ WIETRZNĄ WG WIEKU W 2023 ROKU

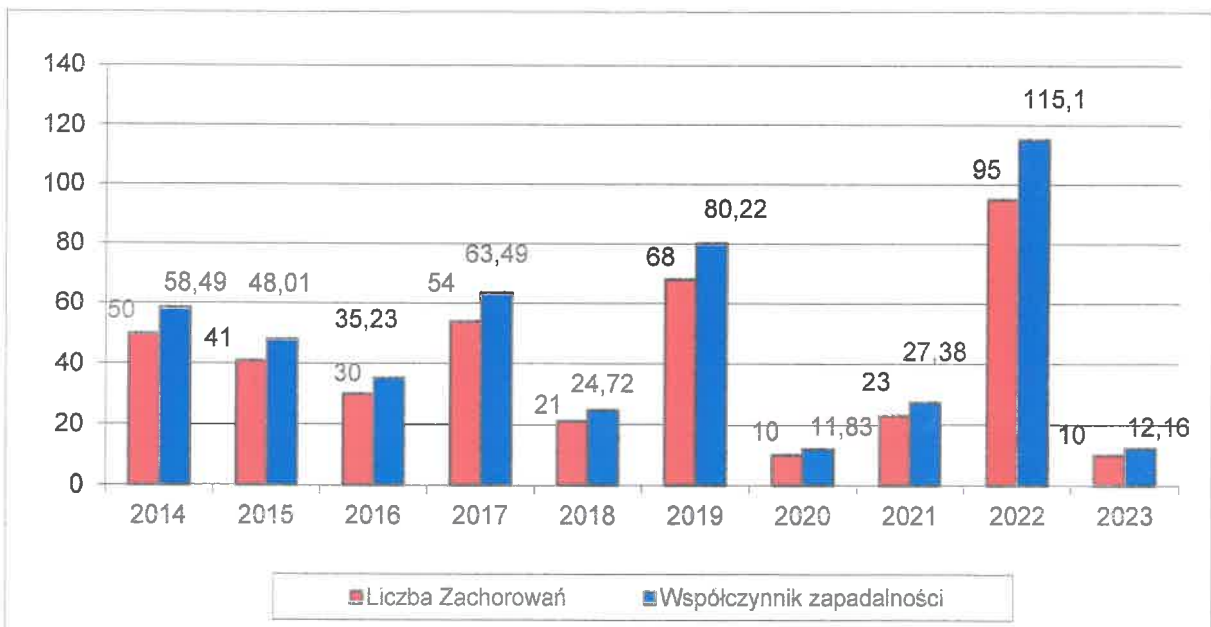
Z analizy wynika, iż najczęściej na ospę wietrzną w 2023 chorowały dzieci w wieku 5 i 4 lat. Trzy zachorowania wymagały hospitalizacji. Pozostałe zachorowania przeszły łagodnie.

W roku 2023 na wirusowe zakażenia jelitowe zarejestrowano 132 zachorowania, współczynnik zapadalności wyniósł 160,5. Hospitalizacji wymagało 55,27 % chorych. Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane były przez norowirusy (24%), adenowirusy (13,4%), rotawirusy (7,5%), nie określono wirusa w 79 przypadkach zarejestrowanych zakażeń. Zarejestrowano spadek zachorowań w stosunku do roku 2022 na rotawirusy z 95 na 10 zachorowań, co obrazuje poniższy wykres.

Wykres nr 7

ANALIZA ZACHOROWAŃ WYWOŁANYCH PRZEZ ROTAWIRUSY W LATACH 2014-2023

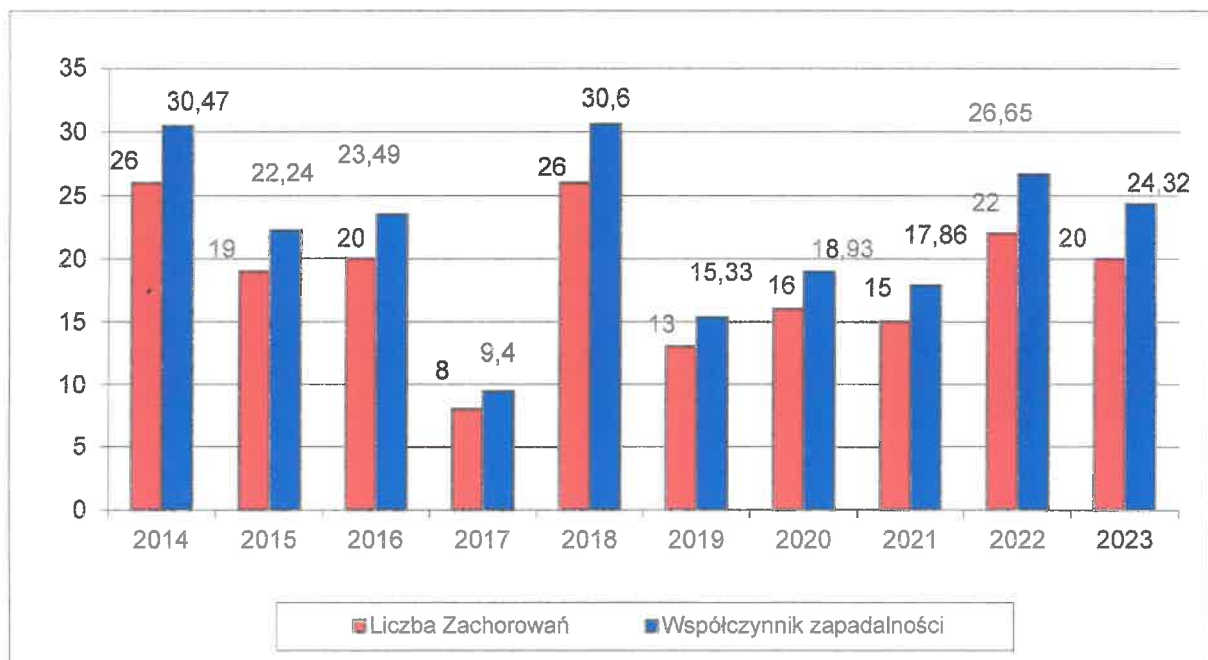

Choroby układu pokarmowego Do chorób szerzących się drogą pokarmową należą między m. in: salmonellozy, bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Escherichia coli*, *Compylobacter*, *Clostridium difficile*. Różnorodność czynników etiologicznych to efekt poprawiającej się diagnostyki laboratoryjnej chorób układu pokarmowego. W 2023 r. zarejestrowano 20 zachorowań na salmonellę. Były to zachorowania rozproszone, nie zarejestrowano ognisk zbiorowego zatrucia pokarmowego.

Wykres nr 8

ANALIZA ZACHOROWAŃ NA SALMONELLOZY W LATACH 2014-2023

Dominującym serotypem zakażeń pokarmowych była salmonella Enteritidis. Zachorowania te stanowiły 90 % wszystkich salmonelloz. W dwóch pozostałych przypadkach określono serotyp - Typhimurium oraz serotyp - Anatum. Odsetek hospitalizowanych osób zakażonych odzwierzęcymi pałeczkami salmonella był wysoki i wyniósł 75, %.

W rejestrach nosicieli w 2023 roku figurowało 14 nosicieli odzwierzęcych pałeczek salmonella 12- serotyp Enteritidis, 1-serotyp Anatum, 1-serotyp Mbandaka. Wg stanu na dzień 31.12.2023 roku w rejestrach figuruje 1 osoba będąca nosicielem odzwierzęcych pałeczek salmonella serotyp Anatum.

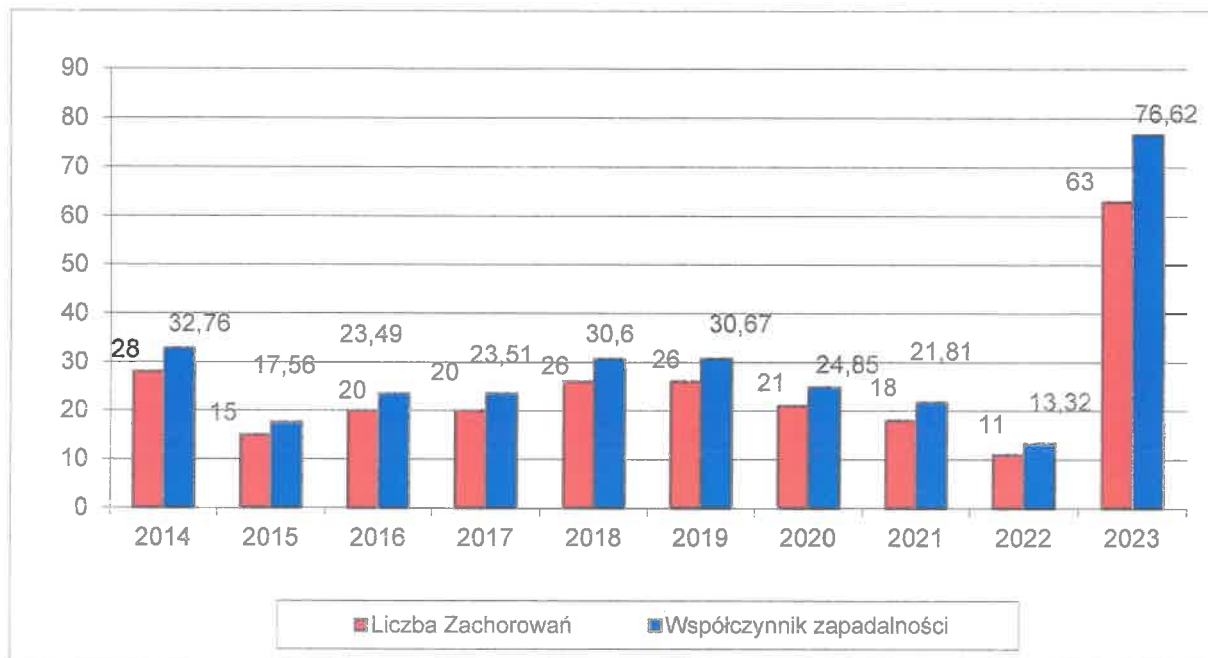
Inne choroby zakaźne

BORELIOZA.

Nastąpił wzrost zachorowań na boreliozę z 11 zachorowań w 2022 r. na 63 w 2023r., współczynnik zapadalności wyniósł 76,62.

Wykres nr 9

ANALIZA ZACHOROWAŃ NA BORELIOZĘ W LATACH 2014-2023

W 2023 r. w powiecie kłobuckim zarejestrowano 63 zachorowania na boreliozę. Potwierdzonych zachorowań na boreliozę zarejestrowano 58. Objawy charakterystyczne dla wczesnej fazy boreliozy to rumień wędrujący, który wystąpił u 56 osób. U 7 osób wystąpiła postać kostnowstawowa. Sześć zachorowań na boreliozę wymagało hospitalizacji, pozostali pacjenci pozostają w leczeniu ambulatoryjnym.

Należy podkreślić, iż nie wszystkie przypadki zarejestrowane jako borelioza w 2023 roku kwalifikowały się do wykazania w meldunku MZ 56, gdyż po przeprowadzeniu 36 dochodzeń epidemiologicznych objawy boreliozy nie spełniały definicji przypadku prawdopodobnego ani potwierdzonego.

PŁONICA

Obserwujemy wzrost zachorowań na płonicę z 5 zachorowań w 2022 r. na 78 w 2023 r., współczynnik zapadalności wyniósł 94,86.

Wśród zachorowań na płonicę zarejestrowano jedną hospitalizację u dziecka płci męskiej lat 8 ze wsi, który był potwierdzony badaniem laboratoryjnym. Najczęściej na płonicę chorowały dzieci w przedziale wiekowym 4-6 lat. Największą liczbę zachorowań na płonicę obserwujemy w miesiącu kwietniu, stanowią one 25% ogółu zachorowań na płonicę w 2023 r.

Wykres nr 10

ANALIZA ZACHOROWAŃ NA PŁONICĘ W LATACH 2014-2023

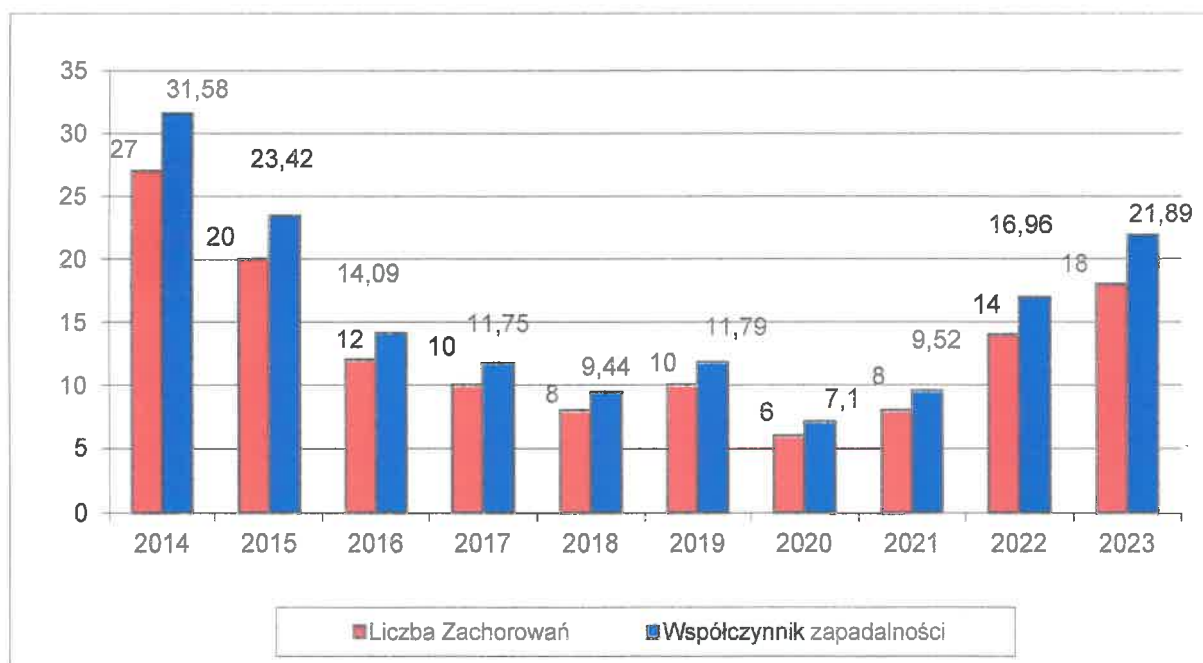

GRUŻLICA

Od roku 2002 Państwowa Inspekcja Sanitarna czynnie uczestniczy w realizacji Narodowego Programu Zwalczania Gruźlicy poprzez rejestrację zgłoszeń podejrzeń i zachorowań na tę chorobę, opracowanie ognisk gruźlicy, dokładne ustalanie kontaktów, a przede wszystkim pełnienie nadzoru epidemiologicznego nad osobami chorymi i osobami z kontaktu. W 2023 r. w porównaniu do roku 2022 nastąpił wzrost zachorowań z 14 do 18, współczynnik zapadalności wyniósł 21,89. Chorowało 16 mężczyzn oraz 3 kobiety. Osoby z kontaktu z chorymi są obejmowane nadzorem przez lekarzy podstawowej opieki.

Wykres nr 11

ANALIZA ZACHOROWAŃ NA GRUŻLICĘ W LATACH 2014-2023

Liczby zachorowań pozostałych chorób zakaźnych tj.:

- **świnka** – 4 zachorowania w 2023 r., 6 przypadków w 2022 r., w 2021r. - 5 zachorowań.
- **różyczka**- 5 zachorowań w 2023 r.- wykazano zgodnie z definicją przypadku jako możliwą. Odra i różyczka to choroby objęte przez Światową Organizacją Zdrowia programem eliminacji. W 2023 wykonano 2 badania w kierunku odry i różyczki, które nie potwierdziły się.
- **posocznica** - 3 zachorowania w 2023 r. wywołane przez streptococcus pneumoniae, 2 - 2022; 3-2021.
- **wzw typ B** – 14 zachorowań w 2023 r.; 10 zachorowań w 2022 r.; 19- 2021; 10-2020.
- **wzw typ C** -7 zachorowań w 2023 r.; 5 zachorowań w 2022 r., 0- 2021; 5-2020.
- **wirusowe zapalenie opon mózgowych** -1 zachorowanie w 2023 r.
- **listerioza** – 2 zachorowania w 2023 r., w tym jedno spowodowało zapalenie opon mózgowych.
- **krztusiec**- 3 zachorowania w 2023 r.

ZGONY

Zarejestrowano 10 zgonów w 2023 r. – 6 w których przyczyną zgonu był COVID 19, 2 gruźlica, 1 zapalenie mózgu, 1 posocznica streptococcus pneumoniae.

DOPALACZE

Ze względu na obserwowane niepokojące zjawisko nadmiernego korzystania z dopalaczy przez młodzież, od 2010 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna w Kłobucku prowadzi systematyczne wzmoczone działania edukacyjne pod hasłem” Nowe narkotyki-Nowe zagrożenia”. Sekcja epidemiologii od 2013 roku współpracuje z podmiotami leczniczymi zgłaszającymi do PSSE w Kłobucku podejrzenia zatruc środków zastępczymi- dopalaczami.

Wykres nr 12

ANALIZA ZATRUC ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI W LATACH 2014-2023

W 2023 roku zarejestrowano 6 zatruc środkami zastępczymi - dopalaczami. Od 2017 roku obserwujemy tendencję spadkową zatruciami środkami psychoaktywnymi - dopalaczami. Wśród osób nadużywających środków psychoaktywnych dominują mężczyźni, w 2023 roku stanowili oni 83% ogółu osób zażywających środki zastępcze.

NADZÓR NAD REALIZACJĄ SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

W 2023 roku w powiecie kłobuckim świadczenia w zakresie szczepień ochronnych były prowadzone w 28 podmiotach leczniczych. Podlegających obowiązkowi szczepień wg sprawozdania „Kwartalne sprawozdanie z obowiązkowych szczepień ochronnych wg informacji zawartych w kartach uodpornienia przechowywanych przez składającego sprawozdanie” na dzień 31.12.2023r. było 13 014 osób.

W 2023 roku sprawowano nadzór nad prawidłową gospodarką preparatami szczepionkowymi oraz nadzór nad przestrzeganiem łańcucha chłodniczego preparatów szczepionkowych, przeprowadzano kontrole w zakresie prawidłowości prowadzenia dokumentacji oraz przekazywania dokumentacji dotyczącej szczepień, sporządzania sprawozdań: rocznych ze stanu uodpornienia, kwartalnych ze zużycia preparatów szczepionkowych i kart uodpornienia, prowadzono nadzór nad niepożądanymi odczynami poszczepiennymi (NOP) poprzez monitorowanie, prowadzenie rejestru i analizę zgłaszanych przez lekarzy niepożądanych odczynów poszczepiennych. W roku sprawozdawczym lekarze z powiatu kłobuckiego zgłosili 4 niepożądane odczyny poszczepienne. W roku 2023 obserwuje się tendencję wzrostową odczynów poszczepiennych, zgłoszono 4 odczyny natomiast w 2022 roku odnotowano 1 przypadek (NOP). Zgłoszone niepożądane odczyny poszczepienne dotyczyły szczepionek stosowanych w ramach Programu Szczepień Ochronnych.

W ramach prowadzonego nadzoru nad wykonawstwem szczepień ochronnych w roku 2023 można zauważyć, że liczba rodziców/opiekunów prawnych uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych oraz liczba dzieci, u których nie zrealizowano obowiązkowych szczepień zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych, wykazuje stały trend wzrostowy. Działania podejmowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kłobucku wobec uchylających się od obowiązku szczepień:

- wystawiono 10 upomnień zawierających wezwanie do wykonania szczepień
- 8 tytułów wykonawczych

Rodzice są informowani zarówno przez lekarzy, jak i pielęgniarki o ciąży na nich obowiązku szczepienia dzieci oraz o skutkach zdrowotnych i prawnych wynikających z nieszczepienia dzieci zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych. Ilość osób uchylających się od szczepień ochronnych na koniec roku 2023 r. wynosiła -180 osób. Liczba osób uchylających się od szczepień pomimo wysiłków pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłobucku oraz personelu medycznego w placówkach leczniczych ciągle rośnie i jest to tendencja ogólnopolska.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kłobucku uczestniczy w Powszechnym Programie Szczepień przeciwko HPV, który wszedł w życie 01.06.2023 r. Program ma charakter wieloletni i zgodnie z jego założeniami szczepienia będą nadal systematycznie realizowane u dzieci w grupach wiekowych 12 i 13 lat.

Powszechny Program Szczepień przeciw HPV realizuje założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030. Uzupełnia bezpłatny Program Szczepień Ochronnych dzieci i młodzieży o nowy zakres ochrony przed chorobami wywołanymi przez HPV. Minister Zdrowia wprowadzając szczepienie przeciw HPV rozszerza zakres ochrony przed rakiem szyjki macicy i innymi chorobami nowotworowymi związanymi z HPV. Program bazuje na światowych i europejskich rekomendacjach podkreślających bezpieczeństwo, skuteczność i korzyści wynikające z realizacji programów szczepień przeciw HPV. Dotychczasowe wyniki

badania wskazują jednoznacznie, że głównym celem szczepienia przeciw HPV jest zapobieganie chorobom nowotworowym.

Realizacja szczepień:

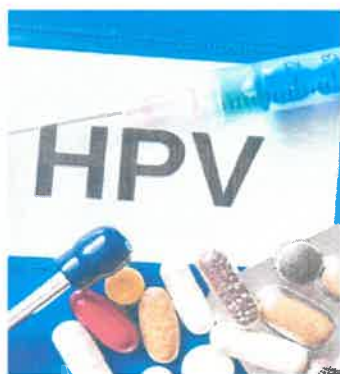
- Szczepienia przeciw HPV rozpoczęły się od 1 czerwca 2023 r.
- Szczepienia są przeprowadzane u dziewcząt i chłopców w grupach wiekowych 12 i 13 lat
- W 2023 r. dotyczą dzieci urodzonych w latach 2010 i 2011.
- Dla rocznika 2010 szczepienie zostało rozpoczęte przed ukończeniem 14 r.ż. i może być zakończone po dacie 15 urodzin (z zachowaniem dwudawkowego schematu).

Szczepionki przeciw HPV stosowane w Powszechnym Programie Szczepień:

1) Cervarix dawka 0,5 ml (GlaxoSmithKline Biologicals s.a.)

2) Gardasil 9 dawka 0,5 ml (Merck Sharp & Dohme B.V).

Na terenie działalności PSSE w Kłobucku w programie uczestniczą 22 podmioty lecznicze. Od 01.06.2023 r. do 31.12.2023 r. pobrano z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłobucku 284 dawki preparatu szczepionkowego Gardasil oraz 71 dawek preparatu szczepionkowego Cervarix.

Korzyści ze szczepienia:

- Zapobiega potencjalnemu zakażeniu wirusem HPV
- Zapobiega niektórym chorobom nowotworowym i ich konsekwencjom
- To troska o zdrowie i przyszłość dziecka

Należy podkreślić, że coraz więcej dzieci i osób dorosłych korzysta ze szczepień zalecanych, a to powoduje, że corocznie spada liczba zachorowań na choroby przeciwko którym podane są te szczepienia. Na naszym terenie nie występują zachorowania, które można byłoby zakwalifikować jako mające wpływ na sytuację epidemiologiczną w powiecie.

Wnioski wynikające z analizy sytuacji epidemiologicznej:

Analizę aktualnej sytuacji epidemiologicznej powiatu kłobuckiego przeprowadzono w oparciu o zgłoszone i zarejestrowane choroby zakaźne figurujące w rejestrach Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłobucku.

Z analizy wynika, że w porównaniu z rokiem 2022 wzrosła ogólna liczba zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne z 12 775 zachorowań w roku 2022 na 15841 zachorowań w 2023 r. Wzrost ten spowodowany jest wzrostem zachorowań na choroby o podłożu wirusowym m.in. na przypadki grypy i grypopodobne z 7571 (2022) na 13 895 (2023) w okresie od 01.01.23 do 30.06.2023 wg danych z MZ 55 obowiązujących do dnia 07.07.2023 r.).

Grypa to poważna choroba wirusowa, której nie należy lekceważyć, ponieważ niesie za sobą powikłania. Do najbardziej narażonych grup na wystąpienie powikłań pogrypowych należą dzieci i osoby po 50 roku życia oraz osoby obciążone współistniejącymi chorobami. W ciągu 10 analizowanych lat nastąpił najwyższy wzrost zachorowań na grypę i przypadki grypopodobne z 7571 w 2022 na 13895 w 2023r. (za okres 01.01.2023-30.06.2023). Wśród zgłoszonych przypadków 18 zachorowań na grypę i przypadki grypopodobne wymagało hospitalizacji. Powodem hospitalizacji były objawy ze strony układu oddechowego, objawy ze strony układu krążenia oraz wysoka temperatura, kaszel. Pozostałe zachorowania miały przebieg łagodny bez powikłań.

Za okres od 01.01.2023 do 31.12.2023 wg sprawozdań Mz 56 zarejestrowano 34 przypadki grypy potwierdzone szybkim testem antygenowym, wśród których zarejestrowano 5 hospitalizacji. W roku 2023 przeciwko grypie zaszczepiło się 1689 osób.

Głównym problemem w analizowanych latach 2020-2023 są zachorowania na SARS-CoV-2, których od momentu wprowadzenia pandemii zarejestrowano 11.377, w tym hospitalizowano 919 osób, zmarło 246 osób. Odnotowano 22 ogniska epidemiczne. Zarejestrowane ogniska wystąpiły w szkołach, domach dziecka, podmiotach leczniczych, zakładach pracy. Wdrożono obowiązujące przepisy prawne oraz procedury celem przerwania transmisji wirusa na pozostałe osoby. W związku z powyższym prowadzono na bieżąco monitoring sytuacji epidemiologicznej.

W 2023 roku zarejestrowano 615 zachorowań na SARS-CoV-2, hospitalizowanych było 80 osób, zmarło 6, nie odnotowano ognisk epidemicznych

Wśród chorób wirusowych na wysokim poziomie utrzymują się zachorowania na ospę wietrzną 747 zachorowań w 2023 r. (805 w 2022 r.) Największą liczbę zachorowań obserwujemy w okresie zimowo-wiosennym. Najczęściej na ospę wietrzną chorują dzieci w wieku 4 i 5 lat.

W 2023 r. zarejestrowano 20 zachorowań na salmonellę. Były to zachorowania rozproszone, nie zarejestrowano ognisk zbiorowego zatrucia pokarmowego. Dominującym serotypem zakażeń pokarmowych była salmonella Enteritidis. Zachorowania te stanowiły 90 % wszystkich salmonelloz. W dwóch pozostałych przypadkach określono serotyp - Typhimurium, oraz serotyp- Annatum. Odsetek hospitalizowanych osób zakażonych odzwierzęcymi pałeczkami salmonella był wysoki i stanowił 75, %.

W 2023 r. w porównaniu do roku 2022 r. nastąpił wzrost zachorowań na gruźlicę z 14 do 18 przypadków, a współczynnik zapadalności wyniósł 21,89. Chorowało 16 mężczyzn oraz 3 kobiety. Osoby z kontaktu z chorymi są obejmowane nadzorem przez lekarzy podstawowej opieki.

W 2023 r. nastąpił wzrost zachorowań na boreliozę z 11 (2022) na 63 (2023) zachorowania. Zarejestrowano 58 potwierdzonych przypadków zachorowań na boreliozę. Objawy charakterystyczne dla wczesnej fazy boreliozy to rumień wędrujący, który wystąpił u 56 osób. U 7 osób wystąpiła postać kostno- stawowa. Sześć zachorowań na boreliozę wymagało hospitalizacji, pozostali pacjenci pozostają w leczeniu ambulatoryjnym.

Obserwujemy wzrost zachorowań na płonicę z 5 zachorowań w 2022 r. na 78 w 2023 r., współczynnik zapadalności 94,86. Wśród zachorowań na płonicę zarejestrowano jeden przypadek hospitalizowany potwierdzony badaniem laboratoryjnym, pozostałe przypadki

leczone ambulatoryjnie. Najczęściej na płonice chorowały dzieci w przedziale wiekowym 4-8 lat. Największą liczbę zachorowań na płonice obserwujemy w miesiącu kwietniu stanowią one 25% ogółu zachorowań na płonice w 2023 r.

W związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie i związanym z tym napływem uchodźców przebywających na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłobucku realizowana jest ścisła współpraca z Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego. Od początku konfliktu zbrojnego w Ukrainie tj. od 22.02.2022 r. zanotowano pojedyncze zachorowania wśród uchodźców przebywających na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłobucku tj.: SARS-CoV-2 - 11 zachorowań, ospę wietrzną-21, rotawirusy-9, norowirusy-5 oraz 1 zachorowanie na grypę.

Aktualna sytuacja epidemiologiczna w powiecie kłobuckim w obliczu nowych zagrożeń jakim jest konflikt zbrojnym w Ukrainie i napływu ludności z okupowanego terenu oceniana jest jako stabilna. Państwowa Inspekcja Sanitarna w Kłobucku prowadzi bieżący nadzór nad zachorowaniami na choroby zakaźne i reaguje w przypadku pojawiających się zagrożeń.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Kłobucku od wielu lat bierze udział w akcji propagowania szczepień profilaktycznych wśród mieszkańców powiatu. Szczególnie intensywne działania w tym zakresie prowadzono podczas Europejskiego Tygodnia Szczepień w okresie od 24.04.2023 do 30.04.2023r pod hasłem #KażdaDawkaSzczepionkiLiczy. W siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłobucku zorganizowano punkt informacyjny, w którym promowano szczepienia ochronne, udzielano porad, prowadzono indywidualne rozmowy oraz dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych w zakresie szczepień ochronnych i profilaktyki chorób zakaźnych. W ramach akcji pracownicy Sekcji Epidemiologii i Oświaty Zdrowotnej prowadzili działania adresowane do jednostek samorządu terytorialnego, placówek służby zdrowia oraz do lokalnej społeczności. Zamieszczano na stronie internetowej Stacji oraz na portalach społecznościowych informacje nt. profilaktyki szczepień ochronnych oraz korzyści wynikających ze szczepień..

Ze względu na niepokojące zjawisko nadmiernego korzystania z dopalaczy przez młodzież, od 2010 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna w Kłobucku prowadzi systematyczne działania edukacyjne pod hasłem " Nowe narkotyki - Nowe zagrożenia". Akcja realizowana jest w obiektach zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży, placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz placówkach szkolnych. Celem akcji jest profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków w środowisku młodzieży. Komórka Oświaty Zdrowotnej prowadzi działania informacyjne ze szczególnym uwzględnieniem problemów zdrowotnych wynikających z używania dopalaczy. Sekcja epidemiologii współpracuje z podmiotami leczniczymi zgłaszającymi do PSSE w Kłobucku podejrzenia zatruc środków zastępczymi- dopalaczami. Informacje dotyczące profilaktyki uzależnień publikowane są w mediach społecznościowych Stacji.

Ocena sytuacji epidemiologicznej powiatu kłobuckiego przeprowadzona była po dokonaniu analizy chorób zakaźnych oraz danych z nadzoru epidemiologicznego i weryfikacji zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia. Rejestracja zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne odbywała się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego opracowane przez NIZP PZH. Należy nadmienić, iż nie wszystkie zgłoszone zachorowania są wykazywane w sprawozdaniu MZ 56, każdy przypadek rozpatrywany jest indywidualnie zgodnie z definicjami, a nie wszystkie zachorowania je spełniają. Od wielu lat kontynuowane są przez pracowników

Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Kłobucku działania instruktażowe kierowane do pracowników służby zdrowia celem dopełnienia obowiązku zgłaszalności chorób zakaźnych podlegających rejestracji, tym samym poprawy czujności nadzoru epidemiologicznego. W ramach działań wysyłane są pisma przypominające o konieczności zgłaszania chorób zakaźnych. Przekazywane i omawiane są aktualne druki, na których należy zgłaszać zachorowania, podejrzenia zachorowań. Przypomniano o stosowaniu obowiązujących kodów zgodnie z międzynarodową klasyfikacją chorób zakaźnych ICD 10. Działania te skutkują zwiększoną liczbą zgłoszeń, a tym samym dają możliwość oceny rzeczywistej sytuacji epidemiologicznej, w tym zagrożeń zdrowotnych populacji.

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Kłobucku prowadzi działania edukacyjne w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych i innych zagrożeń zdrowia publicznego, które mają wpływ na poziom wiedzy społeczeństwa oraz kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych w aspekcie indywidualnej i zbiorowej odpowiedzialności za zdrowie własne i bliskich.

II. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

A. Charakterystyka obiektów nadzorowanych

Obiekty znajdujące się pod nadzorem PSSE w Kłobucku zlokalizowane są na całym terenie powiatu kłobuckiego. Charakterystyczna dla powiatu kłobuckiego jest duża liczba małych i średnich zakładów przetwórstwa owocowo – warzywnego, piekarni, ciastkarni oraz wytwórni makaronów. Na terenie objętym nadzorem sanitarnym nie ma sklepów wielkopowierzchniowych, natomiast znajduje się 27 dyskontów i supermarketów m.in. sieci „BIEDRONKA”, „NETTO”, POLOMARKET, LIDL, DINO, Delikatesy Centrum i WAFELEK. Ponadto w Kłobucku znajduje się Centrum Logistyczne POLOMARKET oraz duża liczba niewielkich sklepów i kiosków. Hurtownie spożywcze są nieduże i znajdują się głównie w Kłobucku.

B. Ocena stanu sanitarnego - ogólna

W roku 2023 w rejestrze zakładów znajdowało się 875 obiektów, w tym 63 środki transportu. Kontroli poddano 310 obiektów. Przeprowadzono ogółem 402 kontrole sanitarne w ramach nadzoru bieżącego oraz wykonano 19 kontroli eksportu.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych ogółem 509 prób (2 pobrane próby nie zostały zbadane przez NIZP-PZH), w tym 10 prób materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością zgodnie z harmonogramem poboru prób do badania żywności i przedmiotów użytku w ramach urzędowej kontroli dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa śląskiego w 2023 r.

Zakwestionowano ogółem 13 prób, w tym 10 prób mikrobiologicznie (Salmonella) oraz 3 próby sanitarne (zmiotki, wytrzepki) za obecność szkodników zbożowo-mącznych. 5 zakwestionowanych prób zgłoszono do systemu RASFF (5 prób mięsa drobiowego).

Wydano ogółem 193 decyzje administracyjne, w tym: 13 decyzji terminowych, 4 decyzje zmieniające (termin wykonania zarządzeń), 57 decyzji zatwierdzających, 60 decyzji o wykreśleniu zakładu z rejestru oraz 58 decyzji płatniczych opiewających na łączną kwotę 15 558,00 PLN. Nałożono 3 mandaty karne na łączną kwotę 400,00 zł.

C. Ocena stanu sanitarnego - szczegółowa

Zakłady produkcji żywności

W roku 2023 w rejestrze znajdowało się 169 zakładów z tej grupy obiektów, z czego skontrolowano 54 zakłady. Przeprowadzono łącznie 79 kontroli sanitarnych. Specyficzna dla terenu powiatu kłobuckiego jest duża liczba przetwórci warzyw i owoców (21) oraz piekarni (15) i ciastkarni (14). Na terenie powiatu kłobuckiego znajduje się ponadto 5 wytwórni makaronów, w których produkuje się makaron bez udziału jaj oraz na bazie jaj (w tym 1 na bazie jaj przepiórczych), proszku jajecznego lub masy jajowej, 3 zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego produkujące głównie mąkę żytnią, 4 wytwórnie wyrobów cukierniczych- jedna produkująca m.in. gumę do żucia oraz suplementy diety w formie gum do żucia (działalność zawieszona), 3 produkujące żelki (w tym jedna suplementy diety w formie żelków oraz galaretki), 1 wytwórnia koncentratów spożywczych (produkcja i konfekcjonowanie m.in. przypraw, suszy warzywnych oraz mieszanek), 1 wytwórnia lodów tradycyjnych, 2 zakłady garmażeryjne, 1 wytwórnia żurku, 1 rozlewnia syropów glukozowych i skrobiowych, 21 producentów żywności w warunkach domowych, a także 52 producentów pierwotnych, 1 prowadzący Rolniczy Handel Detaliczny, 5 producentów pierwotnych z RHD, 10 producentów pierwotnych będących dostawcami bezpośrednimi oraz 3 producentów pierwotnych prowadzących RHD i będących jednocześnie dostawcami bezpośrednimi.

Na podstawie Porozumienia z dnia 22 grudnia 2020r. pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Głównym Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska oraz Planu Działania na 2023 r. przeprowadzono wspólnie z WIORIN oraz WIOŚ 4 kontrole sanitarne w gospodarstwach rolnych, w trakcie których pobrano do badań laboratoryjnych w kierunku oznaczania metali ciężkich 4 próbki owoców miękkich. Wyniki badań laboratoryjnych były prawidłowe.

Najczęściej stwierdzane uchybienia i nieprawidłowości to m.in.:

- zły stan sanitarno-higieniczny ścian, sufitów i posadzek w pomieszczeniach produkcyjnych, magazynowych i socjalnych,
- zły stan sanitarno-higieniczny wyposażenia w pomieszczeniach produkcyjnych

Wydano ogółem 5 decyzji administracyjnych, w tym 3 decyzje terminowe i 2 decyzje zmieniające termin wykonania zarządzeń. Wydana w przetwórni warzyw i owoców decyzja administracyjna dotyczyła zapewnienia prawidłowego stanu sanitarno-higienicznego ścian i sufitów w hali produkcji sałatek, pomieszczeniach socjalnych (szatnia, WC, jadalnia) i ciągach komunikacyjnych, a także doprowadzenia do dobrego stanu sanitarno-higienicznego posadzki na hali produkcji sałatek. Do końca 2023 r. wydano 2 decyzje zmieniające termin wykonania w/w zarządzeń.

Kompleksowa kontrola stanu sanitarno – higienicznego obiektu w wytwórni makaronów wykazała: zły stan sanitarno - techniczny ścian i sufitu w: pomieszczeniu pakowania makaronu typu kształtka, pomieszczeniu przesiewania mąki, pomieszczeniu wybierania jaj, ciągach komunikacyjnych (widoczne zabrudzenia oraz oznaki zawilgocenia na ścianach i zacieki na suficie), zły stan sanitarno - techniczny ścian, sufitów oraz wiatraków w komorach suszarniczych usytuowanych w hali produkcji makaronu nr 2 (widoczne zabrudzenia i zacieki na powierzchniach ścianach, sufitach oraz wiatrakach), zły stan techniczny stołu w pomieszczeniu pakowania makaronu typu kształtka (widoczne uszkodzenia mechaniczne powierzchni blatu, brak wykończenia rantu stołu). Wydano decyzję administracyjną. Decyzja została wykonana w całości.

Kompleksowa kontrola stanu sanitarno – higienicznego ciastkarni wykazała: zły stan sanitarno - techniczny ścian i sufitów w hali produkcyjnej (widoczne zabrudzenia i zacieki przy wnękach okiennych), zły stan sanitarno - techniczny ścian i sufitów w pomieszczeniu dekorowania ciast (widoczne zabrudzenia), zły stan sanitarno - techniczny w magazynie surowców (widoczne zacieki i zabrudzenia). Wydano decyzję administracyjną. Decyzja została wykonana w całości.

W 2023 roku w nadzorowanych zakładach produkujących żywność pobrano ogółem 90 prób żywności do badań mikrobiologicznych, fizykochemicznych oraz oceny znakowania.

Zdyskwalifikowano 8 prób. 3 próbki sanitarne, pobrane w piekarniach z uwagi na stwierdzoną obecność szkodników zbożowo-mącznych oraz 5 prób przypraw mikrobiologicznie.

Obiekty obrotu żywnością

Na terenie objętym nadzorem sanitarnym nie ma sklepów wielkopowierzchniowych, natomiast znajduje się 27 dyskontów i supermarketów m.in. sieci „BIEDRONKA” „NETTO”, POLOMARKET, LIDL, DINO, Delikatesy Centrum i WAFELEK. Ponadto w Kłobucku znajduje się Centrum Logistyczne POLOMARKET oraz duża liczba niewielkich sklepów i kiosków. Hurtownie spożywcze są nieduże i znajdują się głównie w Kłobucku.

W roku 2023 skontrolowano 151 obiektów z 434 prowadzących działalność handlową na terenie powiatu oraz 4 środki transportu (z 63 znajdujących się w rejestrze). Przeprowadzono ogółem 207 kontroli sanitarnych.

Do uchybień najczęściej występujących w obiektach obrotu żywnością należą:

- zły stan sanitarno-techniczny ścian, sufitów i posadzek w ciągach komunikacyjnych, pomieszczeniach magazynowych, w komorze dostaw, na sali sprzedaży oraz w pomieszczeniach socjalnych i WC,

- zły stan sanitarno-higieniczny wyposażenia na sali sprzedaży, w pomieszczeniach socjalnych

W 2023 r. w miejscach obrotu wydano ogółem 9 decyzji administracyjnych, w tym 8 decyzji terminowych i 1 decyzję zmieniającą termin wykonania obowiązków. Decyzje dotyczyły m.in. doprowadzenia do dobrego stanu sanitarno-technicznego ścian, sufitów i posadzek na sali sprzedaży, w magazynach, ciągach komunikacyjnych, w komorze dostaw oraz w pomieszczeniach socjalnych i WC, a także doprowadzenia do dobrego stanu sanitarno-technicznego lub wymiany na nowe wyposażenia obiektów (muszla w WC, bateria umywalkowa w WC, szafka odzieżowa, meble kuchenne w pomieszczeniu socjalnym, krajalnica na stoisku mięsno-wędliniarskim). Nałożono łącznie 3 mandaty karne na kwotę 400 zł.

Ogółem w miejscach obrotu pobrano do badań laboratoryjnych 361 próbek żywności. Zakwestionowano 5 próbek mięsa drobiowego mikrobiologicznie za obecność Salmonelli z grupy EO w 25 g.

Obrót żywnością w systemie targowiskowym, obnośnym i obwoźnym

Na terenie powiatu kłobuckiego funkcjonują 2 targowiska. Aktualnie na targowisku w Kłobucku funkcjonuje 9 pawilonów sprzedających mięso i jego przetwory oraz 2 sprzedające inne środki spożywcze. Skontrolowano 5 pawilonów sprzedających mięso i 1 wprowadzający do obrotu inne środki spożywcze. Wydano 1 decyzję terminową dot. wyposażenia pawilonu wprowadzającego do obrotu inne środki spożywcze w stanowisko mycia sprzętu podręcznego z bieżącą ciepłą i zimną wodą. Pozostałe kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Nadzór nad obrotem grzybami

Na targowiskach w Kłobucku i Krzepicach handel grzybami świeżymi jest zakazany zgodnie z regulaminem tych targowisk. W 2023 r. pracownik posiadający uprawnienia klasyfikatora grzybów pięciu osobom sklasyfikował przyniesione do siedziby stacji świeże grzyby. Wystawiono 1 atest na świeże grzyby.

Zakłady żywienia zbiorowego

W 2023 roku skontrolowano 95 zakładów żywienia zbiorowego ze 198 znajdujących się w rejestrze. Przeprowadzono 58 kontroli sanitarnych.

- **Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte**

W 2023 r. skontrolowano 51 obiektów żywienia zbiorowego zamkniętego na 80 znajdujących się w ewidencji. Przeprowadzono 56 kontroli sanitarnych.

Stołówki przedszkolne

Na 36 funkcjonujących stołówek przedszkolnych 14 prowadzi żywienie w systemie cateringowym. W 2023 r. skontrolowano 19 stołówek przedszkolnych. Przeprowadzono 20 kontroli sanitarnych, w tym 17 kontroli kompleksowych, 2 kontrole zatwierdzające oraz 1 kontrolę interwencyjną.

W placówkach dla rodziców dostępne są jadłospisy tygodniowe, które zawierają informacje zgodne z art. 44 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1169/2011 z dnia 25.10.2011 (Dz. U. UE z 2011 nr 304) – informacja o alergenach.

Jadłospisy układane są zgodnie z zaleceniami żywieniowymi z uwzględnieniem różnorodności produktów zawierających białko pochodzenia zwierzęcego i roślinnego, z wykorzystaniem warzyw i owoców, zgodnie z zapisami § 2 pkt.1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r., poz. 1154).

Zakłady są skutecznie zabezpieczone przed dostępem szkodników, owadów i zwierząt (szczelne drzwi i okna).

W toku przeprowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono w obiektach środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej oraz objętych powiadomieniami alarmowymi i informacyjnymi systemu RASFF. Dostawy towaru do stołówek odbywają się codziennie według dziennego zapotrzebowania. Tłuszcze smaźnicze oraz oleje jadalne magazynowane są zgodnie z zaleceniami producentów umieszczonymi na ich opakowaniach jednostkowych. Wszystkie skontrolowane stołówki mają opracowane oraz wdrożone zasady GHP/GMP oraz system HACCP.

W Stołówce Przedszkolnej w Przedszkolu Gminnym nr 4 w Kłobucku ul. E. Orzeszkowej 44, 42-100 Kłobuck dwoje dzieci ma stwierdzoną przez lekarza alergię na nabiał. Posiłki dla tych dzieci są przygotowywane na wyodrębnionych stanowiskach. Jadłospisy są układane z zachowaniem obowiązujących przepisów i zaleceń żywieniowych w ramach możliwości finansowych. Do każdego posiłku są podawane owoce i warzywa. W 2023 r. zatwierdzono 2 stołówki przedszkolne: w Złochowicach gdzie żywienie odbywa się na zasadzie cateringu (posiłki przygotowuje i dostarcza stołówka w Szkole Podstawowej w Opatowie), a także w Ostrowach nad Okszą gdzie rozszerzono działalność o świadczenie usług cateringowych dla placówki w Mokrej.

Stołówki szkolne

Na terenie działania PSSE w Kłobucku funkcjonuje 28 stołówek szkolnych, z których 6 prowadzi żywienie w systemie cateringowym. W 2023 r. skontrolowano 18 stołówek, gdzie przeprowadzono 20 kontroli sanitarnych (w tym 16 kompleksowych kontroli, 2 kontrole zatwierdzające obiekt, 1 kontrolę tematyczną dot. akcji letniego wypoczynku dzieci w szkole w Węglowicach), 1 kontrolę interwencyjną. Wydano 1 decyzję administracyjną na stołówkę szkolną w Szkole Podstawowej Nr 1 w Kłobucku w związku ze stwierdzeniem następujących nieprawidłowości: zabrudzenia i pęknięcia tynku na ścianach, zabrudzenia sufitu w kuchni właściwej oraz w przedmagazynie, brak posadzki łatwej do utrzymania w czystości w magazynie odpadów, nieaktualną dokumentację systemową.

Jadłospisy w placówkach układane są zgodnie z zaleceniami żywieniowymi, rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r., poz. 1154), z uwzględnieniem różnorodności produktów i w ramach możliwości finansowych. W części szkół dzieci korzystają z programów: „Owoce w szkole”, „Mleko w szkole”. Ponadto w Szkole Podstawowej Nr 2 im. Adama Mickiewicza w Kłobucku, ul. Szkolna 1, 42-100 Kłobuck prowadzone jest Koło kulinarne (raz w tygodniu).

Wszystkie skontrolowane stołówki mają opracowane oraz wdrożone zasady GHP/GMP oraz system HACCP. W 2023 r. zatwierdzono 2 stołówki szkolne: stołówkę szkolną w Mokrej (posiłki przygotowuje i dostarcza stołówka Przedszkola w Ostrowach nad Okszą) oraz stołówkę szkolną w Złochowicach (posiłki przygotowuje i dostarcza stołówka w Szkole Podstawowej w Opatowie) w zakresie żywienia w formie cateringu.

Stołówki w żłobkach

Na terenie działania PSSE w Kłobucku funkcjonują 3 żłobki – w Kłobucku, w Krzepicach oraz Lipiu. Obiekty funkcjonują w zakresie żywienia zbiorowego zamkniętego prowadzonego w systemie cateringowym na zasadzie przyjmowania, porcjowania i wydawania posiłków tj. śniadań, obiadów dwudaniowych, podwieczorków dostarczanych do obiektu w termosach i termoportach przez zewnętrzną firmę, a także przygotowywania i podawania na miejscu mieszanek mlecznych, kaszek oraz napojów gorących. Skontrolowano 2 stołówki. Stan sanitarno-higieniczny obiektów dobry.

W 2023 r. przeprowadzono kontrolę stanu sanitarno-higienicznego oraz warunków sanitarnych przy wydawaniu posiłków w Żłobku Gminnym w Kłobucku. Stan sanitarno- higieniczny obiektu i wyposażenia nie budził zastrzeżeń, śladów obecności bytowania szkodników nie stwierdzono. Zachowane były zasady higieny przy wydawaniu posiłków. W dniu kontroli pobrano do badań kaloryczności w ramach urzędowej kontroli żywności próbkę posiłku obiadowego. Próbkę pobrano bezpośrednio z talerza dziecka (chłopiec 2 lata 2 m-ce) zgodnie z obowiązującymi przepisami. Nie stwierdzono nieprawidłowości przy dostawie posiłków (sprawdzono rejestr dostaw). Posiłki zostały dostarczone ze Szkoły Podstawowej Nr 1 w Kłobucku mieszczącej się w części tego samego budynku.

Stołówka w Niepublicznym "Tęczowym Żłobku" w Krzepicach prowadzi żywienie zbiorowe w systemie cateringowym na zasadzie przyjmowania, porcjowania i wydawania posiłków tj. śniadań, obiadów dwudaniowych, podwieczorków dostarczanych do obiektu w termosach i termoportach przez zewnętrzną firmę, a także przygotowywania i podawania na miejscu mieszanek mlecznych, kaszek oraz napojów gorących. W kontrolowanym obiekcie wydawanych jest 20 posiłków dla dzieci w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia do 3 lat.

Konsumpcja posiłków odbywa się w pomieszczeniu odpowiednio zorganizowanym i wyposażonym w stoliki i krzesła do karmienia, dostosowane do wieku i wzrostu dzieci. Stan sanitarno - techniczny ścian, sufitów, podłóg, stolarki okiennej, drzwi oraz wyposażenia nie budził zastrzeżeń. Otoczenie zakładu uporządkowane. Naczynia stołowe (talerze, sztućce) w dobrym stanie technicznym, w dostatecznej ilości, myte i wyparzone w specjalistycznym

urządzeniu. Dla rodziców dostępny był jadłospis tygodniowy opracowywany w firmie świadczącej usługi cateringowe. Jadłospisy układane są zgodnie z zaleceniami żywieniowymi. Zakład był skutecznie zabezpieczony przed dostępem szkodników, owadów i zwierząt (szczelne drzwi i okna). Dostawy posiłków do stołówki odbywają się codziennie według dziennego zapotrzebowania. Przedstawiono do wglądu opracowane i wdrożone procedury oraz instrukcje GHP, GMP a także systemu HACCP adekwatne do profilu prowadzonej działalności. Zapisy z monitoringu wyznaczonych punktów kontrolnych prowadzone były na bieżąco (czystość środka transportu, temperatura dostarczanych posiłków, organoleptyczna i wizualna ocena jakości posiłków).

Letni wypoczynek dzieci i młodzieży

W 2023 r. w ramach realizacji akcji letniego wypoczynku dzieci i młodzieży przeprowadzono łącznie 2 kontrole sanitarne. W sezonie letnim skontrolowano: stołówkę w Szkole Podstawowej w Węglowicach oraz stołówkę Ośrodka Hufca ZHP Chorągiew Śląska Hufiec Kłobuck w Zawadach. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W Szkole Podstawowej w Węglowicach zorganizowano jeden turnus półkolonii letnich dla 55 dzieci z terenu gminy Wręczyca Wielka. W ramach żywienia dzieci otrzymywały posiłek obiadowy dwudaniowy oraz podwieczorek. Bieżący stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, wyposażenia i sprzętu zakładu był zachowany. Dostawy towaru przeprowadzane były na bieżąco zgodnie z zapotrzebowaniem. Podczas weryfikacyjnej kontroli nie stwierdzono środków spożywczych po upływie dat minimalnej trwałości lub terminów przydatności do spożycia. Okazano do wglądu opracowany jadłospis dekadowy na półkolonie letnie (07 - 22.08.2023 r.), który spełniał wymagania przepisów prawnych w tym zakresie.

Zapisy z monitoringu wyznaczonych punktów kontrolnych, prowadzone były na bieżąco, zgodnie z opracowanymi procedurami i instrukcjami GHP i GMP opracowanych na zasadach systemu HACCP.

Stołówki w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

Na terenie powiatu kłobuckiego znajdują się 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze. W 2023 r. skontrolowano wszystkie placówki opiekuńczo-wychowawcze. Przeprowadzono łącznie 5 kontroli sanitarnych, w tym 2 kontrole kompleksowe, 2 kontrole tematyczne i 1 kontrolę zatwierdzającą. Całodzienne żywienie wychowanków prowadzone jest w systemie rodzinkowym na zasadzie przygotowywania 4 posiłków (śniadanie, obiad dwudaniowy, podwieczorek, kolacja) od surowca do gotowej potrawy. Stan sanitarno - techniczny ścian, sufitów, podłóg, stolarki okiennej, drzwi oraz wyposażenia skontrolowanych obiektów był dobry, bez zastrzeżeń. Otoczenie zakładu było uporządkowane. Dla wychowanków dostępny był jadłospis tygodniowy, który zawierał informacje zgodne z art. 44 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1169/2011 z dnia 25.10.2011 (Dz. U. UE z 2011 nr 304) – informacja o alergenach. Jadłospisy układane były zgodnie z zaleceniami żywieniowymi, z uwzględnieniem różnorodności produktów zawierających białko pochodzenia zwierzęcego i roślinnego, z wykorzystaniem warzyw i owoców, zgodnie z zapisami § 2 pkt.1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz

wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016r., poz. 1154). Przedstawiono do wglądu opracowane i wdrożone procedury oraz instrukcje GHP, GMP a także systemu HACCP adekwatne do profilu prowadzonej działalności. Zapisy z monitoringu wyznaczonych punktów kontrolnych prowadzone były na bieżąco (rejestr przyjęcia surowców, rejestr temperatury w urządzeniach chłodniczych, rejestr zabiegów sanitarno - higienicznych w zakładzie, karta kontroli wewnętrznej).

W 2022 roku przeprowadzono przebudowę oraz remont budynku placówki przy ul. 11 Listopada 23 funkcjonującej do tej pory jako Dom Dziecka w Kłobucku, celem przystosowania go do prowadzenia dwóch odrębnych placówek opiekuńczo-wychowawczych. W budynku funkcjonują: Dom Dziecka im. J. Korczaka w Kłobucku oraz placówka opiekuńczo-wychowawcza „MAJA” w Kłobucku. Obsługę ekonomiczną i administracyjną placówek wychowawczych zapewnia Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Kłobucku mieszczące się na parterze budynku. W 2023 r. PPIS w Kłobucku zatwierdził Kuchenkę w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „MAJA” w Kłobucku w zakresie polegającym na: przygotowywaniu dań od surowca do gotowej potrawy (śniadanie, II śniadanie, obiad, podwieczorek, kolacja).

Stołówki w zakładach wychowawczych

Na terenie powiatu kłobuckiego znajduje się Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Kukowie, w którym żywienie wychowanków odbywa się w systemie cateringowym na zasadzie przyjmowania, porcjowania i wydawania posiłków dostarczanych przez firmę cateringową oraz przygotowania i wydawania herbaty w kuchni ośrodka. Dostawy posiłków do zakładu odbywają się codziennie według dziennego zapotrzebowania.

W skład zakładu wchodzi następujące pomieszczenia: kuchnia służąca do porcjowania posiłków i przygotowywania gorących napoi, stołówka oraz zmywalnia naczyń stołowych. Zmywaniem naczyń stołowych oraz wydawaniem posiłków zajmują się wyznaczeni wychowankowie pod nadzorem opiekunów. W 2023 r. przeprowadzono kontrolę sanitarną kompleksową, która nie wykazała nieprawidłowości.

Stan sanitarno - techniczny ścian, sufitu, podłogi, stolarki okiennej, drzwi oraz wyposażenia był dobry, bez zastrzeżeń. Otoczenie zakładu było uporządkowane. Naczynia stołowe (talerze, sztućce) w dobrym stanie technicznym, w dostatecznej ilości, myte i wyparzone w specjalistycznym urządzeniu. Dla wychowanków dostępny był jadłospis tygodniowy, który zawierał informacje zgodne z art. 44 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1169/2011 z dnia 25.10.2011 (Dz. U. UE z 2011 nr 304) – informacja o alergenach.

Jadłospisy układane były zgodnie z zaleceniami żywieniowymi, z uwzględnieniem różnorodności produktów zawierających białko pochodzenia zwierzęcego i roślinnego, z wykorzystaniem warzyw i owoców, zgodnie z zapisami § 2 pkt.1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r., poz. 1154).

Przedstawiono do wglądu opracowane i wdrożone procedury oraz instrukcje GHP, GMP a także systemu HACCP adekwatne do profilu prowadzonej działalności. Zapisy z monitoringu wyznaczonych punktów kontrolnych prowadzone były na bieżąco (czystość środka transportu, temperatura dostarczanych posiłków, organoleptyczna i wizualna ocena jakości posiłków, zabiegi sanitarno - higieniczne w zakładzie).

Stołówki w szpitalach

W związku z realizacją zadania „prowadzenie oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach na podstawie jadłospisów/posiłków” zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego w 2023 roku skontrolowano 3 bloki żywienia w szpitalach, w tym 2 prowadzące żywienie w systemie cateringowym. Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

Stołówka Ośrodka Terapii Uzależnień w Parzymiechach działa na zasadzie cateringu. Posiłki dostarczane są raz dziennie. W kuchni stołówki przygotowuje się śniadania i kolacje z dostarczonych produktów oraz przyjmuje, rozdziela i dystrybuuje dwudaniowe posiłki obiadowe. Posiłki podawane są w naczyniach wielokrotnego użycia, które następnie są myte i wyparzone na miejscu w zmywalni naczyń stołowych. Nie stwierdzono nieprawidłowości przy przechowywaniu produktów oraz wydawaniu przygotowywanych posiłków, usuwaniu odpadów komunalnych oraz odpadów kat. 3. Zatrudniony personel posiada aktualne orzeczenia lekarskie do celów sanitarno-epidemiologicznych. W pokoju dziennym Oddziału OL.AZA oraz w jadalni ośrodka udostępniony jest jadłospis tygodniowy, który zawiera m.in. informacje o produktach powodujących alergię lub reakcje nietolerancji. Większość pacjentów korzysta z diety podstawowej, jedynie kilka osób z diety cukrzycowej. Analiza jadłospisu tygodniowego wykazała poprawę żywienia pacjentów w porównaniu do lat ubiegłych. Poprawie uległa różnorodność serwowanych posiłków obiadowych, a także zwiększono dodatek sezonowych warzyw i owoców do śniadań i kolacji. Firma cateringowa do chwili obecnej nie dostarczyła do tutaj. Stacji jadłospisu dekadowego wraz z wypisem z raportów magazynowych, w związku z czym nie dokonano oceny żywienia pacjentów ośrodka.

Kuchnia przy Szpitalu Rejonowym w Kłobucku przygotowuje posiłki dla pacjentów Szpitala w Kłobucku oraz Szpitala w Krzepicach. Transport posiłków do Szpitala w Krzepicach realizuje firma zewnętrzna na podstawie stosownej umowy. Posiłki przygotowywane są zgodnie z dietami zaleconymi przez lekarzy prowadzących. Są to diety: lekkostrawna, cukrzycowa, cukrzycowa insulinowa, beztłuszczowa, małosolna. Kuchnia przygotowuje posiłki od surowca do gotowej potrawy w formie całodobowego wyżywienia tj. śniadania, obiady dwudaniowe i kolacje. Posiłki transportowane są z kuchni do kuchenek oddziałowych wózkami gastronomicznymi ze stali nierdzewnej, typu zamkniętego z wydzieloną zamykaną częścią na przewożone posiłki oraz wydzieloną dolną częścią wózka na talerze. Nie stwierdzono nieprawidłowości przy przechowywaniu surowców, produkcji oraz wydawaniu przygotowywanych posiłków, usuwaniu odpadów komunalnych oraz odpadów kat. 3. Zatrudniony personel posiada aktualne orzeczenia lekarskie do celów sanitarno-epidemiologicznych. Posiłki do Szpitala w Krzepicach przewożone są w pojemnikach transportowych oraz termosach. Dostawy odbywają się 2 razy dziennie. Z kuchni głównej do kuchenek oddziałowych posiłki transportowane są przy użyciu wózków gastronomicznych. Posiłki wydawane są na naczyniach wielokrotnego użytku, które są myte i wyparzone na miejscu w zmywalni naczyń. Dla pacjentów szpitala udostępniony jest jadłospis tygodniowy, który zawiera m.in. informacje o alergenach. W ramach przeprowadzonych czynności kontrolnych pobrano w obiektach jadłospisy dekadowe: w Szpitalu w Krzepicach za okres 21-30.04.2023 r., a w Szpitalu w Kłobucku za okres 11-20.10.2023 r. Teoretyczną ocenę jakości żywienia oparto na aktualnych Normach Żywienia dla populacji Polski z 2020 roku opracowanych przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny

z wykorzystaniem programu Dieta 6D. Analiza jadłospisu dekadowego w Szpitalu w Krzepicach wykazała następujące uchybienia: nieznacznie zaniżoną wartość kaloryczną posiłków, zbyt wysoką podaż białka, zaniżoną zawartość tłuszczu w posiłkach, zbyt wysoką zawartość węglowodanów, wit. A i sodu oraz zaniżoną zawartość wapnia w serwowanych posiłkach. Analiza jadłospisu dekadowego w Szpitalu w Kłobucku wykazała, że kaloryczność posiłków oraz podaż białka, tłuszczu i węglowodanów nie odbiegają od zalecanej normy. Jedynie zawartość wapnia w posiłkach była zaniżona w stosunku do normy zalecanej, zawartość potasu nieznacznie zawyżona, natomiast zawartość wit. A zbyt wysoka. Do dyrektorów szpitali wystosowano pisma informujące o wynikach przeprowadzonej teoretycznej oceny żywienia pacjentów. Do PSSE w Kłobucku wpłynęło pismo ze Szpitala Rejonowego w Kłobucku, w którym poinformowano o zakupieniu programu mającego usprawnić opracowywanie jadłospisów tak, aby codzienne racje pokarmowe były zgodne z normami opracowanymi przez NIZP-PZH.

W 2023 r. przeprowadzono 42 kontrole sanitarne, w tym 38 kontroli pod kątem zgodności z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

- **Zakłady żywienia zbiorowego otwarte – restauracje**

Na terenie działania PSSE w Kłobucku funkcjonuje 118 zakładów żywienia zbiorowego otwartego, w tym 32 restauracje, 85 zakładów małej gastronomii (37 ruchomych i tymczasowych zakładów małej gastronomii oraz 48 pozostałych) oraz 1 gospodarstwo agroturystyczne. W 2023 r. skontrolowano ogółem 44 zakłady żywienia zbiorowego otwartego ze 118 znajdujących się w rejestrze, w tym 14 restauracji i 30 zakładów małej gastronomii. Przeprowadzono ogółem 15 kontroli w restauracjach, w tym 11 kontroli kompleksowych, 3 kontrole zatwierdzające i 1 kontrolę tematyczną. Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych restauracji nie budził zastrzeżeń.

- **Mała gastronomia**

W 2023 r. skontrolowano ogółem 30 obiektów małej gastronomii z 85 znajdujących się w rejestrze, w tym 10 ruchomych lub tymczasowych zakładów małej gastronomii z 37 znajdujących się w rejestrze oraz 20 pozostałych zakładów małej gastronomii z 48 znajdujących się w rejestrze. Przeprowadzono ogółem 39 kontroli sanitarnych, w tym 13 kontroli kompleksowych, 14 kontroli związanych z zatwierdzeniem i 12 kontroli tematycznych. Wydano 1 decyzję administracyjną na obiekt małej gastronomii - bar BOLAT KEBAB dot. doprowadzenia do dobrego stanu sanitarno-technicznego lub wymiany na nowe wyposażenia baru tj. mebli oraz rury przy wyciągu na zapleczu, a także doprowadzenia do dobrego stanu sanitarno-higienicznego ścian i sufitów na zapleczu i w WC dla personelu. Ponadto wydano 2 decyzje zmieniające termin wykonania obowiązków

W obiektach małej gastronomii pobrano do badań laboratoryjnych łącznie 41 prób w kierunku mikrobiologii (ciasta, lody, owoce krojone, soki) oraz organoleptyki (ciastka). Wyniki badań laboratoryjnych były prawidłowe.

D. Ocena sposobu żywienia

W 2023 r. przeprowadzono ogółem 19 teoretycznych ocen żywienia na podstawie jadłospisów dekadowych i pobrano do badania laboratoryjnego 1 posiłek obiadowy.

Posiłek obiadowy został pobrany do badań laboratoryjnych w Gminnym Żłobku w Kłobucku.

Analiza wyników badania laboratoryjnego posiłku obiadowego przy założeniu 30 % udziału obiadu w całodziennym wyżywieniu wykazała następujące uchybienia:

- oznaczona analityczna zawartość białka w posiłku była za wysoka w stosunku do zawartości w zalecanej normie
- oznaczona analityczna zawartość tłuszczu w posiłku była za niska w stosunku do zawartości w zalecanej normie
- wartość kaloryczna posiłku nie odbiegała znacząco do zalecanej normy
- % udziału energii z białka wyniósł 29,3 (norma 5 – 20 %)
- % udziału energii z tłuszczu wyniósł 13,8 (norma 35 - 40 %).

Analiza jadłospisu dekadowego w w/w placówce przy zastosowaniu mnożnika normy: 0.75 wykazała następujące uchybienia:

- zbyt wysoką podaż białka w posiłkach stanowiącą 304% zalecanego spożycia
- wysoką zawartość potasu i magnezu w posiłkach stanowiących odpowiednio 289,75 % i 255,71 % zalecanego spożycia
- zbyt wysokie zawartości witamin, w szczególności Wit. A będącej na poziomie 332,36 % zalecanej normy.

Ponadto dokonano teoretycznej oceny żywienia dzieci w 12 placówkach przedszkolnych oraz 7 placówkach szkolnych na podstawie jadłospisów dekadowych i wypisów z raportów magazynowych w oparciu o program Dieta 6 D uwzględniający normy zalecane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego- Państwowy Zakład Higieny. We wszystkich zbadanych jadłospisach dekadowych stwierdzono zbyt dużą podaż białka w granicach 166-340 % zalecanej normy. W 4 placówkach przedszkolnych stwierdzono podwyższoną kaloryczność posiłków (109 – 122 % normy). Natomiast w 4 placówkach przedszkolnych wartość kaloryczna posiłków była pokryta w około 72 - 88 % . Zapotrzebowanie na wapń nie zostało pokryte w 100 % w żadnej zbadanej placówce. Jeśli chodzi o zawartość witamin, w szczególności Wit. A normy były przekroczone i wynosiły w granicach 124 – 333 %, natomiast składników mineralnych (potas): 163 – 322 %.

W 5 placówkach przedszkolnych i w 2 placówkach szkolnych odnotowano znaczne przekroczenie zawartości sodu w serwowanych posiłkach w granicach 119-339 % zalecanej normy.

W/w nieprawidłowości zostały uwzględnione w wystosowanych do dyrektorów placówek pismach, w których zostali zobligowani do stosowania zasad racjonalnego żywienia, właściwego doboru produktów oraz wyeliminowania błędów żywieniowych. Uzyskano odpowiedzi na pisma od wszystkich Dyrektorów placówek oświatowych, w których zobowiązali się jeszcze dokładniej przeanalizować aktualne normy żywienia tak, aby posiłki, które spożywają dzieci dostarczały odpowiednią ilość energii, białka, tłuszczów i węglowodanów, a także witamin i składników mineralnych. Ponadto w ślad za opinią Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH - PIB wystosowano do wszystkich dyrektorów szkół, przedszkoli oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu kłobuckiego wystąpienie, w którym zawarto interpretację zapisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1154). W wystąpieniu zamieszczono również informację o możliwości pobrania na stronie Narodowego Centrum Edukacji Żywieniowej (ncez.pzh.gov.pl) w formie e-booków opracowanych przez NIZP-PZH-PIB materiałów edukacyjnych z zakresu żywienia dzieci w szkołach i przedszkolach, w tym tematyki norm żywienia czy interpretacji przepisów. W wystąpieniu zamieszczono także informację o stworzeniu dla realizatorów żywienia zbiorowego w przedszkolach i szkołach skrzynki mailowej: zywieniezbiorowe.dzieci@pzh.gov.pl, na którą można przysyłać zapytania dotyczące interpretacji zapisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dn. 26 lipca 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1154) oraz zasad prawidłowego żywienia dzieci w placówkach przedszkolnych i szkolnych.

E. Ocena transportu żywności

W 2023 roku pod nadzorem PSSE w Kłobucku znajdowały się 63 środki transportu żywności, będące w posiadaniu firm transportowych, z czego 4 skontrolowano. Stan sanitarny środków transportu żywności nie budził zastrzeżeń.

F. Akcje/współdziałanie

W 2023 r. Sekcja HŻŻ i PU uczestniczyła w 8 akcjach, programach i dodatkowych działaniach, które były realizowane samodzielnie, we współpracy z innymi komórkami PSSE w Kłobucku lub instytucjami.

- Akcja "Wypoczynek letni dzieci i młodzieży w 2023 r." – we współpracy z Higieną Dzieci i Młodzieży oraz Oświatą Zdrowotną prowadzono nadzór nad wypoczynkiem dzieci i młodzieży. W 2023 r. w ramach realizacji akcji letniego wypoczynku dzieci i młodzieży przeprowadzono łącznie 2 kontrole sanitarne. Skontrolowano: stołówkę w Szkole Podstawowej w Węglowicach oraz stołówkę Ośrodka Hufca ZHP Chorągiew Śląska Hufiec Kłobuck w Zawadach. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W Szkole Podstawowej w Węglowicach zorganizowano jeden turnus półkolonii letnich dla 55 dzieci z terenu gminy Wręczyca Wielka. W ramach żywienia dzieci otrzymywały posiłek obiadowy dwudaniowy oraz podwieczorek. Dzienna stawka żywieniowa wynosiła 20 zł na osobę. Bieżący stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, wyposażenia i sprzętu zakładu był zachowany. Dostawy towaru prowadzone były na bieżąco, zgodnie z zapotrzebowaniem. Podczas wyrwykowej kontroli nie stwierdzono środków spożywczych po upływie dat minimalnej trwałości lub terminów przydatności do spożycia. Okazano do wglądu opracowany jadłospis dekadowy na półkolonie letnie (07 - 22.08.2023 r.), który spełniał wymagania przepisów prawnych w tym zakresie. Zapisy z monitoringu wyznaczonych punktów kontrolnych, prowadzone były na bieżąco, zgodnie z opracowanymi procedurami i instrukcjami GHP i GMP opracowanych na zasadach systemu HACCP. Na terenie Ośrodka Hufca ZHP Chorągiew Śląska, Hufiec Kłobuck w Popowie w dniach 10-21 lipca 2023 r. zorganizowano półkolonie letnie dla dzieci w wieku 6-13 lat. Uczestnicy półkolonii wraz z personelem korzystali z wyżywienia przygotowywanego na miejscu. Przygotowywane były dwa posiłki dziennie dla każdego uczestnika – obiad dwudaniowy oraz podwieczorek. Stawka żywieniowa wynosiła 18-20 zł/dzień w zależności od rodzaju serwowanych potraw. Bieżący stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, wyposażenia i sprzętu zakładu był zachowany. W placówce dla uczestników półkolonii oraz rodziców udostępniany był jadłospis, który zawierał informacje zgodne z art. 44 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1169/2011 z dnia 25.10.2011r. (DZ. U.UE z 2011r. nr 304) – informacja o produktach powodujących alergię lub reakcje nietolerancji. Dokonano pobieżnego przeglądu jadłospisu, stwierdzając, że ułożony jest zgodnie z zaleceniami żywieniowymi, z uwzględnieniem różnorodności produktów zawierających białko pochodzenia zwierzęcego i roślinnego, z wykorzystaniem warzyw i owoców, zgodnie z zapisami § 2 pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dn. 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z dn. 1 sierpnia 2016r. poz. 1154). W ciągu tygodnia podawane były nie więcej niż dwie porcje potrawy smażonej, rybę podawano raz w tygodniu. Warzywa lub owoce występowały w każdym posiłku.

- Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu oraz projekt „Odświeżamy nasze miasta. TOB3CIT/Tobacco Free Cities”- w związku z realizacją zapisów ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996r. Nr 10, poz. 55 z późn. zm.) w 2023 r. we współpracy z komórką Oświaty Zdrowotnej sekcja HŻŻ i PU realizowała program podczas działań kontrolnych prowadzonych w ramach nadzoru bieżącego pod kątem przestrzegania zakazu palenia tytoniu oraz poprzez dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych (ulotki, znaki zakazu palenia). Z prowadzonych działań kontrolnych w zakresie przestrzegania zakazu palenia tytoniu w podległych placówkach składano kwartalne raporty. Skontrolowano 325 obiektów w w/w zakresie.
- Akcja „Mklik próchniczek”- w ramach kontynuacji akcji skontrolowano łącznie 10 piekarni, pobrano do badań laboratoryjnych 20 próbek zmiotków mąki (zmiotki z podłogi, wytrzepki z koszyczków). Zakwestionowano 3 próbki zmiotków mąki

z uwagi na obecność szkodników zbożowo – mącznych. W piekarniach zostały przeprowadzone zabiegi DDD.

- W ramach realizacji Porozumienia z dnia 22 grudnia 2020r. pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Głównym Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska oraz Planu działania na 2023 r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego przeprowadzono wspólnie z Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa 4 kontrole sanitarne w gospodarstwach rolnych na terenie powiatu kłobuckiego. W ramach przeprowadzonych czynności kontrolnych sprawdzono warunki sanitarno – higieniczne, pobrano do badań laboratoryjnych 2 próbki truskawek, 1 próbkę borówek amerykańskich oraz 1 próbę malin w kierunku oznaczania metali ciężkich. Wyniki badań były prawidłowe.
- W związku z poleceniem ŚPWIS przeprowadzono akcję kontrolną w sklepach sieci handlowej STOKROTKA pod kątem jakości zdrowotnej oferowanych do sprzedaży warzyw i owoców oraz oceny stanu sanitarnego stoisk owocowo-warzywnych. Skontrolowano 1 sklep będący pod nadzorem PPIS w Kłobucku. Nie stwierdzono nieprawidłowości.
- Akcja „Wody mineralne” – w związku z poleceniem GIS w okresie od 01.06.2023 r. do 27.09.2023 r. prowadzono akcję kontrolną w sklepach pod kątem warunków przechowywania i znakowania wód butelkowanych. Skontrolowano ogółem 24 sklepy pod kątem warunków przechowywania wód butelkowanych oraz poddano ocenie znakowania ogółem 38 wód mineralnych i źródłanych. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Z działań kontrolnych przesłano do WSSE w Katowicach 2 raporty.
- Akcja „Markety” – w związku z poleceniem GIS w III i IV kwartale 2023 r. prowadzono akcję kontroli żywności pochodzącej z krajów UE oraz krajów trzecich wprowadzanej do obrotu w super- i hipermarketach. Przedmiotem kontroli były warunki sprzedaży i przechowywania żywności, daty trwałości, identyfikacja pochodzenia produktów, ocena dokumentacji towarzyszącej oraz pobór prób do badań laboratoryjnych. W sumie przeprowadzono 24 kontrole sanitarne w marketach znajdujących się na terenie powiatu kłobuckiego tj. LIDL, Biedronka, Netto, DINO, Wafelek. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.
- Akcja kontroli punktów małej gastronomii sprzedających kebabów z mięsem z kurczaka – w związku z wpływieniem pisma GIS dot. wystąpienia przypadków zakażeń Salmonella Enteritidis po spożyciu mięsa z kurczaka, w tym głównie kebabów z kurczaka w PSSE w Kłobucku przeprowadzono akcję kontrolną obiektów małej gastronomii wprowadzających do obrotu kebabów. Skontrolowano ogółem 7 obiektów. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

G. Współpraca z innymi służbami kontroli

Działając w oparciu o Porozumienie ramowe z dnia 15 listopada 2018 r. zawarte pomiędzy Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Kłobucku i Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Kłobucku o współdziałaniu i współpracy organów PIS i organów IW wystosowano 1 pismo przekazujące sprawę dot. powiadomienia systemu RASFF do załatwienia wg właściwości. Sprawa dotyczyła 5 prób mięsa drobiowego pobranych przez PSSE w Kłobucku i zbadanych w kierunku obecności Salmonelli przez PSSE w Częstochowie.

Ponadto w ramach realizacji planu poboru próbek na 2023 r. wystosowano 2 pisma do PPIS przekazujące wg właściwości wyniki badań próbek z uwagami odnośnie znakowania. W 2023 r. nie prowadzono współpracy z Inspekcją Farmaceutyczną.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłobucku współpracuje z Komisją Ochrony Zdrowia oraz Komisją Porządku Publicznego przy Radzie Powiatu. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłobucku przedstawia Staroście Powiatu oraz Radzie Powiatu corocznie informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu kłobuckiego.

H. Nadzór nad importem/eksportem

W związku z prowadzeniem nadzoru nad jakością zdrowotną żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w 2023 r. przeprowadzono łącznie 19 granicznych kontroli sanitarnych eksportu, w trakcie których oceniono: 95 partii żywności w zakładzie eksportera. Nie pobierano prób do badań laboratoryjnych. Wydano 19 świadectw jakości zdrowotnej. Wystawiono 16 rachunków na łączną kwotę 6762,00 PLN.

I. Nadzór nad żywnością prozdrowotną

Na terenie działania PSSE w Kłobucku znajduje się 1 zakład cukierniczy produkujący dodatkowo suplementy diety w postaci żelków na zasadzie podwykonawstwa oraz żelki wzbogacane w wit. C. Wszystkie produkowane wyroby zostały zgłoszone do GIS (zweryfikowano rejestr powiadomień). Ponadto na terenie objętym nadzorem PSSE w Kłobucku znajduje się 1 importer suplementu diety do włosów, prowadzący sprzedaż internetową. Produkt również został zgłoszony do GIS. W 2022 r. powstał na terenie działania PSSE w Kłobucku Punkt sprzedaży suplementów diety (głównie dla sportowców), działający na zasadzie sprzedaży stacjonarnej i internetowej.

W ramach nadzoru nad żywnością prozdrowotną przeprowadzono 16 kontroli sanitarnych. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Pobrano do badań laboratoryjnych 66 próbek suplementów diety, żywności dla specjalnych grup oraz żywności wzbogacanej w kierunku oznaczania zawartości metali ciężkich, zawartości substancji dodatkowych, zanieczyszczeń mikrobiologicznych, zawartości składników mineralnych, WWA, parametrów czystości, mykotoksyn, 3MCPD, pestycydów, organoleptyki i oceny znakowania. Zbadane próbki były prawidłowe.

Przeprowadzono m.in. kontrolę sanitarną w zakładzie cukierniczym produkującym wyroby żelowe, suplementy diety w postaci żelków (jako podwykonawca) i wyroby żelowe wzbogacane wit. C. Kontrola dokumentacji oraz przebiegu procesu produkcji suplementów diety nie wykazała nieprawidłowości. Pobrano 3 próbki żelków wzbogaczanych w wit. C do badań laboratoryjnych w kierunku organoleptyki i oceny znakowania oraz 1 próbkę substancji dodatkowej do badania laboratoryjnego w kierunku oznaczania parametrów czystości. Wyniki badań były prawidłowe. W związku z pismem PPIS w Lwówku Śląskim dot. zaniżonej zawartości żelaza, wapnia i magnezu w zbadanych ciastkach firmy DELICPOL Sp. z o.o. przeprowadzono w/w zakładzie w Kamyku kontrolę sanitarną pod kątem przebiegu procesu

produkcji ciastek zbożowych wzbogacanych w wapń i magnez, która nie wykazała nieprawidłowości. Pobrano do badań laboratoryjnych próbkę ciastek zbożowych wzbogacanych w kierunku oznaczania zawartości Mg i Ca. Wyniki badań były prawidłowe.

Monitoring suplementów diety w 2023 r. prowadzono cyklicznie, zgodnie z przesyłanymi pismami dot. poszukiwania konkretnych produktów w różnej formie poprzez:

- lustrację stron internetowych typu ALLEGRO, czy OLX lokalnych przedsiębiorców prowadzących działalność na obszarze objętym nadzorem tutejszej Stacji. Przedmiotowe czynności prowadzono w formie weryfikacji w następujący sposób: jeśli chodzi o portal allegro: w nagłówku „wszystkie kategorie” wpisywano nazwę interesującego nas produktu, następnie w „filtrach” zawężano zakres „lokalizacje” wpisując woj. śląskie i po ewentualnym pojawieniu się szukanych suplementów wchodzono w każdy z linków dokonując oględzin i śledzenia zakresu dostępnych informacji dot. dyslokacji terytorialnej obejmującej powiat. Jeśli chodzi o portal olx w miejscu „znajdź coś dla siebie” wpisywano żadaną frazę nazwy suplementu, w kafelce „cała polska” zaznaczano woj. śląskie, następnie weryfikowano jak wyżej (czyt. portal allegro);
- przeszukiwanie zasobów witryn mediów społecznościowych, w tym wypadku: FACEBOOK, przez użytkownika: Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Kłobucku wpisując w pole „szukaj w facebooku” żadaną frazę;
- czasami biorąc pod uwagę przykładowy charakter odnośników do linków poza w/w monitorowaniem dokonywano sprawdzenia (głównie telefonicznie, bądź e-mailowo w zależności od charakteru suplementu) w zarejestrowanych aptekach i podmiotach zajmujących się dystrybucją suplementów diety na terenie objętym nadzorem tutejszej Stacji.

JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

W 2023 roku pracownicy PSSE w Kłobucku pobrali do badań laboratoryjnych ogółem 509 próbek, w tym 478 próbek żywności, 10 próbek materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, 20 próbek sanitarnych. Na 478 pobranych próbek żywności, 393 próbek to środki spożywcze krajowe, 55 próbek pochodziło z Unii Europejskiej i 30 próbek z importu. Pobrano ogółem 486 próbek w ramach urzędowej kontroli żywności oraz 203 próbki w ramach monitoringu. Zakres badań obejmował parametry mikrobiologiczne, fizykochemiczne, organoleptyczne oraz ocenę znakowania. 2 próbki pobrane do badań laboratoryjnych nie zostały zbadane przez laboratorium NIZP-PZH.

Przebadano ogółem:

- pod względem mikrobiologicznym – 290 próbek,
- pod względem fizykochemicznym – 130 próbek,
- pod względem organoleptycznym – 50 próbek,
- pod względem oznakowania – 310 próbek,
- pod względem zanieczyszczeń biologicznych – 26 próbek,
- radiologicznie - 2 próbki.

Zakwestionowano ogółem 13 próbek, w tym 10 próbek mikrobiologicznie: 5 próbek „Pieprz czarny mielony 550 g/l czyszczony” za obecność Salmonelli spp. z grupy EO w 25 g i 5 próbek „Polędwiczki z piersi kurczaka świeże, kl. A Sztuka Mięsa” za obecność Salmonelli spp. z grupy CO w 25 g oraz 3 próbki sanitarne (1 zmiotki i 2 wytrzepki) za obecność szkodników zbożowo-mącznych. 5 zakwestionowanych prób zgłoszono do systemu RASFF - powiadomienie informacyjne w celu zwrócenia uwagi nr 02.2023 z dn. 16.11.2023 r. („Polędwiczki z piersi kurczaka świeże, kl. A Sztuka Mięsa”).

NADZÓR NAD PRZEDMIOTAMI UŻYTKU

W 2023 r. pobrano do badań laboratoryjnych 10 próbek materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Próbki nie były kwestionowane.

III. OCENA STANU SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNEGO

PODMIOTÓW LECZNICZYCH

1. Podmioty lecznicze wykonujące całodobowe świadczenia zdrowotne

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kłobucku są 3 szpitale – w roku sprawozdawczym skontrolowano 2 szpitale to jest:

Szpital Rejonowy w Krzepicach – zlokalizowany jest w trzykondygnacyjnym budynku przystosowanym dla osób niepełnosprawnych. Kontrola sanitarna kompleksowa przeprowadzona w Szpitalu Rejonowym w Krzepicach nie wykazała nieprawidłowości. Wszystkie pomieszczenia utrzymane czysto, wyposażone w umywalki do mycia rąk zaopatrzone w mydło płynne w dozowniku, środek do dezynfekcji rąk w dozowniku oraz ręczniki jednorazowe. Zapewnione środki ochrony osobistej personelu, środki myjące i dezynfekujące. Bielizna czysta przechowywana jest w magazynie bielizny czystej (wydzielone pomieszczenie) zlokalizowanym w piwnicach - wyposażonym w umywalkę z wodą bieżącą zimną i ciepłą, zasobniki z mydłem w płynie, środkiem do dezynfekcji rąk oraz ręcznikami jednorazowymi. ZOZ w Kłobucku ma opracowaną procedurę postępowania z bielizną szpitalną, (czystą i brudną) oraz procedurę postępowania z odpadami we wszystkich swoich jednostkach organizacyjnych - w tym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Pojemniki oraz worki wypełniane są odpadami nie więcej niż do 2/3 objętości i usuwane z miejsca wytwarzania – nie rzadziej niż raz na 72 godz. natomiast worki co najmniej raz na dobę. Pojemniki i worki w miejscach wytwarzania posiadają widoczne identyfikujące oznakowanie zgodnie z przepisami. Odpady z miejsc wytwarzania transportowane są bezpośrednio do wydzielonego pomieszczenia – magazynu odpadów medycznych, zlokalizowanego i urządzonego w odrębnym budynku, wyposażonego w klimatyzator z automatycznym odczytem temperatury pomieszczenia. Odpady odbierane są, transportowane i utylizowane zgodnie z zawartą umową w wyspecjalizowaną firmą. Odpady komunalne na

terenie szpitala podlegają selektywnej zbiórce w wydzielonych workach i oznakowanych pojemnikach. Kontenery zbiorcze do gromadzenia w/w odpadów zlokalizowane są na utwardzonym terenie szpitala. Odpady odbierane przez wyspecjalizowany podmiot gospodarczy na podstawie zawartej umowy 1 lub 2 razy w miesiącu. Zostały wdrożone procedury zapewniające bezpieczeństwo epidemiczne związane z Covid-19 oraz jest respektowany zakaz palenia tytoniu w tym e-papierosów.

- Ośrodek Terapii Uzależnień w Parzymiechach - świadczy usługi medyczne całodobowo i mieści się w 3 pawilonach na terenie parku.

Przeprowadzona kontrola sanitarna kompleksowa wykazała, że w obiekcie w Pawilonie Nr 1 w roku ubiegłym przeprowadzono kapitalny remont polegający na wymianie wszystkich płytek na ścianach, podłodze, malowaniu pomieszczeń, wymianie stolarki okiennej, urządzeń i armatury sanitarnej. W części sal na oddziałach w Pawilonie Nr 1, 2 wymieniono na nowe szafy, krzesła, stoliki, łóżka, szafki, materace, pokrowce, pościel, pomalowano ściany, sufity w Pawilonie Nr 2 wszystkie sale wyposażono w nowe łóżka, część sal ma nowe płytki na podłodze.

Ośrodek posiada wydzielone pomieszczenie (magazyn) do przechowywania odpadów medycznych. Odpady medyczne gromadzone są w specjalistycznych pojemnikach plastikowych, opisanych i odpowiednio oznakowanych, dostarczanych przez uprawnioną firmę, posiadającą wymagane zezwolenie, która odbiera odpady na podstawie zawartej umowy. Transport wewnętrzny odpadów z miejsca powstawania do miejsca magazynowania odbywa się specjalistycznym zamykanym wózkiem transportowym. Placówka posiada opracowaną i wdrożoną procedurę postępowania z odpadami medycznymi. Gospodarka odpadami medycznymi prowadzona prawidłowo.

Odpady komunalne na terenie szpitala podlegają selektywnej zbiórce w wydzielonych workach i oznakowanych pojemnikach. Kontenery zbiorcze do gromadzenia w/w odpadów zlokalizowane są na utwardzonym terenie szpitala. Odpady odbierane przez wyspecjalizowany podmiot gospodarczy na podstawie zawartej umowy.

Bielizna czysta przechowywana jest w magazynie ogólnym bielizny czystej (wydzielone pomieszczenie). Bielizna brudna jest zbierana na każdym oddziale do worków foliowych, transportowana wydzielonym wózkiem do brudowników, a następnie gromadzona w wydzielonym pomieszczeniu (magazynie bielizny brudnej). Brudna bielizna prana jest na podstawie zawartej umowy w Pralni „Wod-Chem” z siedzibą w Częstochowie. Bielizna czysta z pralni jest dostarczana do magazynu ogólnego, następnie sukcesywnie rozdysponowywana na oddziałach gdzie znajdują się podręczne magazyny bielizny czystej. Postępowanie w placówce z bielizną czystą i brudną prawidłowe zgodnie z opracowaną procedurą. Do transportu wewnętrznego w/w bielizny używany jest zamykany specjalny wózek transportowy. Bielizna pościelowa w dobrym stanie sanitarno-higienicznym w ilości wystarczającej do potrzeb. Czystość bieżąca oraz stan techniczny magazynów czystej i brudnej bielizny bez zastrzeżeń. Zostały wdrożone procedury zapewniające bezpieczeństwo epidemiczne związane z Covid-19 i grypą oraz jest respektowany zakaz palenia tytoniu w tym e-papierosów. Na terenie obiektu na zewnątrz wydzielone są palarnie.

2. Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kłobucku są: **42 obiekty** w tym: **28 obiektów** (*Przychodnie, Poradnie, Gminne Ośrodki Zdrowia, Wiejskie Ośrodki Zdrowia, Gabinety Fizjoterapii*) Zespołu Opieki Zdrowotnej Kłobuck.

W/w grupie obiektów przeprowadzono ogółem - 42 kontrole.

W 2 placówkach podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości na które wydano decyzje administracyjne terminowe dot.:

- a) doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego ścian i sufitów w pomieszczeniach Poradni dla Dzieci z terminem realizacji do dnia 31.12.2024 r.
- b) doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-higienicznego ścian i sufitów we wszystkich pomieszczeniach w NZOZ „Zdrowie” Kłobuck ul. 11 Listopada 5A z terminem realizacji do dnia 30.06.2024 r.

Ponadto w 2023 roku wydano 3 decyzje prolongujące termin wykonania zaleceń zawartych w decyzjach wydanych w 2021 i 2022 roku dla Poradni należących do ZOZ Kłobuck tj. Poradnia Ogólna w Kalei, Poradnia Ogólna w Parzymiechach i Poradnia Ogólna Przystajni. Decyzje dotyczyły doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego ścian i sufitów w pomieszczeniach Poradni - nowy termin realizacji wyznaczono na 31.12.2024 r.

Przestrzegana jest segregacja bielizny czystej i brudnej. Bielizna brudna wielokrotnego użytku gromadzona jest w wydzielonych pomieszczeniach (porządkowych) w koszach z wkładami foliowymi, odbierana przez firmę zewnętrzną (transport pralni) i przekazywana do prania w pralni Wod-Chem w Częstochowie.

Wytwarzane odpady medyczne w podmiotach leczniczych gromadzone są w specjalistycznych plastikowych pojemnikach bądź workach, odpowiednio oznakowanych i przechowywane do czasu ich odbioru przez uprawnioną firmę w wydzielonych urządzeniach chłodniczych (lodówki) w pomieszczeniach składzików porządkowych na podstawie zawartych umów. Placówki posiadają opracowaną i wdrożoną procedurę postępowania z odpadami medycznymi. Gospodarka odpadami medycznymi prowadzona prawidłowo.

W związku z utrzymującym się zagrożeniem epidemicznym, we wszystkich obiektach zostały wdrożone odpowiednie procedury. Ponadto obowiązuje i jest przestrzegany całkowity zakaz palenia tytoniu w tym e-papierosów.

Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne:

- NZOZ „BRASMED” w Kłobucku (diagnostyka laboratoryjna), przeprowadzono 1 kontrolę. Do zadań podmiotu należy przyjmowanie materiału do badań analitycznych oraz wykonywanie badań podstawowych z zakresu analizy moczu. W laboratorium wykorzystywany jest wyłącznie sprzęt jednorazowy. Postępowanie z bielizną oraz odpadami prawidłowe. Właściciel posiada umowę odnośnie prania bielizny i na odbiór odpadów medycznych.

Zakłady Rehabilitacji Leczniczej

Zakwalifikowano 2 podmioty:

- Ośrodek Rehabilitacji Leczniczej „Troniny” który świadczy usługi w Troninach w zakresie: kinezyterapii oraz fizjoterapii oraz Ośrodek Rehabilitacji Diennej–Poradnia Rehabilitacyjna w Kłobucku – prowadzi działalność w zakresie rehabilitacji leczniczej dzieci .

W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości . Obiekty utrzymane w dobrym stanie sanitarno-higienicznym. Przestrzegana jest segregacja bielizny czystej i brudnej. W większości stosowana jest bielizna jednorazowego użycia. Bielizna czysta przechowywana jest w wydzielonych zamykanych szafkach. Bielizna brudna gromadzona jest w wydzielonym pomieszczeniu (składziku porządkowym) w koszu z workiem foliowym i na bieżąco odwożona do pralni na podstawie zawartej umowy. Placówki posiadają wydzielone miejsce na lodówkę do przechowywania odpadów medycznych. Odpady gromadzone są w specjalistycznych pojemnikach opisanych i odpowiednio oznakowanych, dostarczanych przez uprawnioną firmę, która odbiera odpady na podstawie stosownej umowy. Odpady komunalne gromadzone są w firmowych pojemnikach odbieranych przez firmę posiadającą stosowne zezwolenie. Gospodarka odpadami prowadzona prawidłowo.

- Zakład Fizjoterapii w Kłobucku Zespołu Opieki Zdrowotnej w Kłobucku zlokalizowany na parterze przy budynku Szpitala Rejonowego w Kłobucku.

W zakładzie wykonuje się zabiegi: hydroterapia, solux, pole magnetyczne, laser, ultradźwięki, elektrolecznictwo, masaże. Stosowana jest bielizna jednorazowego (podkłady, prześcieradła na rolce) i wielorazowego użycia (fartuchy, parawany). Bielizna czysta (fartuchy) przechowywana w wydzielonych szafkach. Brudna gromadzona w koszu z wkładem foliowym. Pranie brudnej bielizny odbywa się w pralni: „Wod-Chem” MANDRYK Spółka Jawna, ul. Bojemskiego 3, 42-202 Częstochowa na podstawie podpisanej umowy Nr ZP.388/36/2023 dnia 24.05.2023 r. Odpady komunalne gromadzone w koszach i pojemnikach do segregacji, odbierane, transportowane i zagospodarowywane przez wyspecjalizowaną firmę: EKO- SYSTEM BIS sp. zo.o. spółka komandytowa Konopiska, ul. Przemysłowa 7 zgodnie z zawartą umową Nr ZP.388/32/2023 w dniu 05.05.2023 r. Sprzątanie w placówce jest prowadzone przez personel zatrudniony przez ZOZ Kłobuck. Postępowanie z sprzętem po zakończonym sprzątnięciu prawidłowe. W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Filie placówek leczniczych których podmioty znajdują się na terenie innych powiatów

Wg ewidencji - **14 filii podmiotów leczniczych**, w których przeprowadzono 7 kontroli. 2 obiekty (filie) w 2023 r. zostały zlikwidowane.

Siedziby podmiotów leczniczych mieszczą się w: Herbach, Częstochowie, Katowicach, Radoszewicach, Rudzie Śląskiej.

Skontrolowane obiekty utrzymane w dobrym stanie sanitarno-higienicznym. Wystarczająca ilość sprzętu jednorazowego użytku, odzieży ochronnej oraz środków ochrony indywidualnej. Przestrzegana jest segregacja bielizny czystej i brudnej.

Odpady medyczne na stanowiskach pracy gromadzone w profesjonalnych pojemnikach i workach właściwie oznakowanych, przechowywanych do czasu odbioru przez uprawnioną firmę w wydzielonych pomieszczeniach w urządzeniach chłodniczych (lodówki). Placówki posiadają opracowaną i wdrożoną procedurę postępowania z odpadami medycznymi. Gospodarka odpadami medycznymi prowadzona prawidłowo.

Odpady komunalne gromadzone w firmowych pojemnikach, odbieranych przez specjalistyczne firmy na podstawie umów. Pomieszczenia czyste, zadbane, podłogi i ściany łatwo zmywalne odporne na działanie środków dezynfekcyjnych.

Stan sanitarno-higieniczny oraz techniczny skontrolowanych obiektu bez zastrzeżeń.

3. Gabinety Prywatne

PSSE w Kłobucku nadzoruje 62 gabinety w tym:

- 51 gabinetów lekarskich.
- 1 gabinet indywidualnej praktyki pielęgniarskiej,
- 10 innych obiektów świadczących usługi medyczne.

Skontrolowano 17 gabinetów, a ich stan sanitarno-higieniczny oceniono jako bardzo dobry. Zaopatrzenie w środki dezynfekcyjne, środki ochrony osobistej oraz sprzęt medyczny zapewniony odpowiednio w wystarczających ilościach, w zależności od potrzeb prowadzonych praktyk.

W omawianych obiektach zainstalowano łącznie 29 urządzenia sterylizujące do narzędzi wielokrotnego użytku. Kontrole skuteczności procesów sterylizacji wykonywane są w ramach kontroli wewnętrznej przez właścicieli gabinetów. W 32 obiektach stosowany jest wyłącznie sprzęt jednorazowego użytku, natomiast z jednego gabinetu materiał sterylizowany jest przez zewnętrzną firmę na podstawie zawartej umowy.

IV. OCENA STANU SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNEGO OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

1. Ustępy publiczne – ogółem wg ewidencji 8,

- **Ustępy publiczne stałe** – 4 (1 działalność zawieszona) - w roku sprawozdawczym nie były kontrolowane;

- **Ustępy publiczne tymczasowe** – 4, skontrolowane – 3 (2 skanalizowane, jeden typu TOI TOI, czynne tylko w okresie letnim). Skontrolowane ustępy oceniono jako dobre. Obiekty skanalizowane z wydzielonymi kabinami ustępowymi dla kobiet, mężczyzn i osób niepełnosprawnych. Obiekty wyposażone w umywalki z bieżącą wodą (zimna i ciepła) z wodociągu publicznego, zapewnione mydło w płynie, ręczniki jednorazowe, papier toaletowy oraz środki czystościowe i dezynfekcyjne. Ścieki odprowadzane do kanalizacji sanitarnej.

Toaleta typu TOI TOI przy zalewie Zakrzew obsługiwana przez specjalistyczną firmę na podstawie zawartej umowy (dot. opróżniania, mycia, odkażania oraz uzupełniania w środki higieniczne). Na odpady komunalne zapewnione kosze z wkładami foliowymi oraz pojemniki. Odpady odbierane przez upoważnioną firmę. Teren wokół w/w toalet utrzymany czysto.

2. Pływalnie kryte – wg ewidencji – 2, przeprowadzone kontrole 2 (Kryta Pływalnia w Kłobucku, Kryta Pływalnia Centralnego Ośrodka Szkoleniowego Służby Więziennej w Kulach). Obiekty w dobrym stanie sanitarno-higienicznym. Szatnie, węzły sanitarne

wyłożone płytkami ceramicznymi odpornymi na mycie i dezynfekcję. Wewnętrzna kontrola jakości wody na pływalniach prowadzona jest zgodnie z harmonogramem uzgodnionym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Kłobucku. Wyniki z badań każdorazowo przedstawiano do wglądu i nie wykazywały przekroczeń obowiązujących norm. Dezynfekcja i filtracja wody basenowej prowadzona automatycznie.

4. Pływalnie odkryte – 1, przeprowadzonych kontroli – 1.

Basen sezonowy przy Szkole Podstawowej w Węglowicach. Stan sanitarno-higieniczny dobry. Basen ogrodzony, otoczenie niecki basenowej wyłożone antypoślizgową kostką betonową. Przy niecce w ramach ogrodzenia zlokalizowano natrysk dla osób korzystających z basenu. Dozowanie środków chemicznych służących do dezynfekcji i zwalczania glonów odbywa się automatycznie. Zarządca prowadził wewnętrzną kontrolę jakości wody w basenie zgodnie z harmonogramem uzgodnionym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Kłobucku. Wyniki w/w kontroli, które każdorazowo przedstawiano do wglądu, nie wykazywały przekroczeń obowiązujących norm.

5. Motele -- 1 -- przeprowadzonych kontroli 2 (jedna kontrola planowa w zakresie stanu sanitarno-higienicznego, druga kontrola przeprowadzona na wniosek strony w związku ze staraniami właściciela Motelu o nadanie kategoryzacji).

Obiekt czynny cały rok, zlokalizowany w Kłobucku. Posiada 22 pokoje (37 miejsc noclegowych), recepcję, w.c ogólnodostępne i dla personelu, składzik porządkowy, pomieszczenie biurowe, pokój socjalny, magazyn pościeli czystej, magazyn pościeli brudnej, stołówkę, kuchnię, salę konferencyjną, saunę, siłownię z prysznicem i w.c, kącik zabaw dla dzieci. Wszystkie pokoje posiadają taki sam standard, są wyposażone we właściwą wentylację, klimatyzatory. W każdym pokoju zapewnione odpowiednie wyposażenie, urządzenia uzupełniające, łazienki z kabiną natryskową, toaletą, umywalką w części pokoi aneks kuchenny z szafką wyposażoną w sprzęt kuchenny. W łazienkach zapewnione środki czystościowe, higieniczne, kosze na odpady komunalne, wentylacja mechaniczna, suszarki do suszenia włosów. Składzik porządkowy – wydzielony i właściwie urządzony. Obiekt zaopatrywany w wodę z wodociągu sieciowego. Ciepła woda ogrzewana elektrycznie. Ścieki odprowadzane do kanalizacji sanitarnej. Gospodarka odpadami komunalnymi prowadzona prawidłowo. Bielizna pościelowa czysta – przechowywana w wydzielonym pomieszczeniu (magazynie bielizny czystej), ułożona, posegregowana na czystych regałach. Brudna bielizna pościelowa z pokoi, zbierana jest do worków foliowych i gromadzona w plastikowych kontenerach, przechowywana w magazynie bielizny pościelowej brudnej. Brudna bielizna zabierana jest do prania w pralni trzy razy w tygodniu (transportem pralni). Podmiot posiada zawartą umowę na wykonywanie w/w usługi prania i dezynfekcji z pralnią „Wod-Chem” w Częstochowie. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny wszystkich pomieszczeń bez zastrzeżeń, pomieszczenia oznakowane zgodnie z ich przeznaczeniem. Otoczenie obiektu uporządkowane i zadbane. Teren ogrodzony, zagospodarowany i monitorowany. Obiekt posiada opracowany plan higieny, instrukcje, procedury oraz wywieszone informacje o zakazie palenia tytoniu, wyrobów tytoniowych w tym e-papierosów w budynku motelu. Palarnia - wydzielona na zewnątrz budynku na wolnym powietrzu. Druga kontrola była przeprowadzona na wniosek strony w związku z ubieganiem się o nadanie kategoryzacji. W wyniku kontroli wydano opinię

sanitarną o spełnieniu wymogów sanitarnych do prowadzenia usług hotelarskich w zakresie ** (2 gwiazdek).

6. Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

Do tej kategorii zakwalifikowano 15 obiektów – (2 obiekty zawiesiły działalność) Skontrolowano - 9 obiektów (pokoje gościnne, ośrodki czasowe), w których przeprowadzono 10 kontroli. Stan sanitarno – techniczny skontrolowanych obiektów oceniono jako dobry t.j:

- **3 Pokoje gościnne.** Obiekty posiadają węzły sanitarne przy pokojach z kabinami natryskowymi. W obiektach przestrzegana jest właściwa segregacja bielizny czystej i brudnej poprzez przechowywanie ich w wydzielonych odrębnych magazynach. W przypadku trzech obiektów bielizna oddawana jest do prania w pralni na podstawie zawartej umowy. W jednym obiekcie pranie odbywa się we własnym zakresie w wydzielonych, odpowiednio urządzonych pomieszczeniach w dobrym stanie sanitarno-higienicznym. Bieliznę prasują osoby obsługujące pokoje gościnne. Gospodarka odpadami komunalnymi prawidłowa.

- **Hotel Restauracja „WENECKA”** – przeprowadzonych kontroli 2 (jedna kontrola planowa w zakresie stanu sanitarno-higienicznego, druga kontrola przeprowadzona na wniosek strony w związku ze staraniami właściciela Hotelu o nadanie kategoryzacji).

W skład hotelu wchodzi 28 miejsc noclegowych. Każdy pokój posiada pełny węzeł sanitarny. Wydzielone są magazyny do przechowywania bielizny brudnej i czystej oraz składzik porządkowy. Pranie odbywa się w pralni zewnętrznej: Wod-Chem w Częstochowie na podstawie zawartej umowy. Teren wokół obiektu zagospodarowany, utrzymany czysto. Druga kontrola była przeprowadzona na wniosek strony w związku z ubieganiem się o nadanie kategoryzacji. W wyniku kontroli wydano opinię sanitarną o spełnieniu wymogów sanitarnych do prowadzenia usług hotelarskich w zakresie *** (3 gwiazdek).

- **Centralny Ośrodek Szkoleniowy Służby Więziennej w Kulach.**

Działalność w/w obiekcie prowadzona jest cały rok. Ośrodek posiada 136 miejsc noclegowych w pokojach dwuosobowych i dwóch apartamentach w dwóch budynkach „WARTA” i „LISWARTA” na I i II piętrze. Pokoje przeznaczone tylko dla kadry szkoleniowej i kursantów Ośrodka. Wszystkie pokoje posiadają taki sam standard wraz z węzłem higieniczno-sanitarnym. Apartamenty posiadają: pokój wypoczynkowy, sypialnię, aneks kuchenny oraz zespół higieniczno-sanitarny. Na brudną i czystą bieliznę wydzielone są magazyny. Bielizna pościelowa prana jest w pralni zewnętrznej: „Biała Foczek” w Radomsku woj. łódzkie, zgodnie z umową na transport prania, pranie co 2 tygodnie lub częściej po zgłoszeniu telefonicznym w zależności od liczby słuchaczy Ośrodka. Zgodnie z obowiązującą w obiekcie procedurą, po zakończeniu każdego turnusu szkoleniowego, wszystkie pomieszczenia bazy noclegowej są dezynfekowane przenośnym generatorem ozonu przez osobę posiadającą odpowiednie przeszkolenie. Teren Ośrodka uporządkowany, właściwie zagospodarowany. Na terenie obiektu stwierdzono odpowiednią ilość pojemników z workami na odpady. Obiekt posiada własne ujęcie wody, które jest pod stałym nadzorem PPIS w Kłobucku, a także opracowaną „Instrukcję nadzoru nad ujęciem wody podziemnej” wg której prowadzona jest kontrola wewnętrzna nad jakością ujmowanej wody, przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Badania wody do spożycia wykonywane w laboratorium akredytowanym nie wykazywały odchylenia od obowiązujących norm zawartych w odpowiednich przepisach w związku z czym jakość wody oceniono jako dobrą.

- 2 obiekty tj.: *Ośrodek Wypoczynkowy „Pod Grzybkiem”*. Centrum Szkoleniowo-Wypoczynkowe „*Słoneczny Brzeg*” w Zawadach – obiekty czynne cały rok.

OW „Pod Grzybkiem” posiada na swoim terenie 12 domków drewnianych typu góralskiego po 6-8 miejsc noclegowych, restaurację, salę myśliwską (altana z zapleczem sanitarnym), plac zabaw, siłownię na wolnym powietrzu. Centrum Szkoleniowo-Wypoczynkowe „Słoneczny Brzeg” posiada 16 drewnianych domków (2 domki nowo powstałe w 2022 r.), 12 pokoi hotelowych, salę przyjęć okolicznościowych. Wszystkie domki, pokoje hotelowe posiadają pełny węzeł sanitarny. W domkach pokoje z aneksem kuchennym. „Słoneczny Brzeg” posiada wodę z własnego ujęcia oraz własną oczyszczalnię ścieków. Badana woda z ujęcia lokalnego w roku sprawozdawczym nie wykazywała odchyień od wymaganej jakości. Gospodarka odpadami komunalnymi prowadzona prawidłowo.

- Pozostałe 2 obiekty sezonowe: *Ośrodek Wypoczynkowy Częstochowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej „Nasz Praca”*, *Ośrodek Wczasowy „KRECIK”* w Zawadach.

Obiekty posiadają *domki kempingowe* w dobrym stanie, zlokalizowane na terenie leśnym, funkcjonują sezonowo tylko w okresie letnim od 15 czerwca do 15 września. OW „Nasza Praca” posiada 7 domków, plac zabaw, budynek z salą telewizyjną, świetlicą, magazynem bielizny pościelowej, pomieszczeniem porządkowym. Wszystkie domki posiadają pełny węzeł sanitarny oraz aneksy kuchenne. OW „Krecik” również posiada 7 domków w tym 2 typu holenderskiego z węzłem sanitarnym. Domki w w/w obiektach corocznie są poddawane remontom przed sezonem. Stan sanitarno-higieniczny – obiektów dobry. Woda bieżąca z wodociągu sieciowego. Ściany i podłogi wykonane są z materiałów łatwo zmywalnych, sanitariaty utrzymane czysto, na bieżąco dezynfekowane. W obiektach przestrzegana jest właściwa segregacja bielizny czystej i brudnej poprzez przechowywanie ich w wydzielonych odrębnych magazynach. Na wywóz nieczystości płynnych, właściciele mają podpisane umowy z uprawnioną firmą. Teren ośrodków uporządkowany, utrzymany czysto, zaopatrzone w odpowiednią ilość koszy z workami foliowymi.

7. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuażu i solaria oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług.

Ogółem wg ewidencji pod nadzorem jest 145 zakładów (8 obiektów zawiesiło działalność), z czego w 2023 r. skontrolowano 29 obiektów, w których przeprowadzono 32 kontrole.

Wszystkie skontrolowane zakłady oceniono jako dobre.

Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń (są to obiekty nowe lub takie, w których zostały przeprowadzone kapitalne remonty). Posiadają pomieszczenia higieniczno-sanitarne dla osób korzystających z usług, właściwie zorganizowane stanowiska do dekontaminacji sprzętu, narzędzi wielokrotnego użycia oraz odpowiednie pomieszczenia lub miejsca do przechowywania sprzętu porządkowego. Skontrolowane obiekty w których prowadzone są zabiegi z naruszeniem ciągłości tkanki wszystkie posiadają własne autoklawy. We wszystkich skontrolowanych obiektach, właściciele posiadają uregulowaną gospodarkę dot. postępowania z odpadami komunalnymi, w gabinetach kosmetycznych umowy dot. unieszkodliwiania odpadów medycznych.

W tej grupie obiektów wpłynęły 4 interwencje które dotyczyły niewłaściwej dezynfekcji i sterylizacji sprzętu wielokrotnego użycia. Wszystkie interwencje rozpatrzone

i przeprowadzono 5 kontroli (w tym jedna kontrola sprawdzająca wykonanie zaleceń). W wyniku przeprowadzonych czynności:

- 3 interwencje uznano za bezzasadne,

- 1 interwencję uznano jako zasadną. Podczas kontroli stwierdzono, iż do procesu sterylizacji używane były torebki z nieaktualną datą ważności. Wydano zalecenia i nałożono mandat karny w wysokości 150 zł . Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń.

8. Tereny rekreacyjne - w ewidencji 2 obiekty – przeprowadzono 3 kontrole:

- Zarząd Dróg i Gospodarki Komunalnej w Kłobucku do którego należy 9 piaskownic - przeprowadzono 2 kontrole (jedna planowa w zakresie stanu sanitarno-higienicznego podległych 9 piaskownic, druga kontrola związana była z interwencją na jedną z piaskowni) oraz 1 kontrola w Gminnym Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji w Pankach, do którego należy teren rekreacyjny z piaskownicą. Obiekty zakwalifikowano jako dobre. Obudowy piaskownic są w dobrym stanie technicznym. piasek wymieniany przed sezonem i w trakcie jego trwania, teren wokół piaskownic utrzymany w dobrym stanie sanitarno – porządkowym. Na odpady komunalne są zapewnione kosze metalowe zamocowane na stelażach opróżniane przez upoważnioną firmę.

Podczas kontroli związanej z interwencją na zły stan piasku w jednej z piaskownic należącej do Zarządu Dróg i Gospodarki Komunalnej w Kłobucku nie stwierdzono uchybień sanitarno-higienicznych, w związku z powyższym nie potwierdziła się zasadności interwencji.

9. Cmentarze – wg ewidencji 33 – skontrolowane - 9. Obiekty utrzymane czysto, wyposażone w pojemniki na odpady komunalne, odbierane przez upoważnione firmy z którymi zarządcy cmentarzy mają zawarte umowy.

10. Domy Przedpogrzebowe – wg ewidencji 8 (Kaplice Przedpogrzebowe) – 2 skontrolowane. Kaplice zlokalizowane w wolnostojących budynkach obok kościołów parafialnych wyposażone w chłodnie. Wydzielone są pomieszczenia sanitarne i gospodarcze, ściany i podłogi łatwe do mycia i dezynfekcji. Bieżący stan sanitarno – porządkowy obiektów bez zastrzeżeń. Obiekty wyposażone w odpowiednie pojemniki na odpady komunalne, odbierane przez upoważnioną firmę na podstawie zawartej umowy

11. Zakłady Karne i Areszty Śledcze – wg ewidencji 1 – W roku 2023 nie skontrolowany.

12. INNE OBIEKTY

Wg ewidencji 110 obiektów, skontrolowanych – 34, kontroli – 35.

Obiekty kulturalno – widowiskowe – zakwalifikowano 7 obiektów, skontrolowano – 2. Obiekty częściowo dostosowane dla potrzeb osób niepełnosprawnych, w którym prowadzone są zajęcia plastyczne, muzyczne, taneczne, teatralne, szachowe, gier planszowych. We wszystkich placówkach zapewniona wentylacja grawitacyjna oraz klimatyzacja (sale zajęć). Stan sanitarno-higienicznym pomieszczeń, sprzęt i wyposażenia – dobry. Toalety wyposażone w środki higieniczne i czystościowe, kosze w wkładami foliowymi na odpady komunalne.

Apteki i punkty apteczne – wg ewidencji - 43 obiekty , skontrolowano 13.

Ogólny stan sanitarno – higieniczny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

W obiektach wydzielone są miejsca do przechowywania czystej i brudnej bielizny. Pojemniki i kontenery na odpady komunalne w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Odpady odbierane przez upoważnioną firmę, z którą właściciel obiektu bądź gmina ma zawartą umowę. Przeteterminowane leki przekazywane są do utylizacji na podstawie umów specjalistycznym podmiotom.

Obiekty sportowe – wg ewidencji 12 obiektów, skontrolowano – 8 obiektów.

Ogólny stan sanitarno – higieniczny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń. Pomieszczenia i zaplecza sanitarno-higieniczne utrzymane w dobrym stanie. Odpady komunalne gromadzone w pojemnikach i kontenerach, odbierane przez uprawnione firmy z którymi Gminy mają podpisane umowy. W tej grupie obiektów wydano 2 decyzje prolongujące na:

- Wiejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Libidzy – nowy terminem realizacji do dnia 31.12.2024 r., nakazujący doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-higienicznego ścian i sufitów we wszystkich pomieszczeniach budynku zaplecza sportowego, doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego płytek wokół brodzików z natryskami w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym gospodarzy, doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-higienicznego grzejnika w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym gospodarzy, doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego ławek na trybunach dla kibiców.

- Ośrodek Sportu i Rekreacji w Kłobucku – nowy terminem realizacji do dnia 31.12.2024 r., nakazujący doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń hali sportowej.

Z przedstawionych wniosków z prośbą o przedłużenie terminów wykonania zaleceń wynikało, iż opóźnienia wykonania zaleceń wynikają z przedłużających się procedur przetargowych na wykonanie termomodernizacji i pozostałych remontów.

Parking – ilość wg ewidencji -1, przeprowadzono 1 kontrolę. Stan sanitarno-higieniczny bez zastrzeżeń. Teren uporządkowany, utrzymany czysto. Pojemniki i kontenery na odpady komunalne w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Odpady odbierane przez upoważnioną firmę, z którą gmina ma zawartą umowę.

Przystanek PKS – przeprowadzono 1 kontrolę. Stan sanitarno-techniczny bez zastrzeżeń. Teren utwardzony, utrzymany czysto, na odpady komunalne zapewnione kosze .

Stacje Paliw – wg ewidencji 22, skontrolowano – 6.

Ogólny stan sanitarno – higieniczny wszystkich skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń. Sanitariaty utrzymane czysto, zapewniona ciepła i zimna woda, wyposażone w środki higieny. W w/w grupie obiektów wydano 1 decyzję administracyjną .

Decyzja terminowa wydana 28.06.2023 r. na Stację Paliw PKN ORLEN z terminem realizacji natychmiastowym - dotyczyła doprowadzenia jakości wody do stanu zgodnego z obowiązującymi przepisami i poinformowania osób korzystających wody z ujęcia należącego do stacji paliw PKN ORLEN o braku przydatności do spożycia. W/w decyzja została wykonana i sprawdzona w dniu 11.07.2023 r. podczas kontroli sanitarnej sprawdzającej.

Zakłady Pogrzebowe z środkami transportu

W roku sprawozdawczym skontrolowano 3 podmioty (Zakłady Pogrzebowe) (przeprowadzono 4 kontrole środków transportu). Wszystkie samochody były trwale oznakowane w sposób wskazujący na ich przeznaczenie i zarejestrowane jako pojazdy specjalne. Kabiny kierowców

odizolowane od części przeznaczony na umieszczenie zwłok, odpowiednie zabezpieczenia przed przesuwaniem się trumny, łatwo zmywalne i odporne na działanie środków dezynfekcyjnych podłogi w części przeznaczony na umieszczenie trumny. Wydzielone miejsca na przechowywanie środków dezynfekcyjnych, higienicznych, sprzętu porządkowego, jednorazowych rękawic ochronnych i worków foliowych (gromadzonych w wyspecjalizowanych plastikowych pojemnikach, odbieranych na podstawie zawartej umowy na odbiór odpadów niebezpiecznych). Mycie w/w środków prowadzone przez wyspecjalizowane firmy, dezynfekcja we własnym zakresie przy użyciu odpowiednich preparatów dezynfekcyjnych. Zapisy z zabiegów mycia i dezynfekcji odnotowywane w rejestrach mycia i dezynfekcji pojazdów. Właściciele zakładów posiadali opracowane instrukcje dot. mycia i dezynfekcji środków transportu. Stan sanitarno-higieniczny samochodów dobry. Przechowywanie zwłok odbywa się w chłodniach, wynajmowanych na Cmentarzu Komunalnym w Częstochowie lub w Kaplicach Przedpogrzebowych.

AKCJE I WSPÓŁPRACA AKCYJNA

W roku sprawozdawczym w okresie letnim Sekcja HK i Ś:

- prowadziła działania informacyjno-edukacyjne w ramach akcji „Bezpieczne wakacje 2023 ” w obiektach wypoczynkowych będących pod nadzorem Sekcji
- uczestniczyła we wspólnych kontrolach z (OZ, HDiM, HŻŻiPU) na imprezach masowych organizowanych na terenie powiatu kłobuckiego.

INNE INFORMACJE ORAZ WNIOSKI

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłobucku w zakresie działalności Sekcji HK i Ś wydał w 2023 r.:

- 15 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok;
- 8 decyzji prolongujących termin wykonania zaleceń (3 dot. podmiotów leczniczych, 2 dot. obiektów użyteczności publicznej, 3 – dot. ujęć wody);
- 3 decyzje terminowe (2 dot. podmiotów leczniczych, 1 dot. ujęcia wody na stacji paliw);
- 1 decyzję zezwalającą na wywóz prochów za granicę;
- 9 postanowień wydanych na wniosek Starostwa Powiatowego dot. przywozu zwłok z zagranicy;
- 1 postanowienie dot. składowiska odpadów niebezpiecznych;
- 6 opinii sanitarnych dot. regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminach;
- 3 opinie sanitarne dot. imprez masowych;
- 1 opinia sanitarna dot. środków transportu do przewozu zwłok;
- 2 opinie związane z kategoryzacją obiektów.

Pracownicy sekcji HKiŚ uczestniczyli wspólnie z przedstawicielami Urzędu Miejskiego w Kłobucku i Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Katowicach w oględzinach hali magazynowej w miejscowości Kamyk, w której zmagazynowane są pojemniki z odpadami niebezpiecznymi. Wyniku prowadzonego postępowania przez Burmistrza Kłobucka - sekcja HKiŚ na wniosek Burmistrza wydała opinię w formie postanowienia, że nagromadzone

odpady niebezpieczne mogą stanowić potencjalne zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi. Burmistrz Kłobucka w dniu 16.11.2023 wydał decyzję administracyjną stwierdzającą konieczność niezwłocznego usunięcia odpadów niebezpiecznych – postępowanie jest w toku. Zaobserwowano, iż co roku wzrasta standard świadczonych usług jak również świadomość przestrzegania odpowiednich zasad sanitarnych, zarówno wśród właścicieli obiektów, pracowników, jak i klientów.

V. OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

1. Wodociągi publiczne

Obiekty o wydajności $\leq 100 \text{ m}^3/\text{d}$ – zakwalifikowano 5 obiektów (wodociąg: Bór Zajaciński, Wapiennik, Mokra, Długi Kąt, Wilkowiecko). Skontrolowano 5 obiektów. We wszystkich skontrolowanych obiektach przez cały okres sprawozdawczy woda odpowiadała wymaganiom mikrobiologicznym rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, natomiast pod względem fizykochemicznym na jednym ujęciu (Długi Kąt) odnotowano jednorazowe przekroczenie mętności, manganu i żelaza (badania sprawdzające nie wykazały przekroczeń). Woda z pozostałych ujęć nie budziła zastrzeżeń.

Obiekty o wydajności $101 - 1\ 000 \text{ m}^3/\text{d}$ – zakwalifikowano 15 obiektów (wodociąg: Przystajń, Opatów, Truskolasy, Wręczyca Wielka, Borowe, Szarlejka, Parzymiechy, Lipie, Maskpol, Popów, Stanisławów, Więcki, Dąbrowa, Kamieńszczyzna, Panki). Na koniec roku 2023 wszystkie obiekty spełniały wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W ciągu roku odnotowano zanieczyszczenia bakteriologiczne na 3 ujęciach, wydając łącznie 4 decyzje o braku przydatności wody do spożycia. Działania naprawcze przeprowadzane na ujęciach pozwalały na szybkie usunięcie zanieczyszczeń. Stan sanitarno-techniczny na skontrolowanych ujęciach nie budził zastrzeżeń.

Na 3 obiektach, tj.: ujęcie w Truskolasach, ujęcie we Wręczycy Wielkiej oraz ujęcie w Dąbrowie, trwają realizacje decyzji związanych ze stanem sanitarno-technicznym (ściany budynków, jak i zbiorniki na ujęciach wymagające odnowienia, remont dachu na jednym z budynków stacji uzdatniania wody, naprawa stolarki drzwiowej). Termin realizacji zaleceń zawartych w decyzjach na ujęcia w Truskolasach i Wręczycy Wielkiej upływa 31.12.2024 r., natomiast w Dąbrowie upływa 30 czerwca 2024 roku. Powyższe terminy wynikają z wydanych w 2023 r. decyzji prolongujących, na niektóre niewykonane punkty decyzji pierwotnych.

Obiekty o wydajności $1\ 001 - 10\ 000 \text{ m}^3/\text{d}$ – uwzględniono 3 obiekty, tj.: wodociąg publiczny Kłobuck, wodociąg publiczny Krzepice i wodociąg publiczny Łobodno. Obiekty skontrolowano. Badania wody wykazały, że wszystkie obiekty spełniają wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

2. Inne podmioty zaopatrujące w wodę .

Zakwalifikowano 8 obiektów. W porównaniu do poprzedniego roku sprawozdawczego (2022) w 2023 roku liczba obiektów zwiększyła się o 1 obiekt. Wykreślono zlikwidowany

wodociąg zakładowy „Pero”, natomiast przeniesiono z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę wodociąg Ośrodka Szkoleniowego Służby Więziennej w Kulach (wodociąg lokalny COS SW) oraz wodociąg lokalny „Nowy Folwark”. Ponadto do tej grupy obiektów zaliczono wodociągi lokalne ośrodków czasowych (wodociąg lokalny „Paradise” – nieczynny w roku sprawozdawczym, wodociąg lokalny „Słoneczny Brzeg”), stacji paliw „ORLEN” (wodociąg lokalny Stacji Paliw ORLEN S.A.), wodociąg Aresztu Śledczego w Wąsoszu Górnym (wodociąg lokalny OZ Zakładu Śledczego), a także wodociągi zakładowe („Minova Arnall”, „Jamar”). W okresie sprawozdawczym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłobucku, jak i właściciele obiektów prowadzili kontrolę w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego oraz kontroli wewnętrznej jakości wody. Wszystkie wodociągi podawały wodę o odpowiedniej jakości pod względem fizykochemicznym, natomiast pod względem bakteriologicznym odnotowano jednorazowe przekroczenie parametru bakterie grupy coli z ujęcia stacji paliw „ORLEN”, na który została wydana decyzja administracyjna, nakazująca podjęcie działań zmierzających do doprowadzenia jakości wody do zgodności z normatywem. Podjęte działania naprawcze pozwoliły na wyeliminowanie zanieczyszczenia. Sprawozdania z badań z kontroli wewnętrznej były terminowo przesyłane do tut. Stacji.

Ogółem z ujęć pobrano 188 prób wody wodociągowej do badań fizyko – chemicznych i bakteriologicznych, w tym:

- 22 próby dot. badania w zakresie monitoringu przeglądowego,
- 29 prób ciepłej wody użytkowej w zakresie występowania bakterii z rodzaju Legionella,
- 15 prób w kierunku obecności pestycydów chloroorganicznych.

VI. OCENA SANITARNA KĄPIELISK

W roku 2023 tutejsza Stacja nadzorowała 1 kąpielisko zorganizowane (zalew „ZAKRZEW”). Obiekt w sezonie letnim 2023 skontrolowano.

Sezon na kąpielisku zlokalizowanym na zalewie „Zakrzew” w Kłobucku trwał od 24 czerwca do 31 sierpnia 2023 r. W czasie jego działalności woda nie nadawała się do kąpeli w okresie od 13 lipca do 17 lipca. W dniu 13 lipca 2023 roku wydano decyzję administracyjną o zakazie kąpeli z uwagi na zanieczyszczenie wody bakteriami *Escherichia coli* (norma 1000 j.t.k., stwierdzona wartość 1200 j.t.k.), która obowiązywała do dnia 17 lipca 2023 roku, kiedy to wydano decyzję o cofnięciu zakazu kąpeli. Powyższa sytuacja została określona jako krótkotrwałe zanieczyszczenie wywołane skażeniem bakteriologicznym.

Z obiektu w ramach kontroli urzędowej pobrano 2 próbki wody do badań. Pozostałe badania wykonał organizator kąpieliska w ramach kontroli wewnętrznej, prowadzonej wg uzgodnionego harmonogramu. Wyniki badań były przekazywane Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Kłobucku, który na ich podstawie wydawał orzeczenia o przydatności wody do kąpeli (wydano 7 orzeczeń o przydatności wody do kąpeli: 6 pozytywnych, 1 negatywną z uwagi na zanieczyszczenie bakteriologiczne).

VII. OCENA STANU SANITARNO – TECHNICZNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ W ZAKŁADACH NAUCZANIA I WYCHOWANIA

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad przestrzeganiem wymagań higienicznych i zdrowotnych w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych oraz w ośrodkach wypoczynku dzieci młodzieży. Przedmiotem wykonywanych czynności kontrolnych była ocena warunków sanitarno-technicznych obiektów oraz terenów rekreacyjnych, a w szczególności:

- zapewniania czystości i porządku,
- warunków do utrzymania higieny osobistej przez dzieci i młodzież,
- sytuacji w zakresie posiadania przez placówki certyfikatów zgodności z Polską Normą na meble edukacyjne i sprzęt sportowy,
- dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii,
- higieny procesu nauczania,
- infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego,
- dożywiania dzieci i młodzieży,
- zapewnienia uczniom możliwości pozostawiania w szkole części podręczników i pomocy dydaktycznych,
- przestrzegania ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- warunków realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami,
- warunków wypoczynku dzieci i młodzieży.

W roku 2023 pod nadzorem Stanowiska Pracy ds. Higieny Dzieci i Młodzieży znajdowało się ogółem 105 obiektów, w tym 91 placówek stałych oraz 14 form letniego i zimowego wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Przeprowadzono ogółem 79 kontroli, w tym 7 kontroli turnusów wypoczynku. Skontrolowano ogółem 62 placówki. Wyegzekwowano ogółem 2 decyzje administracyjne, w tym 2 z lat ubiegłych. Na prośbę Dyrektorów placówek wydano 7 decyzji prolongujących wykonanie zarządzeń. Prolongaty wynikały z trudności finansowych placówek i organów prowadzących.

Wydano ogółem 12 decyzji administracyjnych i 7 decyzji płatniczych (rachunków), mandatów karnych nie nakładano.

Wydane decyzje administracyjne dotyczyły między innymi:

- nieprawidłowego stanu sanitarno - technicznego ścian, sufitów i podłóg sal zajęć, korytarzy, klatki schodowej i szatni oraz łazienek (w tym sprawności technicznej armatury),
- braku bieżącej ciepłej wody w gabinecie profilaktyki zdrowotnej,
- złego stanu sanitarno – technicznego wyposażenia bloku sportowego,
- złego stanu technicznego mebli edukacyjnych,
- braku zabezpieczenia grzejników centralnego ogrzewania.

Skontrolowane w roku sprawozdawczym zakłady nauczania i wychowania funkcjonowały w budynkach typowych lub przystosowanych dla potrzeb określonego typu placówek. Nie stwierdzono placówek w złym stanie sanitarno - higienicznym, tj. z brakiem wodociągu, kanalizacji czy też placówek z ustępami zewnętrznymi.

W zdecydowanej większości w skontrolowanych placówkach zapewniono dzieciom i młodzieży odpowiednie warunki do utrzymania higieny osobistej tzn. pomieszczenia sanitarno - higieniczne w których jest dostęp do bieżącej ciepłej wody przy wszystkich umywalkach oraz do środków higieny osobistej (papieru toaletowego, mydła w płynie, ręczników jednorazowych bądź elektrycznych suszarek do rąk) oraz zachowane są standardy dostępności do urządzeń sanitarnych.

W związku z sukcesywną tzw. pełną termomodernizacją budynków przedszkolnych i szkolnych oraz innych obiektów, związaną zazwyczaj z wymianą stolarki okiennej, jak również centralnego ogrzewania, a tym samym podniesieniem standardu placówek, mikroklimat pomieszczeń, w tym dydaktycznych uległ znacznej poprawie. Sale lekcyjne, a także inne pomieszczenia były prawidłowo wentylowane, utrzymywana była właściwa temperatura powietrza. Jak wykazywały protokoły z corocznych kontroli skuteczności działania przewodów wentylacyjnych kominowych i dymowych przeprowadzonych w placówkach nie stwierdzono nieprawidłowości.

W części skontrolowanych szkół zorganizowano dowóz uczniów na zajęcia. W szkołach tych zapewniono uczniom opiekę przed i po zakończonych zajęciach (wydzielono świetlice na zajęcia dla dzieci dojeżdżających) oraz stworzono możliwość korzystania z dożywiania. Jednakże problem dobrej organizacji w zakresie dowozu dzieci do szkół nadal istnieje, w sytuacji gdy uczniowie rozwożeni są do kilku miejscowości jednocześnie jednym środkiem transportu. Powoduje to przesunięcie czasu rozpoczęcia nauki, a w efekcie późniejsze jej zakończenie, jak również wydłużony czas oczekiwania w szkole na transport do domu przez uczniów.

We wszystkich skontrolowanych szkołach zapewniona była podstawowa opieka zdrowotna. Gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej były urządzone i wyposażone zgodnie z wymogami sanitarnymi. Gabinety posiadały dostęp do bieżącej ciepłej wody, tylko w 1 przypadku stwierdzono brak dostępu do ciepłej, bieżącej wody, na nieprawidłowość została wydana decyzja administracyjna. Tylko w 1 placówce podstawowa opieka zdrowotna zapewniona była w pomieszczeniu zastępczym na terenie szkoły. Opieka medyczna w szkołach sprawowana była przez pielęgniarkę szkolną.

Opieki stomatologicznej na terenie skontrolowanych szkół nie zapewniono, natomiast poza terenem szkoły była zapewniona w 8 przypadkach (głównie na podstawie umowy z gabinetem stomatologicznym).

Z roku na rok na terenie powiatu kłobuckiego zwiększa się baza sportowa w szkołach. Regularnie do użytku oddaje się nowoczesne hale sportowe z zapleczem sanitarnym oraz urządzenia kultury fizycznej i boiska wielofunkcyjne. W roku 2023 do użytku oddano hale przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Kłobucku, Publicznej Szkole Podstawowej w Borze Zajacińskim oraz Gminnym Zespole Szkolno – Przedszkolny nr 1 w Popowie.

Do użytku oddano również 2 nowe boiska wielofunkcyjne o sztucznej nawierzchni przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Kamyku oraz przy Szkole Podstawowej w Opatowie. Szkoły, które nie posiadają wystarczającej infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego organizują zajęcia w obiektach sportowych poza placówką, takich jak hala sportowa, basen czy boiska sportowe miejscowych klubów sportowych.

W kwestii dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach stwierdzono, że wydawanie ciepłych posiłków przygotowywanych na miejscu prowadzone było w 19 placówkach, natomiast dostarczanych w formie cateringu w 8 placówkach. Z obiadów (pełnych i jednodaniowych) łącznie skorzystało 2003 uczniów. W trakcie kontroli ustalono, że 19 szkół oferowało swoim uczniom możliwość wypicia ciepłego napoju (mleka, herbaty). W skontrolowanych szkołach drugich śniadań nie organizowano.

Ważnym elementem rozwoju i zdrowia dziecka jest zapewnienie zgodnego z wymogami higienicznymi stanowiska pracy ucznia i przedszkolaka. Jest to istotny czynnik który ma wpływ na prawidłową postawę ciała dziecka, a tym samym na jego zdrowie.

W roku sprawozdawczym dokonano oceny dostosowania mebli przedszkolnych i szkolnych do wzrostu dzieci. Ogółem skontrolowano 22 oddziały w 7 placówkach tj. w 4 szkołach podstawowych oraz w 3 zespołach szkolno - przedszkolnych. Oceniono 333 stanowiska pracy. Nieprawidłowości stwierdzono w 1 placówce. Podczas oceny mebli w placówkach oświatowych zwracano uwagę na dostosowanie parametrów funkcjonalnych mebli do wzrostu dzieci i uczniów, oznakowanie mebli, odpowiednie zestawienie mebli i ich stan techniczny oraz posiadanie przez nie certyfikatu. Wzrasta liczba placówek zakupujących nowe ergonomiczne wyposażenie sal lekcyjnych. Podczas kontroli udzielane są także instruktaże i wskazówki w kwestii prawidłowego dostosowania mebli do wymagań ergonomii.

W 2023 r., podobnie jak w latach ubiegłych, prowadzono monitoring urządzeń stosowanych w placówkach oświatowo - wychowawczych (żłobkach, klubach dziecięcych, przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego). Ze skontrolowanych w tym okresie 16 placówek 3 przedszkola posiadały zamontowane oczyszczacze powietrza w salach zajęć.

Podczas przeprowadzanych kontroli zwracano także uwagę na przestrzeganie przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. We wszystkich placówkach obowiązuje i jest przestrzegany całkowity zakaz palenia tytoniu, w widocznych miejscach umieszczone były odpowiednie oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów. Ponadto w skontrolowanych placówkach prowadzono działania edukacyjne w zakresie profilaktyki antytytoniowej.

W roku 2023 do bazy Ministerstwa Edukacji Narodowej zostało zgłoszonych 14 turnusów, w tym 13 turnusów dotyczących wypoczynku letniego i 1 turnus podczas wypoczynku zimowego. W trakcie trwającego wypoczynku letniego, na którym przebywało 232 uczestników, skontrolowano 6 turnusów. Podczas trwającego wypoczynku zimowego, z którego korzystało 58 uczestników, skontrolowano 1 turnus. Na turnusach zapewniono właściwe warunki sanitarno – higieniczne. Interwencji nie odnotowano.

W roku 2023 nie wydano decyzji o zamknięciu całości lub części obiektu, w którym odbywał się wypoczynek dzieci i młodzieży.

W roku 2023 na terenie powiatu kłobuckiego wypoczynek, zarówno letni jak i zimowy, odbywał się wyłącznie w formie półkolonii (wypoczynek w miejscu zamieszkania). Nadzór nad wypoczynkiem ponownie został wzmocniony działaniami edukacyjno-informacyjnymi na temat zasad bezpieczeństwa i prawidłowych zachowań zdrowotnych, zasad higieny osobistej, a w szczególności mycia rąk, zasad prawidłowego zachowania podczas upałów. Materiały przekazywano w formie elektronicznej i papierowej (ulotki i plakaty).

VIII. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE NADZORU NAD WARUNKAMI PRACY W ZAKŁADACH PRACY

W roku 2023 Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kłobucku obejmowała nadzorem sanitarnym 251 zakładów pracy zatrudniających łącznie 8915 osób w różnych branżach. W roku 2023 skontrolowano 114 zakładów pracy.

W skontrolowanych zakładach stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych NDN dla hałasu na stanowiskach na których zatrudnionych jest 413 pracowników. Rzeczywista liczba podmiotów zatrudniających pracowników, w których wystąpiło narażenie może znacznie różnić się od objętych ewidencją z uwagi na to, że pracodawcy nie mają obowiązku zgłaszania prowadzonej przez siebie działalności.

Przez cały rok realizowano przedsięwzięcia związane z:

- oceną nad warunkami pracy, w tym kontynuacją kontroli oceny ryzyka zawodowego pracowników podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczeniem wyrobów zawierających azbest.
- realizacją zadań dot. środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.
- analizą realizacji obowiązków wynikających z przepisów prawnych przez podmioty wprowadzające do obrotu środki biobójcze i kosmetyki, wycofywaniem z obrotu produktów biobójczych.
- przejęciem nadzoru nad produktami kosmetycznymi, realizacją Planu Poboru Prób kosmetyków w roku 2023.
- sprawowaniem nadzoru nad zakładami pracy, w których w środowisku pracy występują substancje, preparaty chemiczne bądź wprowadzane są do obrotu.
- nadzorem nad zakładami pracy, w których w środowisku pracy występują substancje, preparaty, czynniki lub procesy o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

- oceną i analizą zgłaszanych przypadków chorób zawodowych oraz intensyfikacją działań w tym zakresie.

Stan sanitarny nadzorowanych zakładów pracy na przestrzeni lat uległ znacznej poprawie. Modernizacja istniejących zakładów, oddawanie do użytku nowo wybudowanych lub adaptowanych pomieszczeń zgodnie z obowiązującymi przepisami zdecydowanie poprawiło warunki pracy zatrudnionych pracowników.

Na poprawę warunków pracy ma wpływ również wprowadzanie nowych technologii, automatyzacja procesów produkcyjnych, zakup nowych linii technologicznych, znaczny wzrost świadomości pracodawców w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, jak również realizacja nakazów jednostek kontrolujących, w tym Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W ostatnich latach nastąpił spadek zachorowań na choroby zawodowe.

Tabela przedstawiająca liczbowe zestawienie dotyczące chorób zawodowych w latach 2012-2023

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych	15	14	12	12	14	10	10	6	3	14	9	10
Liczba stwierdzonych chorób zawodowych	5	4	7	6	3	2	4	3	1	10	2	8

IX. OCENA STANU SANITARNEGO MIAST I GMIN W ZAKRESIE DZIAŁALNOŚCI ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

1. Ogólna charakterystyka działalności

W ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w powiecie kłobuckim w 2023 roku wydano łącznie 226 stanowisk. Były one zajmowane na wniosek organów prowadzących postępowanie główne, a także na wniosek bezpośrednio zainteresowanych podmiotów. Dotyczyły głównie planowanych inwestycji lub nowego zagospodarowania terenu, a także projektów dokumentów wymagających przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko lub zmian w nich dokonywanych.

Nadzór zapobiegawczy jest realizowany poprzez zajmowanie stanowisk pod względem spełniania wymagań higienicznych i zdrowotnych w ramach:

1. Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynikającej z art. 48, art. 53 i art. 54 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
2. Oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko na podstawie art. 64 ust.1 pkt 2, art. 70 ust.1 pkt 2, art. 77 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
3. Uzgadniania dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych dotyczących budowy lub zmiany sposobu użytkowania obiektów lub ich części na podstawie art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
4. Stwierdzenia zgodności wykonania obiektów budowlanych z projektem budowlanym i spełniania wymagań higienicznych i zdrowotnych w obiektach dopuszczanych do użytkowania na podstawie art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane oraz art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
5. Wydawania opinii wynikających z innych przepisów prawnych np. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dotyczących ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dla planowanych inwestycji na terenach, gdzie nie ma obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Łącznie liczba stanowisk zajętych w ww. zakresach oraz liczba kontroli w 2023 roku jest większa niż liczba stanowisk wydanych w 2022 roku, która wynosiła 146.

Rodzaj działalności	Liczba wydanych stanowisk w 2022 roku	Liczba wydanych stanowisk w 2023 roku
Liczba zajętych stanowisk w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	17	29
uzgodnienie dotyczące odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	5	2
uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	4	12
opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	8	15

Liczba zajętych stanowisk dotyczących oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	30	27
opinia co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko	25	26
wydanie opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko	0	0
wydanie opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	4	1
wydanie opinii przed wydaniem postanowienia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko	1	0
Liczba zajętych stanowisk dotyczących uzgodnienia dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych	6	19
Liczba zajętych stanowisk wydanych w rozwiązaniach innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych, w tym w zakresie warunków technicznych np. ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	22	19
Liczba zajętych stanowisk dotyczących opiniowania planów remediacji oraz warunków przeprowadzenia działań naprawczych w środowisku	0	0
Liczba zajętych stanowisk dotyczących uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego na podstawie art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane	34	103
Liczba zajętych stanowisk dotyczących innych spraw: - na podstawie art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej	37	29
- pozostałe	18	23
	19	6
Kontrole	49	55

2. Szczegółowe działania w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

W 2023 roku w większości dokumentów podlegających strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko były wprowadzane głównie zmiany wynikające z potrzeby uporządkowania istniejącego zagospodarowania terenu oraz przekształcenia nowych terenów pod projektowane tereny mieszkaniowe, usługowo-produkcyjne, elektrownie fotowoltaiczne, drogi lub tereny usług turystyki i rekreacji. Wystąpiły również uzgodnienia dotyczące odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W trybie regulacji wynikającej z ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i dotyczącej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wydano stanowiska w zakresie:

- uzgodnień dotyczących zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów dokumentów strategicznych. W 2023 roku wydano łącznie 12 takich opinii, a 9 z nich dotyczyły zakresu prognoz opracowywanych dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w gminach:
  - a. Kłobuck – obszar w rejonie ulic: Częstochowskiej, Cielebana i Szafirowej;
  - b. Krzepice – obszar w rejonie ulic Częstochowskiej, Rolniczej, Inwestycyjnej, Stalowej;
  - c. Lipie – obszary w: Albertowie,
  - d. Panki – obszary w obrębach: Aleksandrów, Janiki, Kawki, Zwierzyniec III Panki, Cyganka, Jaciska, Kałmuki, Konieczki, Kostrzyna, Koski, Panki, Praszczyki;
- oceny projektów dokumentów strategicznych wraz z prognozami oddziaływania na środowisko. W 2023 roku wydano 15 stanowisk, w tym 12 opiniujących miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – w gminach:
  - a. Kłobuck: obszar w rejonie ulic: Jana Długosza, Zamkowej, Poprzecznej i Leonida Teligi;
  - b. Krzepice – obszar w ulic Częstochowskiej, Rolniczej, Inwestycyjnej, Stalowej, Dolnej Muznerowskiego;
  - c. Miedźno – obszary w miejscowości Ostrowy nad Okszą;
  - d. Popów – obszary w rejonie ulic Częstochowskiej i Pajęczańskiej, Wieluńskiej;

- e. Panki – obszary w obrębach Aleksandrów, Panki, Janiki, Kałmuki, Kawki, Konieczki, Kostrzyzna, Koski, Praszczyki, Cyganka Jaciska, Zwierzyniec III, Żerdzina;
  - f. Lipie – obszary w obrębach Albertów.
- uzgodnień dotyczących odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W 2023 roku wydano 2 takie opinie. Dotyczyły one obszarów w gminach:
    - a. Kłobuck i Osoki Pustkowie – obszary dotyczą terenów rolnych, niezabudowanych z istniejącymi stacjami Trafo, tereny bez możliwości zabudowy mieszkalnej;
    - b. Kłobuck – obszar w zbiegu ulic Strażackiej i Grunwaldzkiej w Kamyku – dostosowanie ustaleń planu do faktycznego sposobu użytkowania przedmiotowego terenu.

Stosowanie do regulacji wynikającej z ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i dotyczącej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wydano w 2023 roku łącznie 27 stanowisk w zakresie:

- potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.
W 2022 roku wydano 26 stanowisk. Dotyczyły one w większości (9 stanowisk) przedsięwzięć budowy farm fotowoltaicznych o różnych mocach, w tym największej do 20 MW, zajmujących powierzchnię powyżej 1 ha, głównie na terenach dotychczas użytkowanych jako grunty rolne. Wnioski te dotyczyły w większości obszarów na terenie gminy Lipie, Popów, Kłobuck, Miedźno oraz Panki. Wśród pozostałych przedsięwzięć należy wymienić także budowę sieci kanalizacyjnych, przebudowę dróg gminnych i powiatowych, budowę ujęć wodnych, zbieranie i odzysk odpadów innych niż niebezpieczne, rozbudowę oczyszczalni ścieków w Popowie oraz przerób odpadów pobudowanych na terenie miejscowości Szarlejka.
- uzgodnień środowiskowych uwarunkowań dla realizacji przedsięwzięć. Było to uzgodnienie pozytywne dla 1 przedsięwzięcia pn. uruchomienie produkcji pelletu drzewnego – działka nr 1 obręb Puszczew, miejscowość Węglowice, gmina Wręczyca Wielka.

W 2023 roku wydano 19 stanowisk dotyczących uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów dostosowania obiektów budowlanych do innych funkcji użytkowych. Dotyczyły one projektów zmiany sposobu użytkowania lokali na potrzeby salonu fryzjerskiego, lokalu małej gastronomii, klubu dziecięcego.

W analizowanym roku wydano także stanowiska w sprawach wynikających z innych przepisów lub informujących o nieprawidłowościach i nieścisłościach w przekazanych dokumentach. Były to między innymi:

- opinie na etapie uzgadniania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dla inwestycji powstających na terenach nie posiadających obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W 2023 roku wydano 19 opinie sanitarne dotyczące ustalenia warunków zabudowy dla budowy, przebudowy lub zmiany sposobu użytkowania obiektów produkcyjnych, magazynowych, mieszkalnych, sieci kanalizacji sanitarnych, domu seniora, rozbudowy oczyszczalni ścieków oraz usługowych głównie w gminie Kłobuck oraz gminach: Panki, Lipie i Popów;
- pozostałe stanowiska dotyczące:
  - a. wezwania do uzupełnień: dokumentacji projektowej przeznaczonej do uzgodnienia pod względem wymagań higieniczno-sanitarnych, dokumentacji Raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, dokumentacji Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia.

Podczas czynności odbiorowych głównymi nieprawidłowościami pojawiającymi się w obiektach były: zmiany wprowadzone podczas prowadzenia prac budowlanych, które nie zostały naniesione w dokumentacji projektowej powykonawczej lub wprowadzone, ale bez ich zakwalifikowania jako istotne lub nieistotne, brak wymaganej dokumentacji określającej skuteczność rozwiązań wentylacji, brak uzgodnień pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych wprowadzonych zmian w dokumentacji powykonawczej. Najczęściej zmiany te dotyczyły innych rozwiązań funkcjonalnych wewnątrz obiektów oraz innych rozwiązań wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej niż w projektach budowlanych uzgadnianych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

W 2023 roku nie wniesiono sprzeciwu przeciwko uruchomieniu wybudowanego lub przebudowanego zakładu pracy lub innego obiektu budowlanego, w tym wobec dopuszczenia do użytkowania w trybie art. 28 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Łącznie w 2023 r. przeprowadzono 55 kontroli obiektów w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego. W toku prowadzonych postępowań, działania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego prowadziły do wyeliminowania ewentualnych uchybień i nieprawidłowości w oddawanych do użytku obiektach.

W 2023 roku wystawiono 53 decyzji płatniczych dotyczących opłat za czynności kontrolne związane z uczestnictwem w dopuszczeniu do użytkowania obiektów oraz za uzgodnienia projektów budowlanych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

W 2023 roku kontynuowana była współpraca z organami samorządowymi w powiecie kłobuckim oraz województwie śląskim w zakresie udzielania wyjaśnień i informacji dotyczących prowadzonych postępowań. Współpracowano także z nadzorem bieżącym PSSF

w Kłobucku w zakresie wspólnych kontroli obiektów przekazywanych do użytkowania, będących pod nadzorem głównie Higieny Komunalnej i Środowiska, Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku oraz Higieny Pracy.

We wszystkich działaniach podejmowanych w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2023 roku zwrócono szczególną uwagę na konieczność zapewnienia ludziom odpowiednich warunków życia w miejscu ich zamieszkiwania oraz pobytu, a także zapewnienie pracownikom właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy. Podjęte działania były skierowane przede wszystkim na:

- ograniczenia niekorzystnych oddziaływań na mieszkańców i warunki ich życia poprzez oddzielenie obszarów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową od obszarów przemysłowych oraz tras komunikacyjnych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- egzekwowanie skutecznych rozwiązań z zakresu ochrony środowiska, w tym zabezpieczenie ludności przed uciążliwością hałasową, promieniowaniem elektromagnetycznym, zanieczyszczeniami powietrza, a także z zapewnieniem komfortu życia i odpoczynku ludzi, zapewnienie właściwej gospodarki wodno-ściekowej, w tym zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia o odpowiedniej jakości w dokumentach strategicznych;
- ochronę ludzi przed nadmiernym oddziaływaniem czynników środowiska pracy i życia ludzi związanymi z hałasem, odorami, promieniowaniem elektromagnetycznym, emisją zanieczyszczeń do powietrza poprzez zastosowanie odpowiednich technologii i rozwiązań technicznych redukujących lub pochłaniających substancje szkodliwe, prawidłowe postępowanie, usuwanie, gromadzenie, składowanie i unieszkodliwianie odpadów głównie niebezpiecznych, w tym pochodzenia medycznego, w sposób nie zagrażający życiu i zdrowiu ludzi, zagwarantowanie odpowiednich pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych warunków pobytu ludzi w budynkach, w tym dzieci i młodzieży, osób chorych i starszych poprzez zapewnienie w nich właściwego oświetlenia, wysokości, kubatury, jakości środowiska wewnętrznego z prawidłową wymianą powietrza, utrzymaniem odpowiedniej temperatury, wilgotności, klimatu akustycznego oraz zastosowania bezpiecznych dla zdrowia wyrobów budowlanych w odbieranych do użytkowania obiektach.

Oceniając stan sanitarny obiektów w 2023 roku na różnych etapach ich realizacji oraz w ramach profilaktyki inwestycyjnej należy stwierdzić, że standardy zapewnienia właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w analizowanych obiektach zostały spełnione.

X. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO – ZDROWOTNA W 2023 ROKU

Priorytetem oświaty zdrowotnej jest zaznajomienie społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi w aspekcie ochrony zdrowia, promowanie zdrowego stylu życia oraz propagowanie metod zapobiegania chorobom. Uzyskanie oczekiwanych efektów wymaga intensywnych i długofalowych działań edukacyjnych dlatego niezbędne jest kontynuowanie działań w zakresie promocji zdrowia, które umożliwią identyfikowanie problemów zdrowotnych, a tym samym zwiększenie kontroli nad stanem zdrowia, w celu jego poprawy.

Działalność oświatowo – zdrowotna prowadzona na terenie powiatu kłobuckiego w roku 2023 skoncentrowana była na podejmowaniu działań mających na celu kształtowanie świadomości prozdrowotnej oraz wzrost poziomu wiedzy społeczeństwa powiatu wobec aktualnych zagrożeń zdrowia publicznego.

Podejmowane działania oświatowo- zdrowotne realizowane były w odniesieniu do :

- kształtowania prawidłowych postaw i bezpiecznych zachowań zdrowotnych w aspekcie aktualnej sytuacji epidemiologicznej,
- pobudzania aktywności prozdrowotnej w aspekcie indywidualnej i zbiorowej odpowiedzialności za zdrowie oraz podejmowania świadomych wyborów sprzyjających zdrowiu,
- umacnianie zdrowia poprzez propagowanie działań profilaktycznych zmierzających do eliminowania szkodliwych czynników wpływających na zdrowie ludzi,
- popularyzowania i kształtowania wiedzy na temat zdrowego stylu życia w aspekcie profilaktyki chorób nowotworowych oraz następstw zdrowotnych spowodowanych paleniem tytoniu i używaniem innych środków psychoaktywnych

W świetle powyższych aspektów oświata zdrowotna Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Kłobucku w roku 2023 inicjowała, organizowała, koordynowała i uczestniczyła w realizacji interwencji programowych i nieprogramowych z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia:

1. Wojewódzki projekt „Klub Zdrowego Przedszkolaka”

Celem projektu jest wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci poprzez propagowanie zdrowego stylu życia w placówkach przedszkolnych. Działania realizowane w ramach projektu mają na celu wzbogacenie wiedzy dzieci na temat zdrowia, wykształcenie u nich postawy prozdrowotnej, nabycie określonych umiejętności oraz przyswojenie prawidłowych przyzwyczajzeń i nawyków higieniczno-zdrowotnych.

Projekt adresowany do dyrektorów, nauczycieli wychowania przedszkolnego, dzieci w wieku przedszkolnym oraz rodziców i opiekunów dzieci. Projekt realizowali koordynatorzy projektu – nauczyciele wychowania przedszkolnego zapoznani z założeniami i metodyką realizacji interwencji.

W roku szkolnym 2022/2023 VI edycję programu realizowało **29** placówek przedszkolnych powiatu kłobuckiego. Programem objęto **903** dzieci w wieku przedszkolnym. Działania edukacyjne kierowano do kadry pedagogicznej, rodziców i opiekunów - **1343**. W realizacji projektu wykorzystywano różnorodne formy aktywizujące przedszkolaków do aktywnego udziału w realizacji działań programowych. Łączna liczba odbiorców programu – **2246**. Projekt promowano na stronie internetowej i mediach społecznościowych – liczba odbiorców – **79**.

Projekt oceniany pozytywnie, ma wpływ na zmianę nawyków żywieniowych dzieci oraz zachęca do aktywności ruchowej dzieci oraz pozwala na zaangażowanie rodziców i opiekunów w realizacji działań programowych.

3. Program ekologiczny „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

W roku szkolnym 2022/2023 realizowano program ekologiczny pt. „**Skąd się biorą produkty ekologiczne**” adresowany do dzieci przedszkolnych w wieku 5-6 lat, rodziców i opiekunów dzieci oraz nauczycieli wychowania przedszkolnego.

Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych u dzieci przedszkolnych.

Realizacja programu przebiegała pod kierunkiem przedszkolnych koordynatorów programu, którzy zostali zapoznani z założeniami i metodyką realizacji interwencji programowej. Program realizowało **29** placówek przedszkolnych powiatu kłobuckiego, programem objęto **658** przedszkolaków. Działania edukacyjne prowadzono również wśród rodziców i opiekunów oraz kadry pedagogicznej – liczba odbiorców – **1343**. Łączna liczba odbiorców programu - **2001**.

Program odbierany pozytywnie przez dyrektorów przedszkoli, koordynatorów programu. Metodyka programu umożliwia przeprowadzenie atrakcyjnych zajęć edukacyjnych, które pobudzają kreatywność i aktywność dzieci.

4. Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg Po Zdrowie”

W roku szkolnym 2022/2023 realizowano VII edycję programu antytytoniowej edukacji zdrowotnej pt. „**Bieg po zdrowie**” adresowanego do uczniów klas IV szkół podstawowych oraz rodziców i opiekunów.

Celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów.

Realizacja programu przebiegała pod kierunkiem szkolnych koordynatorów programu, którzy zostali zapoznani z założeniami i metodyką realizacji interwencji programowej. Program realizowało **21** szkół podstawowych powiatu kłobuckiego, programem objęto **253** uczniów klas IV. Działania edukacyjne kierowano do rodziców i opiekunów - **257** odbiorców. Łączna liczba odbiorców programu - **510**. Program promowano na stronie internetowej i mediach społecznościowych – liczba odbiorców – **79**.

Program odbierany pozytywnie przez dyrektorów szkół, koordynatorów programu. Podobną opinię wyrażają rodzice, którzy uczestniczyli w realizacji pomagając w zadaniach domowych uwzględnionych w scenariuszach zajęć edukacyjnych.

5. Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste Powietrze Wokół Nas”

W roku szkolnym 2022/2023 realizowano XV edycję programu przedszkolnej edukacji antytytoniowej pt. „Czyste Powietrze Wokół Nas” adresowanego do dzieci 5-6 letnich uczęszczających do przedszkoli oraz rodziców i opiekunów.

Celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń.

Program realizowało **29** placówek przedszkolnych powiatu kłobuckiego, programem objęto **728** dzieci 5 i 6 - letnich uczęszczających do tych placówek. Działania edukacyjne prowadzono również wśród rodziców i opiekunów podczas działań np. zebrań, uroczystości przedszkolnych, zajęć otwartych oraz kadry pedagogicznej - liczba odbiorców - **1343**. Łączna liczba odbiorców programu - **2071**.

Program odbierany pozytywnie przez dyrektorów przedszkoli, koordynatorów programu oraz rodziców. Metodyka programu stwarza możliwość przeprowadzenia atrakcyjnych zajęć edukacyjnych dla dzieci jak również zachęca je do aktywnego uczestnictwa w realizacji.

6. Program profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C „Podstępne WZW”

W roku 2022/2023 realizowano XII edycję wojewódzkiego programu profilaktyki zakażeń wirusowego zapalenia wątroby pt. „Podstępne WZW” adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C, uświadomienie zagrożeń wynikających z zakażenia oraz zasad profilaktyki w tym zakresie. Interwencję realizowali nauczyciele, pedagodzy - szkolni koordynatorzy programu oraz pielęgniarki środowiska szkolnego.

Do realizacji programu przystąpiło **8** szkół ponadpodstawowych powiatu kłobuckiego, programem zostało objętych **475** uczniów. Działaniami informacyjno-edukacyjnymi objęto rodziców oraz kadry pedagogiczną – **484** osób. Łączna liczba odbiorców programu – **959**. Tematykę prezentowano na stronie internetowej oraz mediach społecznościowych – liczba odbiorców – **39**.

Program pozytywnie odbierany przez koordynatorów, młodzież, a także rodziców i nauczycieli. Założenia interwencji wpisują się w podstawę programową.

7. Program profilaktyki nowotworów skóry „Znamię! Znam Je?”

W roku szkolnym 2022/2023 realizowano program edukacyjny „Znamię! Znam je?”. Celem programu jest upowszechnienie wiedzy o nowotworze złośliwym skóry, budowanie świadomości młodzieży w zakresie profilaktyki czerniaka oraz odpowiedzialnych zachowań i prozdrowotnych postaw.

Program adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. Na terenie naszego powiatu do programu przystąpiło 9 placówek, realizacją objęto 702 uczniów. Realizacja programu przebiegała pod kierunkiem szkolnych koordynatorów programu, którzy zostali zapoznani z założeniami i metodyką realizacji interwencji programowej. W ramach realizacji prowadzono działania informacyjno-edukacyjne skierowane do rodziców, opiekunów, kadry pedagogicznej - liczba odbiorców – 702. Łączna liczba odbiorców programu – 1404. Zagadnienia z zakresu profilaktyki nowotworów skóry promowano w mediach społecznościowych – liczba odbiorców – 51.

Program „Znamię! Znam je?” pozytywnie oceniony przez realizatorów, młodzież jak również rodziców. Działania edukacyjne mają wpływ na wzrost wiedzy i świadomości na temat zagrożeń wynikających z zachorowalności na czerniaka.

8. Program profilaktyki raka szyjki macicy „Wybierz życie – Pierwszy krok”

W roku szkolnym 2022/2023 realizowano X edycję wojewódzkiego programu edukacyjnego „Wybierz życie – Pierwszy krok”. Cele programu to upowszechnienie wiedzy na temat raka szyjki macicy i czynników zwiększających ryzyko jego wystąpienia, motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym, a tym samym zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę.

Program adresowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Do programu przystąpiło 8 szkół ponadgimnazjalnych, realizacją objęto 2359 uczniów. W ramach realizacji prowadzono działania informacyjno-edukacyjne skierowane do rodziców, opiekunów, kadry pedagogicznej, liczba odbiorców – 1028. Łączna liczba odbiorców programu – 3387. Realizacja programu przebiegała pod kierunkiem szkolnych koordynatorów programu, którzy zostali zapoznani z założeniami i sposobem realizacji interwencji programowej oraz z udziałem pielęgniarek środowiskowych w miejscu nauczania i wychowania. Zagadnienia z zakresu profilaktyki nowotworów rak szyjki macicy promowano w mediach społecznościowych – liczba odbiorców -- 180.

Program „Wybierz życie – Pierwszy krok” pozytywnie oceniony przez realizatorów, młodzież oraz rodziców. Prezentowana tematyka ma wpływ na wzrost wiedzy i świadomości w zakresie profilaktyki raka szyjki macicy, kształtuje zachowania prozdrowotne młodzieży i dorosłych, uczy odpowiedzialności za zdrowie własne i bliskich. Przygotowuje młode dziewczęta do pierwszej wizyty u lekarza ginekologa i badań ginekologicznych, przełamuje strach i wstyd towarzyszące podczas tych wizyt.

9. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

W roku szkolnym 2022/2023 udział w X edycji programu „ARS, czyli jak dbać o miłość?” zgłosiło 6 szkół ponadpodstawowych powiatu kłobuckiego. Celem programu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez młodzież. Program realizowali koordynatorzy programu (pedagodzy szkolni). Realizacją programu edukacyjnego „ARS, czyli jak dbać o miłość?” objęto 611 uczniów. W programie prowadzono ankietyzację uczniów celem oceny efektywności działań programowych i odbioru przekazywanych treści przez młodzież, ankietyzacją objęto 57 uczniów. Edukacją objęto rodziców i opiekunów oraz nauczycieli, liczba odbiorców - 477 osób. Łączna liczba odbiorców programu – 1088. Treści programowe prezentowano na stronie internetowej i w mediach społecznościowych – liczba odbiorców – 39.

Program pozytywnie przyjęty przez dyrektorów, koordynatorów i realizatorów programu. Program ma pozytywny wpływ na kształtowanie prawidłowych zachowań zdrowotnych w zakresie profilaktyki uzależnień.

10. Program profilaktyki uniwersalnej „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”

W roku szkolnym 2022/2023 realizowano VIII edycję programu profilaktyki uniwersalnej „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”. Program realizowany z inicjatywy Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Śląskiego Kuratora Oświaty.

Celem programu jest edukacja zmierzająca do uświadomienia młodym ludziom kwestii zagrożeń, jakie stanowią dla ich życia i zdrowia substancje psychoaktywne, profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku dzieci i młodzieży.

Program adresowany do uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych, program realizowało 31 szkół z terenu powiatu kłobuckiego. Realizacją programu objęto 936 uczniów. Realizacja programu przebiegała pod kierunkiem szkolnych koordynatorów programu. Edukacją objęto również rodziców i opiekunów, liczba odbiorców - 550 osób. Ogółem liczba odbiorców programu – 1486. Tematykę prezentowano na stronie internetowej i portalach społecznościowych – liczba odbiorców – 58.

Program pozytywnie przyjęty przez dyrektorów, nauczycieli jak również rodziców. Ze względu na ciągle aktualny problem nauczyciele i rodzice wskazują potrzebę kontynuowania działań w zakresie profilaktyki uzależnień zwłaszcza „dopalaczy”.

11. Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

Celem podejmowanych działań jest podniesienie świadomości i poziomu wiedzy na temat HIV/AIDS w zakresie unikania zachowań ryzykownych, ograniczenie rozprzestrzeniania się nowych zakażeń HIV oraz kształtowanie właściwych postaw wobec żyjących z HIV i chorych na AIDS.

W roku szkolnym 2022/2023 realizowano Akcję wojewódzką „Warto wiedzieć o HIV i AIDS” skierowaną do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Do akcji przystąpiło 8 szkół ponadpodstawowych. Zgodnie z założeniami prowadzono zajęcia edukacyjne dla młodzieży, w których uczestniczyło 1035 uczniów szkół ponadpodstawowych.

Działania z zakresu profilaktyki HIV/AIDS prowadzono podczas akcji profilaktycznych, lokalnych oraz szkolnych imprez, uczestnicy korzystali z poradnictwa w zakresie profilaktyki HIV/AIDS i materiałów edukacyjnych. Działania w zakresie profilaktyki HIV/AIDS intensyfikowano z okazji obchodów Światowego Dnia AIDS. Placówkom ochrony zdrowia przekazano materiały dot. postępowania po zawodowej ekspozycji na materiał zakaźny. Promowano kampanię społeczną „Jedyny taki test”, której celem było zachęcenie społeczeństwa do badań na obecność wirusa HIV oraz odsłonę kampanii skierowaną do środowiska medycznego, której celem jest popularyzacja wczesnej diagnostyki w kierunku HIV ph. „Jedyny test, którego prawdopodobnie nie zleciłeś”. Informacje z zakresu profilaktyki HIV/AIDS publikowano na stronie internetowej i w mediach społecznościowych Stacji – liczba odbiorców – 117.

Liczba osób objętych ogółem oddziaływaniem w zakresie profilaktyki HIV/AIDS - 1466 osób.

12. Wojewódzka Akcja informacyjno - edukacyjna Dopalacze „Nowe narkotyki – Nowe zagrożenia”

Cele akcji jest zapobieganie używaniu substancji psychoaktywnych, w szczególności nowych narkotyków, ale także alkoholu, tytoniu oraz leków przez osoby młode. Akcja skierowana do ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem osób w wieku 15-30 lat, uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, rodziców, opiekunów, a także organizatorów wypoczynku zimowego i letniego. Założeniem akcji to przede wszystkim zwrócenie uwagi młodych ludzi na problemy zdrowotne i zagrożenia wynikające z używania środków psychoaktywnych w tym głównie nowych narkotyków dla zdrowia i życia.

W ramach akcji zawiązano koalicje lokalne z Komendą Powiatową Policji i Powiatową Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kłobucku w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania rozprzestrzenianiu nowych substancji psychoaktywnych w środowisku młodych ludzi.

Działania informacyjno-edukacyjne prowadzono dla społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży szkół podstawowych, ponadpodstawowych oraz uczestników wypoczynku letniego i zimowego. Działania realizowano z udziałem koalicjantów.

Partnerzy interwencji: policja, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, dyrektorzy szkół podstawowych i ponadpodstawowych, kadra pedagogiczna i opiekuńcza, organizatorzy wypoczynku zimowego i letniego. Działania informacyjno - edukacyjne realizowano podczas akcji profilaktycznych, imprez plenerowych w środowisku lokalnym, prelekcji, zajęć w środowisku szkolnym. Akcję promowano na stronie internetowej i mediach społecznościowych Stacji oraz partnerów. Liczba osób objętych oddziaływaniem - 5235.

13. Akcja „Bezpieczne ferie 2023”

Celem interwencji było stworzenie bezpiecznych warunków wypoczynku dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, zwłaszcza w zakresie bezpiecznych zachowań zdrowotnych. Działania podejmowane w ramach interwencji w szczególności dotyczyły edukacji w zakresie kształtowania postaw i zachowań zdrowotnych związanych z bezpieczeństwem dzieci i młodzieży w okresie trwania ferii zimowych.

Partnerzy interwencji: jednostki samorządu terytorialnego, ośrodki kultury, sportu i rekreacji, kadra pedagogiczna i opiekuńcza.

Działania informacyjno - edukacyjne prowadzono podczas akcji profilaktycznych, prelekcji, pogadanek w środowisku szkolnym i placówkach wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży. Prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych. Akcję promowano na stronie internetowej i portalach społecznościowych Stacji.

Liczba osób objętych oddziaływaniem - **931**.

14. Akcja „Bezpieczne wakacje 2023”

Celem interwencji było zapewnienie bezpiecznego wypoczynku w obiektach wypoczynku letniego oraz podniesienie poziomu świadomości dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa i higieny podczas wypoczynku letniego.

Partnerzy interwencji: organizatorzy wypoczynku letniego, jednostki samorządu terytorialnego, kadra pedagogiczna i opiekuńcza, policja, Biblioteka Publiczna, Miejski Ośrodek Kultury, Ośrodek Sportu i Rekreacji.

Działania informacyjno - edukacyjne prowadzono podczas akcji profilaktycznych, prelekcji, pogadanek w placówkach nauczania, wypoczynku letniego dzieci i młodzieży, podmiotach użyteczności publicznej oraz imprez plenerowych. Prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych. Akcję promowano na stronie internetowej Stacji, jednostek samorządu terytorialnego oraz w mediach społecznościowych. Liczba osób objętych oddziaływaniem - **5003**.

15. Wojewódzka akcja informacyjna „Łap słońce z głową”

Celem interwencji było upowszechnienie zasad ochrony skóry przed nadmiernym promieniowaniem ultrafioletowym, kształtowanie postaw i zachowań związanych z bezpiecznym korzystaniem z promieni słonecznych w okresie letnim, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży. Podczas prowadzonych działań zwracano uwagę na problemy zdrowotne wynikające z nieodpowiedzialnego korzystania z promieniowania ultrafioletowego (UV) w solariach oraz informowano o negatywnych konsekwencjach zdrowotnych nadmiernego promieniowania UV, zwłaszcza u dzieci i młodzieży.

Partnerzy interwencji: organizatorzy wypoczynku letniego, jednostki samorządu terytorialnego, ośrodki kultury, sportu i rekreacji, administratorzy basenów, kąpielisk, dyrektorzy placówek nauczania i wychowania, kadra pedagogiczna i opiekuńcza.

Działania informacyjno - edukacyjne realizowano podczas akcji profilaktycznych, prelekcji, pogadank oraz imprez plenerowych. Udzielano porad w zakresie bezpiecznego korzystania z kąpielii słonecznych oraz zalecanych środków chroniących skórę. Prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych. Akcję promowano na stronie internetowej i w mediach społecznościowych Stacji.

Liczba osób objętych oddziaływaniem – **3690**.

16. Kampania społeczna „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”

Kampania społeczna „**Zaszczep w sobie chęć szczepienia**” zorganizowana z inicjatywy Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w ramach Projektu „Zdrowe dziecko – zdrowy dorosły – zdrowa rodzina” kierowana do ogółu społeczeństwa.

Kampania ma na celu promocję szczepień ochronnych jako najskuteczniejszej formy zapobiegania chorobom zakaźnym, wzrost świadomości społeczeństwa dotyczącej korzyści wynikających ze szczepień ochronnych, a tym samym zwiększenie liczby osób poddających się szczepieniom profilaktycznym.

Partnerzy interwencji: jednostki samorządu terytorialnego, podmioty lecznicze, pielęgniarki w środowisku nauczania i wychowania, kadra pedagogiczna, pracownicy Sekcji Epidemiologii.

Działania informacyjno - edukacyjne realizowano podczas akcji profilaktycznych, prelekcji, pogadank, imprez plenerowych. Organizowano punkty informacyjno-edukacyjne, w których prowadzono rozmowy indywidualne, zachęcano do szczepień ochronnych obowiązkowych i tych zalecanych, prezentowano oraz dystrybuowano materiały edukacyjne, wykorzystując również materiały w języku ukraińskim. Prowadząc działania informacyjno-edukacyjne podkreślano znaczenie szczepień w ochronie zdrowia i ich skuteczność w eliminowaniu i zapobieganiu chorob. Działania realizowano we współpracy z Sekcją Epidemiologii, pracownicy Sekcji informowali osoby zainteresowane o schemacie szczepień we wskazanych chorobach zakaźnych. W działaniach uwzględniano Realizując działania kampanijne promowano Europejski Tydzień Szczepień, kampanię Komisji Europejskiej na rzecz szczepień #UnitedInProtection oraz rządową inicjatywę Powszechny Program bezpłatnych szczepień przeciw HPV dziewcząt i chłopców w wieku 12 i 13 lat. Kampanie promowano na stronie internetowej i w mediach społecznościowych Stacji oraz partnerów interwencji. Liczba osób objętych oddziaływaniem - **10137**.

17. Kampania informacyjna „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”

Kampania informacyjna dot. profilaktyki chorób odkleszczowych ph. „**Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy**” zainaugurowana 16 marca 2023 r. z inicjatywy Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego i Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. W wyniku współpracy kampania realizowana na terenie województw śląskiego i warmińsko-mazurskiego. Kampania skierowana do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem kadry pedagogicznej, dzieci i młodzieży, rodziców i opiekunów, seniorów oraz rolników.

Celem kampanii jest propagowanie podstawowych zasad ochrony przed kleszczami, edukacja w zakresie chorób odkleszczowych i prawidłowego usuwania kleszcza oraz promowanie i zachęcanie Polaków do szczepień ochronnych przeciw Kleszczowemu Zapaleniu Mózgu (KZM).

Partnerzy interwencji: jednostki samorządu terytorialnego, podmioty lecznicze, placówki nauczania i wychowania, Biblioteka Publiczna, Dzienny Dom Seniora+, Stowarzyszenie Akademii Trzeciego Wieku, Koło Gospodyń Wiejskich w Opatowie, Gospodarstwo Agroturystyczne „Zwierzyniec”, Miejski Ośrodek Kultury, Fundacja „Razem możemy więcej Lar. Go”, Narodowy Fundusz Zdrowia Delegatura w Częstochowie, pracownicy Stacji.

W związku z inauguracją kampanii zorganizowano na szczeblu powiatu konferencję online „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy” dla dyrektorów szkół, przedszkoli, placówek opiekuńczo-wychowawczych, kadry pedagogicznej i opiekuńczej oraz podopiecznych Dziennego Domu Seniora+, z wykorzystaniem materiałów udostępnionych przez organizatorów kampanii. Działania informacyjno - edukacyjne realizowano podczas akcji profilaktycznych, zajęć edukacyjnych, prelekcji, pogadanek, lokalnych imprez plenerowych, rozmów indywidualnych. Prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych przygotowanych na potrzeby realizacji kampanii (plakaty, kolorowanki). W prowadzonych działaniach kampanijnych stosowano metody aktywizujące np. spoty edukacyjne, pokaz usuwania kleszcza przy użyciu przyrządu „kleszczołapki”, okazy kleszczy w probówkach. Działania realizowano we współpracy z Sekcją Epidemiologii i Higieną Dzieci i Młodzieży. Kampanię promowano na stronach internetowych i portalach społecznościowych Stacji oraz partnerów interwencji. Liczba osób objętych oddziaływaniem – **8958**.

18. Akcja „ Lekki tornister”

„**Lekki tornister**” to akcja realizowana w ramach profilaktyki wad postawy, adresowana głównie do uczniów klas I – III szkół podstawowych, rodziców i opiekunów dzieci.

Celem akcji jest podniesienie poziomu wiedzy dzieci, rodziców i opiekunów na temat profilaktyki chorób układu ruchu, zwrócenie uwagi na problem przeciążonych plecaków i tornistrów oraz utrwalenie wiedzy na temat zasad prawidłowego noszenia i pakowania tornistrów. Założeniem priorytetowym akcji to kształtowanie prawidłowej postawy ciała od najmłodszych lat dla właściwego rozwoju fizycznego dziecka oraz zachęcanie dzieci do aktywności fizycznej, która ma ogromne znaczenie w zapobieganiu wad postawy.

Partnerzy interwencji: jednostki samorządu terytorialnego, placówki szkolne, kadra pedagogiczna, pracownik Higieny Dzieci i Młodzieży.

Działania informacyjno - edukacyjne w zakresie profilaktyki wad postawy realizowano w formie prelekcji, pogadanek, pokazów i ćwiczeń. W ramach profilaktyki wad postawy pracownik pionu Higieny Dzieci i Młodzieży prowadził pomiary masy ciała uczniów i wagi tornistrów, plecaków. Informowano dyrektorów szkół o wynikach przeprowadzonych pomiarów. Prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych. Kampanię promowano na stronie internetowej i portalach społecznościowych Stacji. Liczba osób objętych oddziaływaniem – **2242**.

19. Akcja informacyjno - edukacyjna „Wirusoochrona”

Cele interwencji to promocja podstawowych zasad higieny osobistej, zwłaszcza prawidłowego mycia rąk wśród dzieci w celu zapobiegania chorobom zakaźnym przenoszonym drogą kropelkową ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki zakażeń SARS-CoV-2 i grypy. Zachęcenie i zwrócenie uwagi na rolę szczepień ochronnych jako najskuteczniejszej formy zapobiegania rozprzestrzenianiu się wielu chorób zakaźnych oraz zachęcenie dzieci do codziennej aktywności fizycznej i zdrowego odżywiania. Akcja adresowana do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów klas I-III szkół podstawowych oraz ich rodziców i opiekunów.

Partnerzy interwencji: dyrektorzy placówek szkolnych i przedszkolnych, kadra pedagogiczna, pracownik Higieny Dzieci i Młodzieży.

Działania informacyjno - edukacyjne realizowano w formie prelekcji, pogadanek, zajęć edukacyjnych, pokazów i ćwiczeń. Podczas prowadzonych działań stosowano metody aktywizujące – formy plastyczne, ruchowe. Działania edukacyjne kierowano również do rodziców i opiekunów. Prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych. Kampanię promowano na stronie internetowej i portalach społecznościowych Stacji. Liczba osób objętych oddziaływaniem – **2325**.

20. Kampania informacyjna „Wybieraj Bezpieczną Żywność” #EUChooseSafeFood

Kampania informacyjna „Wybieraj Bezpieczną Żywność” #EUChooseSafeFood zorganizowana z inicjatywy Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności.

Kampania miała na celu zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności w Unii Europejskiej (EU) oraz zachęcenie obywateli do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. Kampania skierowana do obywateli UE w wieku 25-45 lat ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i młodych rodziców. III edycja kampanii skoncentrowana była na zagadnieniach dotyczących higieny żywności, suplementów diety oraz znakowania środków spożywczych.

Partnerzy interwencji: placówki szkolne, kadra pedagogiczna

Działania informacyjno - edukacyjne realizowano podczas prelekcji, dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne. Kampanię promowano na stronie internetowej Stacji oraz w mediach społecznościowych. Liczba osób objętych oddziaływaniem – **1329**.

21. Inne Przedsięwzięcia

- Prowadzono działania informacyjno-edukacyjne mające na celu zwrócić uwagę na problem antybiotykooporności oraz nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków. Przekazano materiały informacyjno-edukacyjne zakładom opieki zdrowotnej. Promowano Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach i Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach. Publikowano informacje na stronie internetowej i w mediach społecznościowych Stacji.
- Prowadzono działania informacyjno-edukacyjne w zakresie profilaktyki wszawicy. Przekazano materiały jednostkom samorządów terytorialnych, organizatorom wypoczynku letniego dzieci i młodzieży, placówkom nauczania i wychowania oraz placówkom opiekuńczo-wychowawczym. Informacje dot. profilaktyki wszawicy oraz materiały edukacyjne publikowano na stronie internetowej Stacji i w mediach społecznościowych.
- Prowadzono działania informacyjno-edukacyjne w zakresie profilaktyki grypy, promowano profilaktyczne szczepienia ochronne oraz prowadzono dystrybucję materiałów. Działania promowano w mediach społecznościowych.
- Prowadzono działania informacyjno-edukacyjne dotyczące bezpiecznego grzybobrania i profilaktyki zatruc grzybami. W mediach społecznościowych publikowano informacje w tym zakresie.
- Przesyłano informacje do biuletynu informacyjnego newsletter dotyczące realizowanych działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa śląskiego.
- Monitorowanie, opracowywanie i publikowanie w mediach społecznościowych informacji dotyczących zadań statutowych GIS i Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz aktualnych problemów i zagrożeń zdrowotnych wynikających z aktualnej sytuacji epidemiologicznej i potrzeb mieszkańców powiatu kłobuckiego.

Podjęmowane działania w ramach interwencji programowych i nieprogramowych na poziomie powiatu w roku 2023, realizowano przy współpracy i wsparciu wielu instytucji np.:

- Starostwo Powiatowe
- Urzędy Miast i Gmin
- Miejski Ośrodek Kultury
- Gminne Ośrodki Kultury
- Ośrodek Sportu i Rekreacji
- NZOZ „NOVO – MED” Centrum Profilaktyki i Lecznictwa
- NZOS „ZDROWIE”
- Zespół Opieki Zdrowotnej

- Biblioteka Publiczna
- Stowarzyszenie Pozytywnie Aktywni
- Komenda Powiatowa Policji
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
- Dzienny Dom Seniora+
- Narodowy Fundusz Zdrowia Delegatura w Częstochowie
- Fundacja „Razem możemy więcej Lar. Go”
- Klub Sportowy „Florian”
- Stowarzyszenie Akademii Trzeciego Wieku
- Gospodarstwo Agroturystyczne „Zwierzyniec”
- Ośrodki opiekuńczo - wychowawcze
- Placówki nauczania i wychowania
- Placówki wypoczynku zimowego i letniego

